

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 508/2014

z dnia 15 maja 2014 r.

w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 42, art. 43 ust. 2, art. 91 ust. 1, art. 100 ust. 2, art. 173 ust. 3, art. 175 i 188, art. 192 ust. 1, art. 194 ust. 2, art. 195 ust. 2 i art. 349,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinie Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W komunikacie Komisji zatytułowanym „Reforma wspólnej polityki rybołówstwa” skierowanym do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 13 lipca 2011 r. przedstawiono potencjalne wyzwania, cele i kierunki wspólnej polityki rybołówstwa („WPRyb”) po 2013 r. W świetle debaty, która odbyła się po publikacji tego komunikatu WPRyb została zreformowana rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 ⁽⁴⁾. Reforma ta obejmuje wszystkie główne elementy WPRyb, w tym jej aspekty finansowe. Aby zrealizować cele tej reformy, należy uchylić rozporządzenie Rady (WE) nr 2328/2003 ⁽⁵⁾, rozporządzenie Rady (WE) nr 861/2006 ⁽⁶⁾, rozporządzenie Rady (WE) nr 1198/2006 ⁽⁷⁾, rozporządzenie Rady (WE) nr 791/2007 ⁽⁸⁾, oraz zastąpić je niniejszym rozporządzeniem.

⁽¹⁾ Dz.U. C 299 z 4.10.2012, s. 133 oraz Dz.U. C 271 z 19.9.2013, s. 154.

⁽²⁾ Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 84.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 kwietnia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 6 maja 2014 r.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady nr 2328/2003 z dnia 22 grudnia 2003 r. wprowadzające system wyrównania dodatkowych kosztów poniesionych przy wprowadzaniu do obrotu niektórych produktów rybołówstwa z Azorów, Madery, Wysp Kanaryjskich i francuskich departamentów Gujany i Reunion spowodowanych oddaleniem tych regionów (Dz.U. L 345 z 31.12.2003, s. 34).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 861/2006 z dnia 22 maja 2006 r. ustanawiające wspólnotowe środki finansowe na rzecz wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa oraz w obszarze prawa morza (Dz.U. L 160 z 14.6.2006, s. 1).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz.U. L 223 z 15.8.2006, s. 1).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 791/2007 z dnia 21 maja 2007 r. wprowadzające system wyrównania dodatkowych kosztów poniesionych przy wprowadzaniu do obrotu niektórych produktów rybołówstwa z Azorów, Madery, Wysp Kanaryjskich oraz Gujany Francuskiej i Reunion (Dz.U. L 176 z 6.7.2007, s. 1).

W związku z tym, że wszystkie kwestie dotyczące europejskich oceanów i mórz są wzajemnie powiązane, niniejsze rozporządzenie powinno również wspierać dalszy rozwój zintegrowanej polityki morskiej (ZPM), o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 ⁽¹⁾.

- (2) Zakres Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) powinien obejmować wsparcie dla WPRyb na ochronę żywych zasobów morza, zarządzanie zasobami i flotami eksploatującymi te zasoby oraz na żywe zasoby słodkowodne i akwakultury, a także przetwarzanie i obrót produktów rybołówstwa i akwakultury, w przypadku gdy taka działalność jest prowadzona na terytorium państw członkowskich, przez unijne statki rybackie lub też przez obywateli państw członkowskich, bez uszczerbku dla głównej odpowiedzialności państwa bandery, z uwzględnieniem przepisów art. 117 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r. ⁽²⁾ (UNCLOS).
- (3) Powodzenie WPRyb wymaga efektywnego systemu kontroli, inspekcji i egzekwowania prawa, a także dostępności wiarygodnych i kompletnych danych, zarówno na potrzeby opinii naukowych, jak i do celów wdrażania oraz kontroli W związku z tym EFMR powinien wspierać te obszary polityki.
- (4) Zakres EFMR powinien obejmować wsparcie dla ZPM, które dotyczy opracowywania i wdrażania skoordynowanych operacji i procesów decyzyjnych związanych z oceanami, morzami, regionami przybrzeżnymi i sektorami gospodarki morskiej, uzupełniających różne obszary polityki unijnej związane z tymi dziedzinami, zwłaszcza WPRyb oraz polityki dotyczące transportu, przemysłu, spójności terytorialnej, środowiska, energii i turystyki. Należy zapewnić spójność i integrację w zarządzaniu poszczególnymi rodzajami polityki sektorowej w obrębie basenów Morza Bałtyckiego, Morza Północnego, Morza Cęlyckiego, Zatoki Biskajskiej i wybrzeża Półwyspu Iberyjskiego, Morza Śródziemnego i Morza Czarnego.
- (5) Beneficjentami EFMR w rozumieniu art. 2 pkt 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (UE) nr 1303/2013 ⁽³⁾ mogą być podmioty w rozumieniu art. 4 pkt 30 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, rybacy lub organizacje rybaków, o ile nie określono inaczej w niniejszym rozporządzeniu.
- (6) Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 17 czerwca 2010 r., na podstawie których przyjęto nową unijną strategię na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego, opartą na komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020” – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” („strategia »Europa 2020«”), Unia i państwa członkowskie powinny dążyć do inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, jednocześnie wspierając harmonijny rozwój w Unii. Należy dążyć do koncentracji zasobów w celu realizacji założeń i celów strategii „Europa 2020”, w szczególności tych związanych z zatrudnieniem, zmianą klimatu, zrównoważeniem energetycznym, zwalczaniem ubóstwa i wykluczenia społecznego, oraz do poprawy skuteczności polityki przy jednoczesnym zwiększonym nacisku na wyniki. Włączenie ZPM do EFMR przyczynia się również do realizacji głównych celów polityki określonych w strategii „Europa 2020” oraz odpowiada określonym w Traktacie o Unii Europejskiej (TUE) oraz w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) ogólnym celom dotyczącym zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.
- (7) Aby zapewnić, by EFMR przyczyniła się do realizacji celów WPRyb, ZPM i strategii „Europa 2020”, należy określić niewielką liczbę kluczowych priorytetów związanych ze wspieraniem rybołówstwa oraz akwakultury, które są środowiskowo zrównoważone, zasobooszczędne, innowacyjne, konkurencyjne i oparte na wiedzy, wspieraniem realizacji WPRyb, zwiększaniem zatrudnienia i spójności terytorialnej, wspieraniem obrotu i przetwarzania, a także wspieraniem realizacji ZPM.
- (8) Unia powinna na wszystkich etapach wdrażania EFMR dążyć do zniesienia nierówności i wspierania równości kobiet i mężczyzn, jak również zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
- (9) Ogólnym celem WPRyb jest zapewnienie, aby działalność w dziedzinie rybołówstwa i akwakultury przyczyniała się do tworzenia długoterminowych zrównoważonych warunków środowiskowych niezbędnych dla rozwoju gospodarczego i społecznego. Ponadto polityka ta powinna przyczyniać się do większej wydajności, odpowiedniego poziomu życia w sektorze rybołówstwa, stabilnych rynków oraz powinna zapewniać dostępność zasobów oraz zaopatrywanie konsumentów w żywność po rozsądnych cenach.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 z dnia 30 listopada 2011 r. ustanawiające Program na rzecz dalszego rozwoju zintegrowanej polityki morskiej (Dz.U. L 321 z 5.12.2011, s. 1).

⁽²⁾ Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

- (10) Kluczowe znaczenie ma lepsze uwzględnianie w WPRyB problemów związanych z ochroną środowiska, jako że WPRyB powinna realizować cele i założenia polityki środowiskowej Unii oraz strategii „Europa 2020”. Celem WPRyB jest taka eksploatacja żywych zasobów morza, która odbudowuje zasoby ryb i utrzymuje je powyżej poziomów umożliwiających uzyskanie maksymalnego podtrzymywalnego połowu do – w miarę możliwości – 2015 r., a najpóźniej do 2020 r. WPRyB powinna realizować podejście ostrożnościowe i podejście ekosystemowe do zarządzania rybołówstwem. Dlatego też EFMR powinien przyczynić się do ochrony środowiska morskiego zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE⁽¹⁾.
- (11) Finansowanie wydatków w ramach WPRyB i ZPM z jednego funduszu – EFMR – powinno uwzględniać potrzebę uproszczenia oraz zwiększania integracji obu obszarów polityki. Objęcie zarządzaniem dzielonym przetwarzania i obrotu, w tym rekompensat dla regionów najbardziej oddalonych, oraz działań związanych z kontrolą i gromadzeniem danych oraz zarządzaniem nimi, a także ZPM, powinno w dalszym ciągu przyczynić się do uproszczenia procedur administracyjnych i zmniejszenia obciążenia administracyjnego w przypadku zarówno Komisji, jak i państw członkowskich, a także powinno wiązać się z większą spójnością i efektywnością przyznawanego wsparcia.
- (12) Wydatki w ramach WPRyB i ZPM powinny być finansowane z budżetu unijnego w ramach jednego funduszu – EFMR – albo w sposób bezpośredni, albo na zasadzie zarządzania dzielonego z państwami członkowskimi. Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi należy stosować nie tylko w odniesieniu do środków wspierających rybołówstwo, akwakulturę i rozwój lokalny kierowany przez społeczność, ale również w odniesieniu do przetwarzania i obrotu, rekompensat dla regionów najbardziej oddalonych oraz do działań związanych z kontrolą i gromadzeniem danych, a także ZPM. Zarządzanie bezpośrednie należy stosować w odniesieniu do doradztwa naukowego, szczególnych środków kontroli i egzekwowania, dobrowolnych wkładów na rzecz regionalnych organizacji ds. rybołówstwa, komitetów doradczych, rozpoznania rynku, operacji na rzecz wdrożenia ZPM oraz działań komunikacyjnych. Należy określić rodzaje operacji, które kwalifikują się do finansowania w ramach EFMR.
- (13) Konieczne jest rozróżnienie kategorii środków kontroli i egzekwowania, które są współfinansowane w ramach zarządzania dzielonego, i tych, które są współfinansowane w ramach zarządzania bezpośredniego. Kluczowe jest wyodrębnienie zasobów, które mają zostać przydzielone na potrzeby kontroli i gromadzenia danych w ramach zarządzania dzielonego zezwalając na elastyczność między tymi dwiema kategoriami środków.
- (14) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1380/2013 przyznawanie unijnego wsparcia finansowego w ramach EFMR ma być uzależnione od przestrzegania przepisów WPRyB przez państwa członkowskie i podmioty. Wymóg ten ma na celu odzwierciedlenie obowiązku Unii do zapewnienia w ramach WPRyB, w interesie publicznym, ochrony żywych zasobów morza zgodnie z art. 3 TFUE.
- (15) Realizacja celów WPRyB byłaby zagrożona, jeżeli unijne wsparcie finansowe w ramach EFMR otrzymałyby podmioty, które *ex ante* nie spełniły wymogów związanych z interesem publicznym dotyczącym ochrony żywych zasobów morza. W związku z powyższym wnioski złożone przez podmioty powinny zostać dopuszczone do pomocy w ramach EFMR tylko pod warunkiem że w ciągu konkretnego okresu przed złożeniem wniosku o przyznanie wsparcia dane podmioty nie dopuściły się poważnego naruszenia, przestępstwa lub nadużycia ani nie uczestniczyły w działalności statków rybackich znajdujących się w unijnym wykazie statków zaangażowanych w nielegalne, nieraportowane i nieregulowane połowy (NINN) lub statków pływających pod banderą państw uznanych za niewspółpracujące państwa trzecie, określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (16) Ponadto beneficjenci po złożeniu wniosku o przyznanie wsparcia powinni przez cały okres realizacji operacji oraz w okresie 5 lat po otrzymaniu końcowej płatności przez danego beneficjenta nadal spełniać te wymogi związane z dopuszczalnością.
- (17) Jeżeli beneficjent nie spełnia warunków odnoszących się do kwalifikowalności i trwałości, należy stosować konsekwencje i korekty finansowe. W celu określenia kwoty takiej korekty finansowej należy uwzględnić charakter, wagę, czas trwania i powtarzalność naruszenia, przestępstwa lub nadużycia popełnionego przez beneficjenta i znaczenie wkładu z EFMR w działalność gospodarczą beneficjenta.
- (18) Realizacja celów WPRyB byłaby również zagrożona, jeżeli unijne wsparcie finansowe w ramach EFMR wypłacano by państwom członkowskim, które nie spełniają swoich obowiązków wynikających z przepisów WPRyB związanych z interesem publicznym dotyczącym ochrony żywych zasobów morza, takich jak gromadzenie danych i realizacja obowiązków dotyczących kontroli. Ponadto niespełnianie takich obowiązków niesie ze sobą ryzyko, że państwa członkowskie nie wykryją wniosków, które są niedopuszczalne lub operacji niekwalifikowalnych.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

- (19) W ramach środków zapobiegawczych stosowanych w celu uniknięcia niekwalifikowalnych płatności, a także aby zachęcić państwa członkowskie do przestrzegania przepisów WPRyb, należy stworzyć przepisy dotyczące wstrzymania biegu terminu płatności i zawieszenia płatności, środki, które są ograniczone pod względem czasu i zakresu stosowania. Korekty finansowe o określonych i nieodwracalnych konsekwencjach, powinny mieć zastosowanie wyłącznie do tych wydatków, na które miały wpływ przypadki nieprzestrzegania.
- (20) Aby wdrażanie funduszy zapewniających wsparcie w ramach polityki spójności, czyli Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Funduszu Spójności, było lepiej skoordynowane i zharmonizowane z funduszami na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz w sektorze morskim i rybołówstwa, czyli odpowiednio Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW), oraz EFMR, dla wszystkich tych funduszy („fundusze EFSI”) ustanowiono wspólne przepisy w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013. Oprócz rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 niniejsze rozporządzenie obejmuje przepisy szczegółowe i uzupełniające związane ze szczególnymi cechami sektorów objętych WPRyb i ZPM.
- (21) Zasada proporcjonalności powinna być stosowana do programu operacyjnego i w całym cyklu programu przy uwzględnieniu rozmiaru odpowiednich administracji państw członkowskich i łącznej kwoty wydatków publicznych przydzielonych dla danego programu operacyjnego.
- (22) Komisja powinna dokonać podziału dostępnych środków na zobowiązania corocznie dla każdego państwa członkowskiego, przy zastosowaniu obiektywnych i przejrzystych kryteriów. Kryteria te powinny obejmować wskaźniki mierzące wielkość sektora rybołówstwa i akwakultury, zakres obowiązków w ramach kontroli i gromadzenia danych, środki finansowe przydzielone w przeszłości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1198/2006 oraz uprzednie ich wykorzystanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 861/2006.
- (23) W kontekście WPRyb spełnienie pewnych szczególnych uwarunkowań *ex ante* ma kluczowe znaczenie, zwłaszcza w odniesieniu do przedłożenia sprawozdania dotyczącego zdolności oraz wieloletniego krajowego planu strategicznego dotyczącego akwakultury oraz sprawdzonego potencjału administracyjnego do spełnienia wymogów w zakresie danych dotyczących zarządzania rybołówstwem oraz do wprowadzenia w życie unijnego systemu kontroli, inspekcji i egzekwowania.
- (24) Zgodnie z celem zakładającym uproszczenie wszystkie działania w ramach EFMR, które podlegają zarządzaniu dzielonemu, w tym gromadzenie danych i kontrola, powinny mieć formę jednego pojedynczego programu operacyjnego dla każdego państwa członkowskiego, zgodnie ze strukturą krajową danego państwa członkowskiego. Programowanie powinno obejmować okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Każde państwo członkowskie opracowując jeden program operacyjny powinno zapewnić, aby treść i objętość ich programów operacyjnych odzwierciedlały cel polegający na uproszczeniu. W każdym programie należy określić strategię osiągania celów w odniesieniu do priorytetów Unii związanych z EFMR oraz wybór środków. Programowanie powinno być zgodne z tymi priorytetami unijnymi, a jednocześnie dostosowane do kontekstu krajowego, oraz powinno uzupełniać inne obszary polityki unijnej, w szczególności politykę rozwoju obszarów wiejskich i politykę spójności.
- (25) W celu propagowania łódzowego rybołówstwa przybrzeżnego państwa członkowskie mające znaczny sektor łódzowego rybołówstwa przybrzeżnego powinny załączać do swoich programów operacyjnych plan działania na rzecz rozwoju, konkurencyjności i zrównoważonego charakteru łódzowego rybołówstwa przybrzeżnego.
- (26) Aby przyczynić się do realizacji celu uproszczenia podczas wdrażania EFMR oraz aby zmniejszyć koszty kontroli i wskaźnik błędów, państwa członkowskie powinny w jak największym stopniu wykorzystać możliwość stosowania uproszczonych form dotacji określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013.
- (27) W celu egzekwowania obowiązków dotyczących kontroli w ramach WPRyb państwa członkowskie powinny opracować w ramach programu operacyjnego część dotyczącą kontroli, zgodnie z priorytetami Unii przyjętymi przez Komisję dla tego obszaru polityki. W celu dostosowania programu operacyjnego do zmieniających się potrzeb pod względem kontroli i egzekwowania część programu operacyjnego dotycząca kontroli powinna podlegać regularnym przeglądom w związku ze zmianami w priorytetach Unii dotyczących polityki kontroli i egzekwowania w ramach WPRyb. Takie zmiany powinny zostać zatwierdzone przez Komisję. Aby zachować elastyczność przy programowaniu działań z dziedziny kontroli, przegląd części kontrolnej programu operacyjnego powinien odbywać się zgodnie z procedurą uproszczoną.

- (28) Państwa członkowskie powinny opracować część programu operacyjnego dotyczącą gromadzenia danych, zgodnie z wieloletnim programem Unii, o którym mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 199/2008 ⁽¹⁾. Aby uwzględnić konkretne potrzeby związane z działaniami dotyczącymi gromadzenia danych, państwa członkowskie powinny, zgodnie z tym rozporządzeniem, opracować plan prac który powinien podlegać zatwierdzeniu przez Komisję.
- (29) Środki finansowe w ramach zarządzania bezpośredniego z wyjątkiem pomocy technicznej udzielanej przez Komisję powinny być ustalone wcześniej w podziale na cele i z dopuszczalną elastycznością w wysokości 5 % oraz powinny być zarządzane w ramach rocznych programów prac.
- (30) Aby poprawić konkurencyjność i wynik gospodarczy działalności połowowej, konieczne jest stymulowanie inwestycji w innowacje i zapewnianie im wsparcia. Aby zachęcić do wyższego poziomu udziału, należy uprościć procedurę składania wniosków o wsparcie na rzecz innowacji.
- (31) Aby poprawić konkurencyjność i wynik gospodarczy działalności połowowej i morskiej, konieczne jest także inwestowanie w kapitał ludzki. Dlatego też EFMR powinien wspierać usługi doradcze, współpracę między naukowcami a rybakami, szkolenie zawodowe, uczenie się przez całe życie, oraz stymulować upowszechnianie wiedzy, pomagać poprawić ogólne wyniki i konkurencyjność podmiotów oraz promować dialog społeczny. Uznaje się rolę małżonków i partnerów życiowych rybaków pracujących na własny rachunek, dlatego pod pewnymi warunkami także oni powinni otrzymać wsparcie na szkolenie zawodowe, uczenie się przez całe życie i upowszechnianie wiedzy oraz tworzenie sieci kontaktów, które przyczyniają się do ich rozwoju zawodowego.
- (32) Aby pomóc młodym ludziom napotykaającym trudności w dostępie do rynku pracy w sektorze rybołówstwa w latach utrzymującego się kryzysu finansowego, EFMR powinien wspierać program staży i kursy w zakresie zrównoważonych praktyk połowowych i ochrony żywych zasobów morza.
- (33) Ze względu na potencjał, jaki rybakom zajmującym się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym oferuje różnicowanie działalności, oraz w związku z ich kluczową rolą w społecznościach obszarów przybrzeżnych EFMR powinien przewidzieć wsparcie na rzecz inwestycji przyczyniających się do zróżnicowania dochodu rybaków przez rozwój działalności uzupełniającej, w tym inwestycji na statku, turystyki wędkarskiej, restauracji, usług środowiskowych w rybołówstwie oraz działań edukacyjnych związanych z połowami.
- (34) Zakładanie i rozwijanie nowej działalności gospodarczej w sektorze rybołówstwa przez młodych rybaków jest wyzwaniem pod względem finansowym i stanowi element, który należy rozważyć przy przydziale i ukierunkowywaniu środków finansowych w ramach EFMR. Taki rozwój jest kluczowy dla konkurencyjności sektora rybołówstwa w Unii. Z tego względu należy przewidzieć wsparcie dla młodych rybaków rozpoczynających swoją działalność w rybołówstwie, tak by ułatwić im początki działalności. W celu zapewnienia rentowności nowej działalności gospodarczej wspieranej w ramach EFMR wsparcie powinno być uzależnione od zdobycia koniecznych umiejętności i kompetencji. Wsparcie na rozpoczęcie działalności powinno dotyczyć wyłącznie nabycia pierwszego statku rybackiego.
- (35) Aby uwzględnić potrzeby związane ze zdrowiem i bezpieczeństwem na statku, EFMR powinien wspierać inwestycje dotyczące bezpieczeństwa, warunków pracy, zdrowia i higieny na statku, pod warunkiem że wspierane inwestycje wykraczają poza wymogi prawne Unii lub krajowe.
- (36) Należy ustalić zasady przyznawania świadczeń i rekompensat finansowych rybakom i właścicielom statków rybackich w przypadku tymczasowego zaprzestania działalności połowowej, jeżeli takie zaprzestanie działalności jest bezpośrednim skutkiem pewnych środków ochrony, z wyłączeniem ustalania i przydzielania uprawnień do połowów, jest przewidziane w pewnych unijnych lub krajowych planach zarządzania rybołówstwem lub wynika z nieprzedłużenia ważności umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów lub protokołów do tych umów. Należy także ustanowić takie zasady w przypadkach trwałego zaprzestania działalności połowowej.
- (37) Z zastrzeżeniem pewnych warunków powinna istnieć możliwość dokonywania z EFMR wkładów do wspólnych funduszy, z których przyznawane są rekompensaty finansowe dla rybaków za straty ekonomiczne spowodowane niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, incydentem środowiskowym lub kosztami ratowania.
- (38) W celu dostosowania działalności połowowej do uprawnień do połowów powinna istnieć możliwość wspierania przez EFMR opracowywania, rozwijania, monitorowania i oceny systemów przydzielania uprawnień do połowów, a także zarządzania tymi systemami.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 199/2008 z dnia 25 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowych ram gromadzenia danych, zarządzania nimi i ich wykorzystywania w sektorze rybołówstwa oraz w sprawie wspierania doradztwa naukowego w zakresie wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 60 z 5.3.2008, s. 1).

- (39) Istotne jest, aby do EFMR włączyć kwestie związane ze środowiskiem oraz wspierać wdrażanie środków ochrony w ramach WPRyB, z uwzględnieniem różnych uwarunkowań wód unijnych. W tym celu konieczne jest opracowanie regionalnego podejścia do środków ochrony.
- (40) Podobnie w ramach EFMR powinno być możliwe wspieranie zmniejszania oddziaływania połowów na środowisko morskie, zwłaszcza przez propagowanie innowacji ekologicznych oraz używanie bardziej selektywnych narzędzi i sprzętu, a także poprzez środki mające na celu ochronę i odbudowę morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz usług, jakie takie ekosystemy zapewniają, zgodnie z unijną strategią ochrony różnorodności biologicznej do 2020 r.
- (41) Zgodnie z głównym celem strategii „Europa 2020” związanym z łagodzeniem zmiany klimatu i z efektywnością energetyczną, EFMR powinien mieć możliwość wspierania inwestycji na statku i audyty energetyczne.
- (42) Aby złagodzić skutki zmian klimatu oraz poprawić efektywność energetyczną statków rybackich powinna istnieć możliwość udzielania wsparcia modernizacji i wymiany głównych i dodatkowych silników, pod warunkiem że podmioty działające w łodziowym rybołówstwie przybrzeżnym będą traktowane priorytetowo w procedurze wyboru, tak aby poprawić ich dostęp do finansowania, oraz pod warunkiem że większe statki przyczynią się do zmniejszania mocy silników.
- (43) Aby nie zagrozić realizacji celu reformy WPRyB dotyczącego zrównoważoności, należy wprowadzić górny limit kwoty wsparcia finansowego, która może zostać przyznana na środki dotyczące floty, takie jak tymczasowe i trwałe zaprzestanie działalności, a także wymiana silników, należy również ograniczyć czas, w którym można przyznać takie wsparcie finansowe na trwałe zaprzestanie działalności.
- (44) Zgodnie z zakazem odrzutów, wprowadzonym przez WPRyB, EFMR powinien wspierać inwestycje na statku mające na celu jak najlepsze wykorzystanie niechcianych połowów i waloryzowanie niedostatecznie wykorzystywanych elementów złowionych ryb. Ze względu na niewielką ilość zasobów oraz w celu zmaksymalizowania wartości złowionych ryb EFMR powinien także wspierać inwestycje na statku mające na celu zwiększenie wartości handlowej złowionych ryb.
- (45) Ze względu na znaczenie portów rybackich, miejsc wyładunku i przystani EFMR powinien wspierać odpowiednie inwestycje mające na celu zwłaszcza zwiększenie efektywności energetycznej i ochrony środowiska, podniesienie jakości wyładowanych produktów, a także poprawę bezpieczeństwa i warunków pracy.
- (46) Kluczowe znaczenie ma dla Unii osiągnięcie trwałej równowagi między zasobami słodkowodnymi a ich eksploatacją. Zatem należy przewidzieć odpowiednie środki w celu wspierania rybołówstwa śródlądowego, z należytym uwzględnieniem jego oddziaływania na środowisko i przy jednoczesnym utrzymaniu rentowności tych sektorów.
- (47) Zgodnie z komunikatem Komisji adresowanym do Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 19 września 2002 r. „Strategia zrównoważonego rozwoju europejskiej akwakultury” oraz z komunikatem Komisji adresowanym do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomicznego - Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 29 kwietnia 2013 r. zatytułowanym „Strategiczne wytyczne na rzecz zrównoważonego rozwoju unijnej akwakultury”, celami WPRyB i strategią „Europa 2020” EFMR powinien wspierać środowiskowo, gospodarczo i społecznie zrównoważony rozwój sektora akwakultury.
- (48) Ze względu na potencjalny wpływ zwierząt hodowlanych, które uciekły z terenów hodowli akwakultury na dzikie populacje morskie, EFMR nie powinien stwarzać zachęt do hodowli organizmów zmodyfikowanych genetycznie.
- (49) Akwakultura przyczynia się do wzrostu gospodarczego i powstawania miejsc pracy w regionach przybrzeżnych i wiejskich. W związku z tym kluczowe jest, by EFMR był dostępny dla przedsiębiorstw z sektora akwakultury, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), oraz przyczyniał się do przyciągania do sektora akwakultury nowych hodowców. Aby poprawić konkurencyjność i wynik gospodarczy działalności w dziedzinie akwakultury, konieczne jest stymulowanie innowacji i przedsiębiorczości. W związku z tym możliwe powinno być dla EFMR wspieranie operacji innowacyjnych, rozwoju działalności gospodarczej przedsiębiorstw z sektora akwakultury ogólnie, w tym akwakultury niezwiązanej z żywnością i prowadzoną na morzu, a także działalności uzupełniającej, takiej jak turystyka wędkarska, usługi środowiskowe dotyczące akwakultury lub działania edukacyjne.
- (50) Inwestowanie w kapitał ludzki ma kluczowe znaczenie dla poprawy konkurencyjności i wyniku gospodarczego działalności w dziedzinie akwakultury. Dlatego też możliwe powinno być dla EFMR wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenia sieci kontaktów w celu stymulowania procesu upowszechniania wiedzy, a także usług doradczych pomagających poprawić ogólne wyniki i konkurencyjność podmiotów.
- (51) Aby przyczynić się do rozwoju miejsc i infrastruktury hodowli akwakultury, w ramach EFMR powinna istnieć możliwość wspierania organów krajowych i regionalnych w ich strategicznych wyborach, zwłaszcza w odniesieniu do określania stref, które można uznać za najodpowiedniejsze do rozwoju akwakultury, i tworzenia map takich stref.

- (52) W celu propagowania środowiskowo, społecznie i gospodarczo zrównoważonej akwakultury w ramach EFMR powinna istnieć możliwość wspierania działalności w dziedzinie akwakultury, która jest w wysokim stopniu przyjazna dla środowiska naturalnego, przekształcania przedsiębiorstw z sektora akwakultury na przedsiębiorstwa oparte na ek zarządaniu, wykorzystywania systemów audytu, a także przechodzenia na akwakulturę organiczną. Podobnie w ramach EFMR powinna istnieć również możliwość wspierania także akwakultury zapewniającej szczególne usługi środowiskowe.
- (53) Ze względu na znaczenie ochrony konsumentów w ramach EFMR powinna istnieć możliwość zapewniania hodowcom odpowiedniego wsparcia, aby zapobiegać zagrożeniom dla zdrowia ludzi i zwierząt, jakie mogą wiązać się z akwakulturą, oraz by łagodzić takie zagrożenia.
- (54) W odpowiedzi na ryzyko związane z inwestycjami w działalność w dziedzinie akwakultury, EFMR powinien promować bezpieczeństwo przedsiębiorstw poprzez wsparcie składek do ubezpieczeń zasobów akwakultury, a przez to ochrony dochodu producentów w przypadku nadzwyczajnych strat w produkcji wynikających w szczególności z klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych, nagłych zmian jakości wody, chorób lub inwazji szkodników, a także zniszczenia obiektów produkcyjnych.
- (55) Zważywszy że w ciągu kilku lat podejście do rozwoju lokalnego oparte na społeczności udowodniło swoją użyteczność w propagowaniu rozwoju rybołówstwa i akwakultury, a także obszarów wiejskich poprzez pełne uwzględnienie wielosektorowych potrzeb w zakresie rozwoju endogenicznego, należy w przyszłości kontynuować i zwiększyć takie wsparcie.
- (56) W ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność sektorów rybackich i akwakultury należy zachęcać do innowacyjnego podejścia do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, zwłaszcza przez zwiększanie wartości produktów rybołówstwa i różnicowanie lokalnej gospodarki w kierunku nowych rodzajów działalności gospodarczej, w tym działalności oferowanej przez „niebieski wzrost” oraz szersze sektory gospodarki morskiej.
- (57) Zrównoważony rozwój sektora rybackiego i akwakultury powinien przyczynić się do realizacji celów strategii „Europa 2020” w zakresie promowania włączenia społecznego i ograniczania ubóstwa, tworzenia miejsc pracy oraz wspierania innowacyjności na szczeblu lokalnym. Powinien on przyczynić się również do osiągnięcia celu spójności terytorialnej, która stanowi jeden z głównych priorytetów zapisany w TFUE.
- (58) Rozwój lokalny kierowany przez społeczność należy realizować w drodze oddolnych metod stosowanych przez lokalne partnerstwa złożone z przedstawicieli sektora publicznego i prywatnego oraz społeczeństwa obywatelskiego i wiernie odzwierciedlające społeczność lokalną. Takie lokalne podmioty są najlepiej przygotowane do opracowania i wdrożenia wielosektorowych strategii rozwoju lokalnego kierowanych przez społeczność, mających na celu zaspokojenie potrzeb ich lokalnego obszaru rybackiego. Należy zapewnić, aby żadna z grup interesów nie posiadała więcej niż 49 % praw głosu w organach decyzyjnych rybackich lokalnych grup działania (RLGD).
- (59) Niezbędną cechą tego podejścia jest tworzenie sieci kontaktów między lokalnymi partnerstwami. Współpraca między lokalnymi partnerstwami stanowi zatem ważne narzędzie rozwoju, które należy wspierać w ramach EFMR.
- (60) Wsparcie dla obszarów rybackich przyznawane w ramach EFMR powinno być skoordynowane ze wsparciem na rzecz rozwoju lokalnego oferowanym w ramach pozostałych unijnych funduszy oraz powinno obejmować wszystkie aspekty przygotowywania i wdrażania lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność i operacji RLGD, a także koszty aktywizacji mieszkańców obszaru i koszty prowadzenia lokalnego partnerstwa.
- (61) Aby zapewnić rentowność rybołówstwa i akwakultury na wysoce konkurencyjnym rynku, konieczne jest ustanowienie przepisów umożliwiających przyznawanie wsparcia dla wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013⁽¹⁾ oraz dla prowadzonych przez podmioty działań związanych z obrotem i przetwarzaniem w celu zmaksymalizowania wartości produktów rybołówstwa i akwakultury. Szczególny nacisk należy położyć na propagowanie operacji, które integrują działalność w ramach łańcucha dostaw związane z produkcją, przetwarzaniem i obrotem lub które obejmują innowacyjne procesy lub metody. Przyznając wsparcie należy traktować w sposób priorytetowy organizacje producentów i stowarzyszenia organizacji producentów. Aby dostosować się do nowej polityki zakazu odrzutów, EFMR powinien także wspierać przetwarzanie niechcianych połowów.
- (62) Rozporządzenie (UE) nr 1379/2013 przewiduje mechanizm składowania produktów rybołówstwa przeznaczonych do spożycia przez ludzi w celu wsparcia stabilizacji rynków. Aby zapewnić przejście od mechanizmów interwencji rynkowej do nowego założenia skupiającego się na planowaniu działalności w zakresie produkcji i obrotu oraz zarządzaniu tą działalnością, wszelkie wsparcie przyznawane przez EFMR należy zakończyć do dnia 31 grudnia 2018 r.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1).

- (63) W odpowiedzi na rosnącą konkurencję, z jaką zmagają się rybacy zajmujący się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym, w ramach EFMR powinno być możliwe wsparcie przedsięwzięć inicjatyw rybaków zajmujących się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym zwiększające wartość złowionych przez nich ryb, zwłaszcza w drodze przetwarzania takich ryb lub ich bezpośredniego obrotu.
- (64) Biorąc pod uwagę, że działalność połowowa prowadzona w najbardziej oddalonych regionach Unii napotyka trudności, zwłaszcza z powodu ich oddalenia i szczególnych warunków klimatycznych, w ramach EFMR powinno być możliwe uwzględnienie tych szczególnych utrudnień w takich regionach określonych w art. 349 TFUE.
- (65) Aby utrzymać konkurencyjność niektórych produktów rybołówstwa i akwakultury pochodzących z najbardziej oddalonych regionów Unii względem podobnych produktów z innych regionów Unii, w 1992 r. Unia wprowadziła środki w celu rekompensaty takich dodatkowych kosztów ponoszonych przez sektor rybołówstwa. Środki mające zastosowanie w latach 2007–2013 określono w rozporządzeniu (WE) nr 791/2007. Należy kontynuować przyznawanie wsparcia w celu zrównoważenia dodatkowych kosztów rybołówstwa, rolnictwa, przetwórstwa i obrotu niektórymi produktami rybołówstwa i akwakultury z najbardziej oddalonych regionów Unii w okresie po dniu 1 stycznia 2014 r., tak aby rekompensata przyczyniła się do utrzymania rentowności ekonomicznej podmiotów z tych regionów.
- (66) W obliczu innych warunków obrotu w konkretnych najbardziej oddalonych regionach oraz ze względu na wahania połowów i stad, a także popytu, ustalenie, które produkty rybołówstwa kwalifikują się do rekompensaty, powinno leżeć w gestii zainteresowanych państw członkowskich, podobnie jak ustalenie odpowiednich maksymalnych ilości oraz kwot rekompensaty w ramach całkowitego przydziału środków finansowych dla danego państwa członkowskiego.
- (67) Należy upoważnić państwa członkowskie do różnicowania wykazu i ilości takich produktów rybołówstwa oraz kwoty rekompensaty w ramach całkowitego przydziału środków finansowych dla danego państwa członkowskiego. Ponadto należy upoważnić państwa członkowskie do dostosowywania planów rekompensat, jeżeli uzasadniają to zmieniające się warunki.
- (68) Państwa członkowskie powinny ustalić kwotę rekompensaty na poziomie, który pozwala na odpowiednie zrównoważenie dodatkowych kosztów wynikających ze szczególnych utrudnień w regionach najbardziej oddalonych. Aby uniknąć nadmiernych rekompensat, kwota ta powinna być proporcjonalna do dodatkowych kosztów, jakie taka pomoc ma zrównoważyć. W tym celu należy również wziąć pod uwagę inne rodzaje interwencji publicznej, które mają wpływ na poziom dodatkowych kosztów.
- (69) Istotne jest, aby państwa członkowskie i podmioty były wyposażone w środki niezbędne do przeprowadzania kontroli na wysokim poziomie, tym samym przestrzegając przepisów WPRyb, jednocześnie umożliwiając zrównoważoną eksploatację żywych zasobów wodnych. Powinno być zatem możliwe w ramach EFMR wsparcie państw członkowskich i podmiotów zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1224/2009⁽¹⁾. Takie wspieranie tworzenia kultury przestrzegania prawa powinno przyczynić się do zrównoważonego wzrostu.
- (70) W ramach EFMR, zgodnie z koncepcją jednego funduszu, należy zwiększyć przyznawanie państwom członkowskim wsparcia na podstawie rozporządzenia (WE) nr 861/2006 w związku z wydatkami poniesionymi w wyniku wdrażania unijnego systemu kontroli.
- (71) Zgodnie z celami unijnej polityki dotyczącej kontroli i egzekwowania, właściwym jest poświęcenie minimalnego czasu na kontrolę rybołówstwa w ramach wykorzystywania statków patrolowych, statków powietrznych i śmigłowców; ten minimalny czas należy dokładnie określić, aby zapewnić podstawę przyznawania wsparcia w ramach EFMR.
- (72) Zważywszy na znaczenie współpracy między państwami członkowskimi w obszarze kontroli, w ramach EFMR powinna istnieć możliwość wsparcia na rzecz tego celu.
- (73) Należy przyjąć środki umożliwiające wspieranie gromadzenia danych dotyczących rybołówstwa, zarządzania takimi danymi i wykorzystywania ich, zgodnie z wieloletnim programem Unii, w szczególności w celu wspierania programów krajowych, zarządzania takimi danymi i wykorzystywania ich do analiz naukowych i wdrażania WPRyb. W ramach EFMR, zgodnie z koncepcją jednego funduszu, należy kontynuować przyznawanie państwom członkowskim wsparcia na podstawie rozporządzenia (WE) nr 861/2006 w związku z wydatkami ponoszonymi w wyniku gromadzenia danych dotyczących rybołówstwa, zarządzania takimi danymi i ich wykorzystywania.
- (74) Działania w zakresie badań i współpracy, zapewnienie opinii i doradztwa naukowego i społeczno-ekonomicznego na potrzeby realizacji i rozwoju WPRyb, w tym na obszarach wrażliwych pod względem biogeograficznym, powinny stanowić wsparcie przy podejmowaniu rzetelnych i efektywnych decyzji dotyczących zarządzania rybołówstwem w ramach WPRyb.
- (75) Konieczne jest również wspieranie współpracy między państwami członkowskimi, a także, w stosownych przypadkach, z państwami trzecimi w zakresie gromadzenia danych dotyczących tego samego basenu morskiego, a także współpracy między odpowiednimi międzynarodowymi organami naukowymi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 847/96, (WE) nr 2371/2002, (WE) nr 811/2004, (WE) nr 768/2005, (WE) nr 2115/2005, (WE) nr 2166/2005, (WE) nr 388/2006, (WE) nr 509/2007, (WE) nr 676/2007, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1300/2008, (WE) nr 1342/2008 i uchylające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1627/94 oraz (WE) nr 1966/2006 (Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1).

- (76) Celem ZPM jest wspieranie zrównoważonego wykorzystywania mórz i oceanów oraz rozwijanie skoordynowanego, spójnego i przejrzystego procesu decyzyjnego w tych obszarach polityki, które mają wpływ na oceany, morza, wyspy, regiony przybrzeżne i najbardziej oddalone oraz sektory gospodarki morskiej, co znajduje odzwierciedlenie w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów z dnia 10 października 2007 r. zatytułowanym „Zintegrowana polityka morska Unii Europejskiej”.
- (77) Konieczne jest trwałe finansowanie wdrażania i dalszego rozwijania ZPM Unii, co znajduje odzwierciedlenie w rozporządzeniu (UE) nr 1255/2011 oraz w konkluzjach Rady, rezolucjach Parlamentu Europejskiego oraz opiniach Komitetu Regionów. Oczekuje się, że postęp w dziedzinie spraw morskich przez wsparcie finansowe ZPM będzie miał znaczny wpływ na spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.
- (78) EFMR powinien wspierać propagowanie zintegrowanego zarządzania morskiego na wszystkich szczeblach, zwłaszcza w drodze wymiany sprawdzonych rozwiązań i dalszego rozwijania i wdrażania strategii na rzecz basenów morskich. Strategie te mają na celu ustanowienie zintegrowanych ram umożliwiających zajęcie się wspólnymi wyzwaniami związanymi z basenami morskimi w Europie, zacieśnienie współpracy między zainteresowanymi stronami w celu maksymalnego wykorzystania unijnych instrumentów finansowych oraz funduszy, a także przyczynienia się do większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii. W świetle doświadczeń ze wspólnym mechanizmem wymiany informacji (CISE) działania i mechanizmy ukierunkowane na usprawnioną współpracę między państwami członkowskimi mogą obejmować transgraniczną i międzysektorową współpracę między służbami infrastruktury morskiej, na przykład działania w ramach Europejskiego Forum Służb Straży Wybrzeża, służące propagowaniu wymiany doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań w celu uzyskania skuteczności i spójności, w ramach istniejącego odpowiedniego prawa unijnego.
- (79) EFMR powinien wspierać dalszy rozwój narzędzi służących tworzeniu synergii między inicjatywami realizowanymi w różnych sektorach i mających wpływ na morza, oceany i wybrzeża. Zastosowanie znajduje tu zintegrowany nadzór morski (ZNM), którego celem jest poprawa świadomości w stosunku do sytuacji na morzu przez zintensyfikowaną i bezpieczną wymianę informacji między sektorami. W ramach EFMR nie należy jednak finansować operacji związanych z nadzorem morskim wchodzących w zakres tytułu V część trzecia TFUE.
- (80) Wzajemne powiązanie niektórych systemów informacji prowadzonych przez te sektory może wymagać uruchomienia mechanizmów finansowania tych systemów, w spójny sposób i zgodnie z TFUE. Morskie planowanie przestrzenne i zintegrowane zarządzanie obszarami przybrzeżnymi mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju obszarów morskich i regionów przybrzeżnych oraz przyczyniają się do realizacji celów dotyczących zarządzania opartego na ekosystemie i rozwoju powiązań między lądem a morzem. Narzędzia te są również ważne dla zarządzania różnymi sposobami wykorzystywania wybrzeży, mórz i oceanów w celu umożliwienia ich zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz stymulowania inwestycji transgranicznych, zaś wdrożenie dyrektywy 2008/56/WE zapewni jeszcze ściślejsze określenie granic zrównoważonego rozwoju działalności człowieka, która oddziałuje na środowisko morskie. Ponadto konieczne jest poszerzenie wiedzy na temat świata morskiego oraz stymulowanie innowacji przez ułatwianie gromadzenia, swobodnej wymiany, wielokrotnego wykorzystywania i upowszechniania danych dotyczących stanu oceanów i mórz.
- (81) EFMR powinien wspierać trwałą wzrost gospodarczy, zatrudnienie i innowacje w sektorach gospodarki morskiej oraz regionach przybrzeżnych, a także konkurencyjność takich sektorów i regionów. Szczególnie ważne jest zidentyfikowanie barier regulacyjnych i braków w umiejętnościach, które utrudniają wzrost w powstających i potencjalnych sektorach gospodarki morskiej, jak również zidentyfikowanie operacji mających na celu wspieranie inwestycji w technologiczne innowacje niezbędne do zwiększenia potencjału przedsiębiorstw do działania na obszarach morskich i w sektorach gospodarki morskiej.
- (82) EFMR powinien mieć funkcję uzupełniającą wobec istniejących i przyszłych instrumentów finansowych udostępnianych przez Unię i państwa członkowskie na szczeblu krajowym i niższym niż krajowy oraz zachować spójność z takimi instrumentami, aby propagować zrównoważony rozwój gospodarczy, społeczny i terytorialny, ochronę oceanów, mórz i wybrzeży oraz zrównoważone gospodarowanie ich zasobami, jednocześnie pomagając wspierać skuteczniejszą współpracę między państwami członkowskimi a ich regionami przybrzeżnymi, wyspami i regionami najbardziej oddalonymi, a także z uwzględnieniem priorytetów i postępów w realizacji projektów krajowych i lokalnych. EFMR powinien zostać powiązany z innymi obszarami polityki Unii, które są w stanie obejmować wymiar morski, zwłaszcza z EFRR, Funduszem Spójności i EFS, jak również programem w zakresie badań naukowych „Horyzont 2020” i ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104).

- (83) Aby osiągnąć cele WPRyB na szczeblu globalnym, Unia bierze aktywny udział w pracach organizacji międzynarodowych. Dlatego też Unia powinna przyczynić się do powodzenia działań tych organizacji, które pomagają zapewnić ochronę i zrównoważoną eksploatację zasobów rybnych na otwartym morzu i wodach państw trzecich. W ramach EFMR, zgodnie z koncepcją jednego funduszu, należy kontynuować przyznawanie wsparcia organizacjom międzynarodowym na podstawie rozporządzenia (WE) nr 861/2006.
- (84) Aby usprawnić zarządzanie w ramach WPRyB i zapewnić skuteczne działanie komitetów doradczych, komitety doradcze powinny otrzymywać odpowiednie i stałe finansowanie, tak by mogły nadal skutecznie pełnić swoją rolę doradczą w ramach WPRyB. Zgodnie z koncepcją jednego funduszu wsparcie przyznawane komitetom doradczym w ramach EFMR powinno zastąpić wsparcie przyznawane regionalnym komitetom doradczym na podstawie rozporządzenia (WE) nr 861/2006.
- (85) EFMR powinien, przez zapewnianie pomocy technicznej, ułatwiać wdrażanie programu operacyjnego, między innymi propagując innowacyjne podejście i praktyki przyczyniające się do prostego i przejrzystego wdrażania. Pomoc techniczna powinna również obejmować ustanowienie europejskiej sieci RLGD, których celem jest budowanie potencjału, upowszechnianie informacji, wymiana doświadczeń i wspieranie współpracy między lokalnymi partnerstwami.
- (86) W interesie dobrze funkcjonującego partnerstwa i właściwego propagowania pomocy unijnej należy ustanowić przepisy dotyczące prowadzenia jak najszerzej działalności informacyjnej i promocyjnej na temat wsparcia unijnego. Odpowiedzialne za taką działalność informacyjną i promocyjną powinny być także organy zarządzające pomocą, które powinny również powiadamiać Komisję o środkach podjętych w tym względzie.
- (87) W odniesieniu do wszystkich operacji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, zarówno w ramach zarządzania dzielonego, jak i bezpośredniego, konieczne jest zapewnienie ochrony interesów finansowych Unii w drodze prawidłowego stosowania odpowiedniego prawodawstwa dotyczącego ochrony tych interesów, a także zapewnienie, aby państwa członkowskie i Komisja przeprowadzały odpowiednie kontrole.
- (88) W celu uwzględnienia szczególnych warunków związanych z WPRyB, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013, i przyczynienia się do przestrzegania przepisów WPRyB, należy ustanowić dodatkowe przepisy dotyczące wstrzymania biegu terminu płatności oprócz przepisów określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013. W przypadku gdy państwo członkowskie lub podmiot nie spełnia swoich obowiązków wynikających z WPRyB lub w przypadku gdy Komisja ma dowody sugerujące takie nieprzestrzeganie przepisów, Komisja, w ramach środka zapobiegawczego, powinna mieć możliwość wstrzymania terminów płatności.
- (89) Oprócz możliwości wstrzymania terminów płatności, w celu uniknięcia realnego ryzyka dokonania płatności w związku z wydatkiem niekwalifikowalnym, Komisja powinna mieć możliwość zawieszenia płatności w przypadku poważnego nieprzestrzegania przepisów WPRyB przez państwo członkowskie
- (90) Programy operacyjne powinny być przedmiotem monitorowania i oceny w celu poprawy ich jakości oraz zaprezentowania ich osiągnięć. Komisja powinna ustanowić ramy wspólnego monitorowania i oceny systemu, zapewniając między innymi dostępność odpowiednich danych we właściwym czasie. W tym kontekście należy ustanowić listę wskaźników a ocena wpływu EFMR powinna być dokonana przez Komisję w odniesieniu do poszczególnych celów szczegółowych.
- (91) Odpowiedzialność za monitorowanie wdrażania programu operacyjnego powinna być podzielona pomiędzy instytucję zarządzającą i utworzony w tym celu komitet monitorujący. W tym celu należy określić zakres obowiązków instytucji zarządzającej i komitetu monitorującego. Monitorowanie programu operacyjnego powinno obejmować sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji, które należy przesyłać Komisji.
- (92) W celu zwiększenia dostępności i przejrzystości informacji o możliwościach finansowania i beneficjentach projektu należy uruchomić jedną stronę internetową lub portal internetowy zawierający informacje na temat programu operacyjnego, w tym wykaz operacji wspieranych w ramach każdego programu operacyjnego w każdym państwie członkowskim. Poświęcone temu strony internetowe wszystkich państw członkowskich powinny być również dostępne z jedynej oficjalnej strony internetowej Unii, aby ułatwić dostęp do informacji publikowanych we wszystkich państwach członkowskich obywatelom z różnych państw członkowskich. Takie informacje powinny przekazywać szerokiemu kręgowi odbiorców, a w szczególności podatnikom w Unii, rozsądny, rzeczywisty i konkretny obraz tego, jak w ramach EFMR wydatkuje się unijne środki finansowe. W tym celu również publikacje odpowiednich danych powinny służyć dalszemu upowszechnianiu informacji na temat możliwości starania się o finansowanie przez Unię. Bez uszczerbku dla stosowania dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ taka publikacja może objąć nazwiska osób fizycznych, zgodnie z prawem krajowym.

(¹) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

- (93) W celu uzupełnienia i zmiany elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia należy przekazać Komisji uprawnienia, zgodnie z art. 290 TFUE do przyjmowania aktów dotyczących: ustalania okresu i odpowiednich dat początku lub końca tego okresu w odniesieniu do kryteriów dopuszczalności wniosków, dostosowania odsetek dotyczących orientacyjnego rozdziału środków finansowych w ramach zarządzania bezpośredniego, określenia kwalifikowalnych operacji i kosztów higieny, inwestycji dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa oraz inwestycji dotyczących warunków pracy, na statku lub inwestycji w sprzęt indywidualny, określenia kwalifikowalnych kosztów operacji mających na celu ochronę i odbudowę morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich w ramach zrównoważonej działalności połowowej, określenia kwalifikowalnych kosztów na wsparcie inwestycji w sprzęt lub na statku służących zmniejszeniu emisji substancji zanieczyszczających lub gazów cieplarnianych oraz zwiększaniu efektywności energetycznej statków rybackich, określenia kryteriów do obliczenia dodatkowych kosztów wynikających ze szczególnych ułomności regionów najbardziej oddalonych, określenia tych przypadków nieprzestrzegania przez państwa członkowskie, które mogą spowodować wstrzymanie terminu płatności lub zawieszenie płatności, określania kryteriów ustanawiania poziomu korekty finansowej, którą należy zastosować, i kryteriów stosowania stawek zryczałtowanych lub ekstrapolowanych korekt finansowych oraz określenia treści struktury wspólnego systemu monitorowania i oceny.
- (94) W celu ułatwienia sprawnego przejścia z systemu ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 1198/2006 na system ustanowiony niniejszym rozporządzeniem należy przekazać Komisji uprawnienia zgodnie z art. 290 Traktatu TFUE do przyjmowania aktów w odniesieniu do ustanawiania przepisów przejściowych.
- (95) Przyjmując akty delegowane na podstawie niniejszego rozporządzenia, jest szczególnie ważne, aby Komisja dokonała odpowiednich konsultacji w trakcie prac przygotowawczych, w tym na szczeblu ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane Komisja powinna zapewnić równoczesne, terminowe i właściwe przekazywanie odpowiednich dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (96) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszego rozporządzenia Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania, w drodze aktów wykonawczych, decyzji dotyczących rocznego podziału dla każdego państwa członkowskiego, globalnych zasobów dostępnych na zobowiązania w ramach zarządzania dzielonego, decyzji zatwierdzających programy operacyjne i ich zmiany, decyzji zatwierdzającej plany prac dotyczące gromadzenia danych, decyzji przyjmujących roczny program prac dotyczących technicznej pomocy z inicjatywy Komisji¹⁾ decyzji uznających, że istnieją dowody nieprzestrzegania obowiązków w ramach WPRyb, decyzji uznających, że dane państwo członkowskie nie przestrzega swoich obowiązków w ramach WPRyb zawieszenia całości lub części płatności okresowych w ramach programu operacyjnego oraz decyzji dokonujących korekt finansowych w drodze odwołania całości lub części wsparcia unijnego w dany program operacyjny. Komisja powinna przyjąć te akty wykonawcze bez stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (97) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania niniejszego rozporządzenia Komisji należy przyznać uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do prezentacji elementów programu operacyjnego, zasad dotyczących procedur, formatu i harmonogramów dotyczących zatwierdzania i przedkładania programów operacyjnych i zatwierdzania zmian do programów operacyjnych, rocznego programu prac na podstawie tytułu VI rozdziały I i II, struktury planu rekompensat dla najbardziej oddalonych regionów, zastosowania różnych punktów procentowych intensywności pomocy publicznej, modelu, który państwa członkowskie powinny użyć przy przekazywaniu Komisji danych finansowych, ustalania wskaźników właściwych dla priorytetów unijnych, zasad dotyczących informacji, które mają być przesyłane przez państwa członkowskie oraz potrzeb dotyczących danych i synergii między potencjalnymi źródłami danych, formatu i prezentacji rocznych sprawozdań z realizacji oraz elementów, które należy włączyć do sprawozdań ocen *ex ante*. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 oraz należy stosować procedurę sprawdzającą.
- (98) Aby zapewnić jednolite warunki wdrażania niniejszego rozporządzenia, Komisji należy przyznać również uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjęcia i doprecyzowania wszelkich zmian faktycznych priorytetów Unii w zakresie egzekwowania i kontroli, ustalające zasady prezentacji danych dostarczanych przez organy zarządzające, technicznych cech środków informacyjnych i promocyjnych w odniesieniu do operacji i instrukcji w zakresie stworzenia emblematu i określenia standardowej kolorystyki powinny być przyjmowane zgodnie z procedurą doradczą określoną zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Aby zapewnić łatwiejszą i szybszą procedurę, należy stosować procedurę sprawdzającą.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (99) Ponieważ cele zawarte w niniejszym rozporządzeniu nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie ze względu na problemy strukturalne występujące w związku z rozwojem sektorów rybołówstwa, akwakultury i gospodarki morskiej, jak również ograniczone zasoby finansowe państw członkowskich, mogą natomiast, z uwagi na skalę i skutki operacji, które mają być finansowane w ramach programów operacyjnych, zostać w większym stopniu osiągnięte na szczeblu Unii przez zapewnienie wieloletniego wsparcia finansowego ukierunkowanego na odpowiednie priorytety, Unia może więc przyjąć środki, zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (100) Program wsparcia określony w niniejszym rozporządzeniu zastępuje program wsparcia ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 2328/2003, rozporządzeniem (WE) nr 861/2006, rozporządzeniem (WE) nr 1198/2006, rozporządzeniem (WE) nr 791/2007, rozporządzeniem (UE) nr 1255/2011, i art. 103 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009. W związku z tym wymienione rozporządzenia i przepisy należy uchylić z dniem 1 stycznia 2014 r. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć jednak wpływu na kontynuację ani modyfikację pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1198/2006 lub jakichkolwiek innych aktów prawnych mających zastosowanie do tej pomocy w dniu 31 grudnia 2013 r. Aby zapewnić ciągłość, datą rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia powinien być także dzień 1 stycznia 2014 r., niezależnie od daty wejścia w życie.
- (101) Należy dostosować okres stosowania niniejszego rozporządzenia do okresu stosowania rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. W związku z tym, niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane od dnia 1 stycznia 2014 r.,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie określa unijne środki finansowe na rzecz wdrażania:

- a) wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb);
- b) odpowiednich środków związanych z prawem morza;
- c) zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich i obszarów akwakultury oraz rybołówstwa śródlądowego; oraz
- d) zintegrowanej polityki morskiej (ZPM).

Artykuł 2

Zakres geograficzny

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do operacji prowadzonych na terytorium Unii, chyba że niniejsze rozporządzenie stanowi inaczej.

Artykuł 3

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia oraz bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu stosuje się definicje, o których mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009 oraz art. 2 rozporządzenia nr (UE) nr 1303/2013.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
 - 1) „wspólny mechanizm wymiany informacji” (CISE) oznacza sieć systemów o zdecentralizowanej strukturze stworzonych na potrzeby wymiany informacji między użytkownikami w celu poprawy znajomości sytuacji działań na morzu;
 - 2) „operacje międzysektorowe” oznaczają inicjatywy, które przynoszą wzajemne korzyści różnym sektorom lub politykom sektorowym, o których mowa w TFUE, oraz których nie można w pełni zrealizować wyłącznie za pomocą środków w ramach odpowiedniego obszaru polityki;
 - 3) „system elektronicznej rejestracji i elektronicznego raportowania” oznacza system elektronicznej rejestracji i elektronicznego raportowania danych, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1224/2009;
 - 4) „europejska sieć informacji i obserwacji środowiska morskiego” oznacza sieć, która łączy odpowiednie krajowe programy dotyczące informacji i obserwacji środowiska morskiego we wspólne i dostępne zasoby europejskie;
 - 5) „obszar rybacki i obszar akwakultury” oznacza obszar obejmujący brzeg morza, rzeki lub jeziora, obejmujący stawy lub dorzecze i charakteryzujący się wysokim poziomem zatrudnienia w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, który to obszar jest funkcjonalnie spójny pod względem geograficznym, gospodarczym i społecznym oraz określony jest w ten sposób przez dane państwo członkowskie;

- 6) „rybak” oznacza każdą osobę zajmującą się zarobkową działalnością połowową uznaną przez dane państwo członkowskie;
- 7) „rybołówstwo śródlądowe” oznacza działalność połowową prowadzoną w celach zarobkowych na wodach śródlądowych przez statki lub inne urządzenia, w tym stosowane do połowów pod lodem;
- 8) „zintegrowane zarządzanie obszarami przybrzeżnymi” oznacza strategię i środki takie, jak te opisane w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady (2002/413/WE) ⁽¹⁾;
- 9) „zintegrowane zarządzanie morskie” oznacza skoordynowane zarządzanie wszystkimi rodzajami polityki sektorowej na szczeblu Unii mającymi wpływ na oceany, morza i regiony przybrzeżne;
- 10) „zintegrowana polityka morska” lub „ZPM” oznacza politykę unijną, której celem jest wspieranie skoordynowanego i spójnego procesu decyzyjnego, by zmaksymalizować zrównoważony rozwój, wzrost gospodarczy i spójność społeczną państw członkowskich, a zwłaszcza unijnych regionów przybrzeżnych, wyspiarskich i najbardziej oddalonych, jak również sektorów gospodarki morskiej, poprzez spójną politykę dotyczącą spraw morskich oraz odpowiednią współpracę międzynarodową;
- 11) „zintegrowany nadzór morski” (ZNM) oznacza inicjatywę Unii mającą na celu podniesienie skuteczności i efektywności działań w dziedzinie nadzoru europejskich mórz w drodze międzysektorowej i transgranicznej wymiany informacji i współpracy;
- 12) „morskie planowanie przestrzenne” oznacza proces realizowany przez właściwe organy państw członkowskich, polegający na analizie i organizacji działalności ludzkiej na obszarach morskich, służący osiągnięciu celów ekologicznych, gospodarczych i społecznych;
- 13) „środek” oznacza zestaw operacji;
- 14) „łodziowe rybołówstwo przybrzeżne” oznacza połowy prowadzone przez statki rybackie o długości całkowitej poniżej 12 metrów i niekorzystające z rybackich narzędzi ciągnionych, wyszczególnionych w tabeli 3 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 26/2004 ⁽²⁾;
- 15) „statki operujące wyłącznie na wodach śródlądowych” oznaczają statki wykorzystywane do połowów prowadzonych w celach zarobkowych na wodach śródlądowych i nieuwzględnione w rejestrze floty rybackiej Unii.

TYTUŁ II

OGÓLNE RAMY

ROZDZIAŁ I

Ustanowienie i cele Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Artykuł 4

Ustanowienie

Niniejszym ustanawia się Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR).

Artykuł 5

Cele

EFMR przyczynia się do realizacji następujących celów:

- a) promowanie konkurencyjnych, zrównoważonych środowiskowo, rentownych ekonomicznie i odpowiedzialnych społecznie rybołówstwa i akwakultury;
- b) wspieranie procesu wdrażania WPRyB;
- c) promowanie zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju terytorialnego obszarów rybackich i obszarów akwakultury;
- d) wspieranie procesu opracowywania i wdrażania unijnej ZPM w sposób uzupełniający politykę spójności i WPRyB.

Realizacja tych celów nie może skutkować zwiększaniem zdolności połowowej.

Artykuł 6

Priorytety Unii

EFMR przyczynia się do realizacji strategii „Europa 2020” oraz do wdrażania WPRyB. Dąży do realizacji następujących priorytetów Unii w zakresie zrównoważonego rozwoju rybołówstwa i akwakultury i działań z nimi związanych, które stanowią odzwierciedlenie odpowiednich celów tematycznych, o których mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013:

⁽¹⁾ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/413/WE z dnia 30 maja 2002 r. w sprawie wdrażania strategii zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi w Europie (Dz.U. L 148 z 6.6.2002, s. 24).

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 26/2004 z dnia 30 grudnia 2003 r. dotyczące rejestru statków rybackich Wspólnoty (Dz.U. L 5 z 9.1.2004, s. 25).

- 1) promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy przez realizację następujących celów szczegółowych:
 - a) zmniejszenie wpływu rybołówstwa na środowisko morskie, w tym unikanie i redukcja, w jak największym stopniu, niechcianych połowów;
 - b) ochrona i odbudowa ekosystemów wodnych i ich różnorodności biologicznej;
 - c) zapewnienie równowagi pomiędzy zdolnością połowową a dostępnymi uprawnieniami do połowów;
 - d) podnoszenie konkurencyjności i rentowności przedsiębiorstw z sektora rybołówstwa, w tym floty łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, oraz poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy;
 - e) wspieranie wzmocnienia rozwoju technologicznego oraz innowacji, w tym zwiększania efektywności energetycznej, i transferu wiedzy;
 - f) rozwój szkoleń zawodowych, nowych umiejętności zawodowych i uczenia się przez całe życie;
- 2) wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy przez realizację następujących celów szczegółowych:
 - a) wspieranie wzmocnienia rozwoju technologicznego, innowacji i transferu wiedzy;
 - b) zwiększenie konkurencyjności i rentowności przedsiębiorstw z sektora akwakultury, w tym poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy, w szczególności w MŚP;
 - c) ochrona i odbudowa wodnej różnorodności biologicznej oraz wspieranie ekosystemów związanych z akwakulturą i promowanie zasobooszczędnej akwakultury;
 - d) propagowanie akwakultury o wysokim poziomie ochrony środowiska oraz o wysokim poziomie zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz promowanie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego;
 - e) rozwój szkoleń zawodowych, nowych umiejętności zawodowych i uczenia się przez całe życie;
- 3) wspieranie wdrażania WPRyb przez realizację następujących celów szczegółowych:
 - a) poprawa i dostarczanie wiedzy naukowej oraz gromadzenie danych i zarządzanie nimi;
 - b) wspieranie monitorowania, kontroli i egzekwowania, zwiększanie potencjału instytucjonalnego oraz skuteczności administracji publicznej, bez zwiększania obciążenia administracyjnego;
- 4) zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej przez realizację następującego celu szczegółowego: promowanie wzrostu gospodarczego, włączenia społecznego oraz tworzenia miejsc pracy oraz wspieranie zdolności do zatrudnienia i mobilności na rynku pracy w społecznościach obszarów przybrzeżnych i śródlądowych zależnych od rybołówstwa i akwakultury, w tym dywersyfikacja działalności w ramach rybołówstwa, a także w kierunku innych sektorów gospodarki morskiej;
- 5) wspieranie obrotu i przetwarzania przez realizację następujących celów szczegółowych:
 - a) lepszą organizację rynku produktów rybołówstwa i akwakultury;
 - b) zachęcanie do inwestowania w sektor przetwarzania i obrotu;
- 6) wspieranie wdrażania ZPM.

ROZDZIAŁ II

Zarządzanie dzielone i bezpośrednie

Artykuł 7

Zarządzanie dzielone i bezpośrednie

1. Środki wymienione w tytule V finansuje się w ramach EFMR zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego między Unię a państwa członkowskie oraz zgodnie ze wspólnymi zasadami określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 1303/2013.
2. Środki wymienione w tytule VI finansuje się w ramach EFMR zgodnie z zasadą zarządzania bezpośredniego.

ROZDZIAŁ III

Ogólne zasady pomocy w ramach zarządzania dzielonego

Artykuł 8

Pomoc państwa

1. Bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu do pomocy przyznawanej przez państwa członkowskie przedsiębiorstwom z sektora rybołówstwa i akwakultury zastosowanie mają art. 107, 108 i 109 TFUE.
2. Artykuły 107, 108 i 109 TFUE nie mają jednak zastosowania do płatności dokonywanych przez państwa członkowskie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w ramach zakresu stosowania art. 42 TFUE.
3. Przepisy krajowe ustanawiające finansowanie ze środków publicznych w szerszym zakresie, niż wynika to z przepisów niniejszego rozporządzenia dotyczących płatności, o których mowa w w ust. 2, podlegają w całości ust. 1.
4. W odniesieniu do produktów rybołówstwa i akwakultury wymienionych w załączniku I TFUE, do których stosuje się jego art. 107, 108 i 109, Komisja może zgodnie z art. 108 TFUE zezwolić na udzielanie pomocy operacyjnej w regionach najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, w sektorach produkcji i przetwarzania wspomnianych produktów rybołówstwa i akwakultury, a także obrotu nimi, w celu zaradzenia konkretnym ograniczeniom w tych regionach, wynikającym z ich oddalenia, wyspiarskiego charakteru i najbardziej oddalonego położenia.

Artykuł 9

Szczególne uwarunkowania ex ante

W odniesieniu do EFMR stosuje się szczególne uwarunkowania *ex ante*, o których mowa w załączniku IV.

ROZDZIAŁ IV

Dopuszczalność wniosków i operacje niekwalifikowalne

Artykuł 10

Dopuszczalność wniosków

1. W wyznaczonym okresie, ustalonym zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu, do wsparcia w ramach EFMR nie dopuszcza się żadnych wniosków składanych przez podmiot, jeżeli właściwa instytucja stwierdziła, że dany podmiot:
 - a) dopuścił się poważnego naruszenia określonego w art. 42 rozporządzenia Rady (WE) nr 1005/2008 ⁽¹⁾ lub art. 90 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009;
 - b) był zaangażowany w działalność statków rybackich znajdujących się w unijnym wykazie statków NNN zgodnie z art. 40 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1005/2008 lub statków pod banderą państw uznanych za niewspółpracujące państwa trzecie zgodnie z art. 33 tego rozporządzenia, zarządzał takimi statkami lub był ich właścicielem;
 - c) dopuścił się poważnych naruszeń zasad WPRyb określonych jako takie w innym prawodawstwie przyjętym przez Parlament Europejski i Radę; lub
 - d) popełnił którekolwiek z przestępstw określonych w art. 3 i 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE ⁽²⁾, w przypadku gdy składany wniosek dotyczy wsparcia na mocy rozdziału II, tytułu V niniejszego rozporządzenia.
2. Beneficjent po złożeniu wniosku jest nadal zobowiązany do spełniania warunków, o których mowa w ust. 1 lit. a)–d) przez cały okres realizacji operacji oraz okres 5 lat po otrzymaniu końcowej płatności przez tego beneficjenta.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) NR 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1936/2001 i (WE) nr 601/2004 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 1093/94 i (WE) nr 1447/1999 (Dz.U. L 286 z 29.10.2008, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28).

3. W wyznaczonym okresie, określonym w ust. 4 niniejszego artykułu nie są dopuszczalne jakiegokolwiek wnioski składane przez podmiot, co do którego właściwa instytucja stwierdziła, że podmiot ten jest winny nadużycia finansowego w rozumieniu art. 1 Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾ w ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR) lub EFMR.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 126 aktów delegowanych dotyczących:

a) ustalenia okresu, o którym mowa w ust. 1 i 3 niniejszego artykułu, który to okres będzie proporcjonalny do charakteru, wagi, czasu trwania i powtarzalności poważnego naruszenia, przestępstwa lub nadużycia finansowego i który wynosi co najmniej jeden rok;

b) odpowiednich dat rozpoczęcia lub zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 1 i 3 niniejszego artykułu.

5. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty składające wniosek w ramach EFMR dostarczyły instytucji zarządzającej podpisane oświadczenie potwierdzające, że spełniają kryteria wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu i nie dopuściły się nadużycia finansowego dotyczącego EFR lub EFMR, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Państwa członkowskie przed zatwierdzeniem operacji weryfikują prawdziwość tego oświadczenia w oparciu o dostępne informacje w krajowym rejestrze naruszeń, o którym mowa w art. 93 rozporządzenia (WE) nr 1442/2009 lub w oparciu o jakiegokolwiek inne dostępne dane.

Do celów akapitu pierwszego państwo członkowskie przekazuje, na wniosek innego państwa członkowskiego, informacje zawarte w swoim krajowym rejestrze naruszeń, o którym mowa w art. 93 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009.

Artykuł 11

Operacje niekwalifikowalne

Następujące operacje nie kwalifikują się do wsparcia z EFMR:

a) zwiększające zdolność połowową statku lub sprzęt zwiększający zdolność statku do wyszukiwania ryb;

b) budowa nowych statków rybackich lub przywóz statków rybackich;

c) tymczasowe lub trwałe zaprzestanie działalności połowowej, o ile nie zostało postanowione inaczej w niniejszym rozporządzeniu;

d) zwiad rybacki;

e) przeniesienie własności przedsiębiorstwa;

f) bezpośrednie zarybianie, o ile nie zostało wyraźnie przewidziane w unijnym akcie prawnym jako środek ochrony lub w przypadku zarybiania eksperymentalnego.

TYTUŁ III

RAMY FINANSOWE

Artykuł 12

Wykonywanie budżetu

1. Budżet unijny przeznaczony na EFMR na podstawie tytułu V niniejszego rozporządzenia wykonuje się w ramach zarządzania dzielonego zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

2. Budżet unijny przeznaczony na EFMR na podstawie tytułu VI niniejszego rozporządzenia wykonuje bezpośrednio Komisja zgodnie z art. 58 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽²⁾.

3. Wszelkie anulowanie całości lub części zobowiązań budżetowych dokonywane przez Komisję w ramach zarządzania bezpośredniego są zgodne z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 i, w odpowiednich przypadkach, z art. 123 niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Konwencja sporządzona na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 49).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

4. Zastosowanie ma zasada należytego zarządzania finansami zgodnie z art. 30 i 53 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

Artykuł 13

Zasoby budżetowe w ramach zarządzania dzielonego

1. Zasoby dostępne na zobowiązania w ramach EFMR na okres od 2014 do 2020 podlegające zarządzaniu dzielonemu wynoszą 5 749 331 600 EUR, według cen bieżących, zgodnie z rocznym podziałem przedstawionym w załączniku II.
2. Kwotę w wysokości 4 340 800 000 EUR z zasobów budżetowych, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na zrównoważony rozwój rybołówstwa, akwakultury i obszarów rybackich, na obrót i środki związane z przetwarzaniem i na pomoc techniczną z inicjatywy państw członkowskich zgodnie z tytułem V rozdziały I, II, III, IV i VII z wyjątkiem art. 67.
3. Kwotę w wysokości 580 000 000 EUR z zasobów budżetowych, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na środki kontroli i egzekwowania, o których mowa w art. 76.
4. Kwotę w wysokości 520 000 000 EUR z zasobów budżetowych, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na środki związane z gromadzeniem danych, o których mowa w art. 77.
5. Kwotę w wysokości 192 500 000 EUR z zasobów budżetowych, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na rekompensatę dla regionów najbardziej oddalonych na podstawie tytułu V rozdział V. Rekompensata ta nie można rocznie przekroczyć:
 - a) kwoty 6 450 000 EUR dla Azorów i Madery;
 - b) kwoty 8 700 000 EUR dla Wysp Kanaryjskich;
 - c) kwoty 12 350 000 EUR dla francuskich regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE.
6. Kwotę w wysokości 44 976 000 EUR z zasobów budżetowych, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na dopłaty do składowania, o które mowa w art. 67.
7. Kwotę w wysokości 71 055 600 EUR z zasobów budżetowych, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na środki dotyczące ZPM, o których mowa w tytule V rozdział VIII.
8. Państwa członkowskie mają możliwość zamiennego wykorzystywania zasobów dostępnych na mocy ust. 3 i 4.

Artykuł 14

Zasoby budżetowe w ramach zarządzania bezpośredniego

1. Zasoby dostępne na zobowiązania z EFMR na okres 2014-2020 dotyczące środków podlegających zarządzaniu bezpośredniemu zgodnie z tytułem VI rozdziały I-III wynoszą 647 275 400 EUR, według cen bieżących.
2. Do celów tytułu VI rozdziały I i II ustala się w załączniku III orientacyjny podział środków finansowych na cele określone w art. 82 i 85.
3. Komisja może odstąpić od orientacyjnych wartości procentowych, o których mowa w ust. 2, o nie więcej niż 5 % wartości puli środków finansowych w każdym przypadku.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 126 aktów delegowanych dostosowujących wartości procentowe określone w załączniku III.

Artykuł 15

Przegląd śródkresowy

Komisja dokona przeglądu wdrażania tytułu VI rozdziały I i II, w tym potrzeby dostosowań orientacyjnego podziału środków finansowych określonego w załączniku III, i do dnia 30 czerwca 2017 r. przekaże Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny okresowej dotyczące uzyskanych wyników oraz jakościowych i ilościowych aspektów EFMR.

Artykuł 16

Podział zasobów finansowych w ramach zarządzania dzielonego

1. Zasoby dostępne na zobowiązania podjęte przez państwa członkowskie, o których mowa w art. 13 ust. 2-7, na okres od 2014 do 2020, jak określono w tabeli w załączniku II, ustala się na podstawie następujących obiektywnych kryteriów:

- a) w odniesieniu do tytułu V, z wyjątkiem art. 76 i 77:
- (i) poziom zatrudnienia w sektorach rybołówstwa oraz akwakultury morskiej i słodkowodnej, w tym zatrudnienia w powiązanych z nimi przetwarzaniu,
 - (ii) poziom produkcji w sektorach rybołówstwa oraz akwakultury morskiej i słodkowodnej, w tym powiązanego z nimi przetwarzania, oraz
 - (iii) udział floty łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego w całej flocie rybackiej;
- b) w odniesieniu do art. 76 i 77:
- (i) zakres zadań z obszaru kontroli wykonywanych przez zainteresowane państwo członkowskie, biorąc pod uwagę wielkość krajowej floty rybackiej oraz wielkość obszaru morskiego, który ma podlegać kontroli, ilość wyładunków i wartość towarów przywożonych z państw trzecich;
 - (ii) dostępne środki kontroli w porównaniu z zakresem zadań z obszaru kontroli wykonywanych przez dane państwo członkowskie, przy czym dostępne środki ustala się biorąc pod uwagę liczbę kontroli przeprowadzonych na morzu i liczbę inspekcji wyładunków;
 - (iii) zakres zadań z obszaru gromadzenia danych wykonywanych przez zainteresowane państwo członkowskie, biorąc pod uwagę wielkość krajowej floty rybackiej, ilość wyładunków i wielkość produkcji akwakultury, liczbę działań z zakresu monitorowania naukowego przeprowadzanych na morzu oraz liczby badań, w których uczestniczy dane państwo członkowskie; oraz
 - (iv) dostępne zasoby w zakresie gromadzenia danych w porównaniu z zakresem zadań z obszaru gromadzenia danych wykonywanych przez dane państwo członkowskie, przy czym dostępne środki ustala się biorąc pod uwagę zasoby ludzkie i środki techniczne niezbędne do wdrożenia krajowego programu pobierania próbek na potrzeby gromadzenia danych;
- c) w odniesieniu do wszystkich środków – środki finansowe przyznane w przeszłości zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1198/2006 i środki wykorzystane w przeszłości zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 861/2006.
2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające roczny podział całkowitych zasobów między państwa członkowskie.

TYTUŁ IV

PROGRAMOWANIE

ROZDZIAŁ I

Programowanie środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego

Artykuł 17

Opracowanie programów operacyjnych

1. Każde państwo członkowskie opracowuje jeden program operacyjny w celu wdrożenia priorytetów Unii, określonych w art. 6, które mają być współfinansowane przez EFMR.
2. Państwo członkowskie ustanawia program operacyjny na podstawie ścisłej współpracy z partnerami, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.
3. W odniesieniu do części programu operacyjnego, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. n), Komisja przyjmie do dnia 31 maja 2014 r. akty wykonawcze określające faktyczne priorytety Unii dotyczące polityki egzekwowania i kontroli. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 127 ust. 2.

Artykuł 18

Treść programu operacyjnego

1. Oprócz elementów, o których mowa w art. 27 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, program operacyjny zawiera:
 - a) analizę sytuacji pod względem mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń oraz określenie potrzeb obszaru geograficznego objętego programem, w tym, w stosownym przypadku, basenów morskich.

Analiza ta opiera się na odnośnych priorytetach Unii określonych w art. 6 niniejszego rozporządzenia i w stosownych przypadkach jest spójna z wieloletnim krajowym planem strategicznym dla akwakultury, o którym mowa w art. 34 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, oraz na postępach w osiągnięciu dobrego stanu środowiska za pomocą

opracowania i realizacji strategii morskiej, o której mowa w art. 5 dyrektywy 2008/56/WE. W odniesieniu do priorytetów Unii dokonuje się oceny szczególnych potrzeb związanych z zatrudnieniem, środowiskiem, łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowywaniem się do niej oraz propagowaniem innowacji, aby określić najbardziej odpowiednie rozwiązania na poziomie każdego z priorytetów związanych z tymi obszarami;

- b) opis strategii w rozumieniu art. 27 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, który wykazuje, że:
 - (i) dla każdego priorytetu Unii uwzględnionego w programie określono odpowiednie cele na podstawie wspólnych wskaźników, o których mowa w art. 109 niniejszego rozporządzenia;
 - (ii) wybór odpowiednich środków wynika logicznie z każdego z priorytetów Unii wybranych do programu, z uwzględnieniem wniosków oceny *ex ante* oraz analizy, o której mowa w lit. a) niniejszego ustępu. W przypadku środków dotyczących trwałego zaprzestania działalności połowowej na mocy art. 34 niniejszego rozporządzenia opis strategii zawiera cele i środki, które należy przyjąć, w zakresie zmniejszenia zdolności połowowej zgodnie z art. 22 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. Ujęty jest również opis metody obliczania premii przyznawanej na mocy art. 33 i 34 niniejszego rozporządzenia;
 - (iii) przydział zasobów finansowych na priorytety Unii uwzględnione w programie jest uzasadniony i odpowiedni, by osiągnąć wyznaczone cele;
- c) w stosownych przypadkach, szczególne potrzeby obszarów Natura 2000 ustanowionych dyrektywą Rady 92/43/EWG i wkład programu w ustanowienie spójnej sieci obszarów odbudowy stad ryb określonych w art. 8 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
- d) ocenę szczególnych uwarunkowań *ex ante*, o których mowa w art. 9 i załączniku IV do niniejszego rozporządzenia, oraz – tam gdzie to konieczne – działań, o których mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- e) opis ram wykonania w rozumieniu art. 22 i załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- f) wykaz wybranych środków w podziale na priorytety Unii;
- g) wykaz kryteriów stosowanych przy wyborze obszarów rybackich i obszarów akwakultury na podstawie tytułu V rozdział III;
- h) wykaz kryteriów wyboru strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność przewidzianych w tytule V rozdział III;
- i) w państwach członkowskich, w których ponad 1 000 statków można uznać za statki rybackie zajmujące się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym – plan działania dotyczący rozwoju, konkurencyjności i zrównoważonego charakteru łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego;
- j) wymogi oceny i plan oceny, o których mowa w art. 56 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, oraz działania, które należy podjąć w celu zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb;
- k) plan finansowania opracowany z uwzględnieniem przepisów art. 20 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 oraz – zgodnie z aktem wykonawczym Komisji, o którym mowa w art. 16 ust. 2 niniejszego rozporządzenia – zawierający:
 - (i) tabelę określającą całkowity wkład w ramach EFMR planowany na każdy rok;
 - (ii) tabelę określającą mające zastosowanie zasoby i poziom współfinansowania w ramach EFMR w ramach priorytetów Unii określonych w art. 6 niniejszego rozporządzenia i dla pomocy technicznej. W drodze odstępstwa od ogólnej zasady określonej w art. 94 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, tabela ta wskazuje osobno zasoby i poziomy współfinansowania w ramach EFMR, które mają zastosowanie dla wsparcia, o którym mowa w art. 33, 34, art. 41 ust. 2, art. 67 i 70, art. 76 ust. 2 lit. a) do d) i f) do l), art. 76 ust. 2 lit. e) oraz art. 77 niniejszego rozporządzenia;
- l) informacje na temat komplementarności i koordynacji z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi (EFSI) i innymi odpowiednimi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania;
- m) rozwiązania dotyczące realizacji programu operacyjnego, w tym:

- (i) określenie organów, o których mowa w art. 123 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, oraz, w celach informacyjnych, skrócony opis systemu zarządzania i kontroli;
 - (ii) opis roli pełnionej przez RLGD, organ zarządzający lub wyznaczony organ w odniesieniu do wszystkich zadań wykonawczych dotyczących strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność;
 - (iii) opis procedur monitorowania i oceny, a także ogólny skład komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 48 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
 - (iv) przepisy zapewniające upowszechnienie programu zgodnie z art. 119 niniejszego rozporządzenia;
- n) wykaz partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, oraz wyniki konsultacji przeprowadzonych z partnerami;
- o) w celu zapewnienia lepszego przestrzegania przepisów dzięki kontroli, o której mowa w art. 6 ust. 3 lit. b), i zgodnie z faktycznymi priorytetami przyjętymi przez Komisję zgodnie z art. 17 ust. 3:
- (i) wykaz organów wdrażających system kontroli, inspekcji i egzekwowania oraz krótki opis ich zasobów ludzkich i finansowych dostępnych na potrzeby kontroli, inspekcji i egzekwowania przepisów w odniesieniu do rybołówstwa, oraz ich głównego sprzętu, którym dysponują w celu wykonania tych zadań, w szczególności liczbę statków, statków powietrznych i śmigłowców;
 - (ii) ogólne cele środków kontroli realizowanych z wykorzystaniem wspólnych wskaźników, które należy określić zgodnie z art. 109;
 - (iii) cele szczegółowe, które należy osiągnąć zgodnie z priorytetami Unii określonymi w art. 6, i szczegółowe wskazanie – według kategorii – w trakcie całego okresu programowania;
- p) w celu gromadzenia danych na potrzeby zrównoważonego zarządzania rybołówstwem, o których to danych mowa w art. 6 ust. 3 lit. a), oraz zgodnie z wieloletnim programem Unii, o którym mowa w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 199/2008:
- (i) opis działań dotyczących gromadzenia danych, zgodnie z art. 25 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - (ii) opis dotyczący metod przechowywania danych, zarządzania nimi i ich wykorzystywania;
 - (iii) opis potencjału do zapewnienia należytego zarządzania zgromadzonymi danymi pod względem finansowym i administracyjnym.

Część programu operacyjnego, o której mowa w lit. p), uzupełnia się zgodnie z art. 21 niniejszego rozporządzenia.

2. Program operacyjny zawiera ponadto metody obliczania kosztów uproszczonych, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. b), c) i d) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, oraz kosztów dodatkowych lub utraty dochodów zgodnie z art. 96 niniejszego rozporządzenia oraz metodę obliczania rekompensaty zgodnie z odpowiednimi kryteriami określonymi dla każdego z działań przewidzianych w art. 40 ust. 1, art. 53, 54 i 55, art. 56 ust. 1 lit. f) oraz art. 67 niniejszego rozporządzenia. W stosownych przypadkach należy także uwzględnić informację o zaliczkach na rzecz RLGD zgodnie z art. 62 niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające przepisy dotyczące przedstawiania elementów opisanych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.

Artykuł 19

Zatwierdzanie programu operacyjnego

1. Z zastrzeżeniem art. 29 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Komisja przyjmuje akty wykonawcze zatwierdzające program operacyjny.

2. W celu przyjęcia aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja analizuje, czy środki, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. b) ppkt (ii), są w stanie skutecznie zlikwidować stwierdzoną nadmierną zdolność.

Artykuł 20

Zmiany programu operacyjnego

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze zatwierdzające jakiegokolwiek zmiany programu operacyjnego.

2. Aby dostosowywać się do zmieniających się potrzeb z zakresu kontroli, Komisja może przyjmować co dwa lata akty wykonawcze wyszczególniające wszelkie zmiany w priorytetach Unii dotyczących polityki egzekwowania i kontroli, o których mowa w art. 17 ust. 3, oraz odpowiednie kwalifikowalne operacje, którym należy nadać priorytet. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 127 ust. 2.

3. Państwa członkowskie mogą przedłożyć zmianę do swojego programu operacyjnego z uwagi na nowe priorytety określone w akcie wykonawczym, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, takie zmiany w programach operacyjnych, podlegają procedurze uproszczonej, która ma zostać przyjęta zgodnie z art. 22 ust. 2.

Artykuł 21

Plany pracy dotyczące gromadzenia danych

1. Na użytek stosowania art. 18 ust. 1 lit. p) niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie przedkładają Komisji drogą elektroniczną plany prac dotyczące gromadzenia danych zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 199/2008 do dnia 31 października roku poprzedzającego rok, od którego ma mieć zastosowanie plan prac, chyba że nadal zastosowanie ma istniejący plan, w którym to przypadku powiadamiają o tym Komisję. Treść tych planów jest spójna z art. 4 ust. 2 tego rozporządzenia.

2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze zatwierdzające plany prac, o których mowa w ust. 1, do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, od którego ma mieć zastosowanie plan prac.

Artykuł 22

Przepisy dotyczące procedur i harmonogramów

1. Komisja może w drodze aktów wykonawczych przyjmować przepisy dotyczące procedur, formatu i harmonogramów odnoszących się do:

- a) zatwierdzania programów operacyjnych;
- b) składania i zatwierdzania zmian w programach operacyjnych, w tym ich wejścia w życie i częstotliwości składania tych wniosków w trakcie okresu programowania;
- c) składania i zatwierdzania zmian, o których mowa w art. 20 ust. 3;
- d) przedkładania planów prac dotyczących gromadzenia danych.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.

2. Procedury i harmonogramy upraszcza się w przypadku:

- a) zmian do programów operacyjnych dotyczących transferu środków finansowych między priorytetami Unii, o ile transferowane środki nie przekraczają 10 % kwoty przeznaczonej na dany priorytet Unii;
- b) zmian do programów operacyjnych dotyczących wprowadzenia lub wycofania środków lub rodzajów odpowiednich operacji oraz odnośnych informacji i wskaźników;
- c) zmian do programów operacyjnych dotyczących zmian w opisie środków, w tym zmian warunków kwalifikowalności;
- d) zmian, o których mowa w art. 20 ust. 3, a także w przypadku jakichkolwiek innych zmian wprowadzanych do części programu operacyjnego, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. n).

3. ust. 2 nie stosuje się do środków, o których mowa w art. 33, 34 i art. 41 ust. 2.

ROZDZIAŁ II

Programowanie środków finansowanych w ramach zarządzania bezpośredniego

Artykuł 23

Roczny program prac

1. W celu wdrożenia tytułu VI Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające roczne programy prac zgodnie z celami określonymi w odpowiednich rozdziałach. Do celów tytułu VI rozdziały I i II te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.

2. Roczny program prac określa:
 - a) opis działań podlegających finansowaniu oraz cele realizowane w ramach każdego działania, które są zgodne z celami określonymi w art. 82 i 85. Zawiera on także wskazanie kwoty przeznaczonej na poszczególne działania, orientacyjny harmonogram realizacji działań, jak również informacje na temat ich realizacji;
 - b) w przypadku dotacji i powiązanych z nimi środków: najważniejsze kryteria oceny, które są ustalane tak, aby jak najbardziej przyczyniać się do osiągnięcia celów programu operacyjnego, oraz maksymalny poziom współfinansowania.

TYTUŁ V

ŚRODKI FINANSOWANE W RAMACH ZARZĄDZANIA DZIELONEGO

ROZDZIAŁ I

Zrównoważony rozwój rybołówstwa

Artykuł 24

Cele szczegółowe

Wsparcie przyznawane na podstawie niniejszego rozdziału przyczynia się do realizacji celów szczególnych w ramach priorytetu Unii określonego w art. 6 ust. 1.

Artykuł 25

Warunki ogólne

1. Po otrzymaniu wsparcia przewidzianego w niniejszym rozdziale właściciel statku rybackiego nie przekazuje tego statku poza Unię przez co najmniej 5 lat od daty wypłacenia takiego wsparcia beneficjentowi. W przypadku gdyby statek został przekazany w tym czasie, nienależnie wpłacone kwoty za tę operację zostaną odzyskane przez państwo członkowskie proporcjonalnie do okresu, w którym warunek określony w pierwszym zdaniu niniejszego ustępu nie został spełniony.
2. Koszty operacyjne nie są kwalifikowalne, o ile przepisy niniejszego rozdziału wyraźnie nie stanowią inaczej.
3. Całkowity wkład finansowy z EFMR w zakresie środków, o których mowa w art. 33 i 34, i w wymianę lub modernizację głównych lub dodatkowych silników, o której mowa w art. 41, nie przekracza wyższego z dwóch następujących progów:
 - a) 6 000 000 EUR; lub
 - b) 15 % unijnego wsparcia finansowego przyznanego przez państwo członkowskie na priorytety Unii, określone w art. 6 ust. 1, 2 i 5.
4. Całkowity wkład finansowy z EFMR w środki, o których mowa w art. 29 ust. 4, nie przekracza 5 % unijnego wsparcia finansowego przydzielonego na państwo członkowskie.
5. Wsparcie dla właścicieli statków przyznane na mocy art. 33 jest odliczane od wsparcia przyznawanego właścicielom statków na mocy art. 34 dla tego samego statku.

Artykuł 26

Innowacje

1. W celu motywowania do innowacji w sektorze rybołówstwa wsparcie w ramach EFMR mogą otrzymać projekty mające na celu rozwijanie lub wprowadzanie nowych lub ulepszonych produktów i sprzętu, nowych lub ulepszonych procesów i technik, oraz nowych lub ulepszonych systemów zarządzania i organizacji, również na poziomie przetwarzania i obrotu.
2. Operacje finansowane na podstawie niniejszego artykułu prowadzone są przez uznany przez państwo członkowskie lub Unię organ naukowy lub techniczny. Ten organ naukowy lub techniczny zatwierdza wyniki takich operacji, lub we współpracy z nim.
3. Wyniki operacji finansowanych na podstawie niniejszego artykułu są odpowiednio upowszechniane przez państwo członkowskie zgodnie z art. 119.

*Artykuł 27***Usługi doradcze**

1. W celu poprawy ogólnych wyników i konkurencyjności podmiotów i w celu propagowania zrównoważonego rybołówstwa, w ramach EFMR można wspierać:
 - a) studia wykonalności i usługi doradcze oceniające rentowność projektów potencjalnie kwalifikowalnych do wsparcia na podstawie niniejszego rozdziału;
 - b) zapewnianie profesjonalnego doradztwa dotyczącego zrównoważonego środowiska, z naciskiem na ograniczanie oraz – w miarę możliwości – eliminowanie negatywnego wpływu działalności połowowej na ekosystemy morskie, lądowe i słodkowodne;
 - c) zapewnianie profesjonalnego doradztwa dotyczącego strategii biznesowych i handlowych.
2. Studia wykonalności, usługi doradcze oraz doradztwo, o których mowa w ust. 1, są realizowane przez organy naukowe, akademickie, profesjonalne lub techniczne lub podmioty zapewniające doradztwo ekonomiczne, posiadające wymagane kompetencje.
3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, przyznaje się podmiotom, organizacjom rybaków, w tym organizacjom producentów lub podmiotom prawa publicznego.
4. W przypadku gdy wsparcie, o którym mowa w ust. 1, nie przekracza kwoty 4 000 EUR, wybór beneficjenta może zostać dokonany w drodze procedury przyspieszonej.

*Artykuł 28***Partnerstwa między naukowcami a rybakami**

1. W celu wspierania transferu wiedzy między naukowcami a rybakami EFMR może wspierać:
 - a) tworzenie sieci, porozumień o partnerstwie lub stowarzyszeń przez jeden lub większą liczbę niezależnych organów naukowych i rybaków lub też jedną lub większą liczbę organizacji rybaków, w których mogą uczestniczyć organy techniczne;
 - b) działania prowadzone w ramach sieci, porozumień o partnerstwie lub stowarzyszeń, o których mowa w lit. a).
2. Działania, o których mowa w ust. 1 lit. b), mogą obejmować działania związane z gromadzeniem danych i zarządzaniem nimi, analizy, projekty pilotażowe, upowszechnianie wiedzy oraz wyniki badań, seminaria i sprawdzone rozwiązania.
3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, przyznaje się podmiotom prawa publicznego, rybakom, organizacjom rybaków, RLGD oraz organizacjom pozarządowym.

*Artykuł 29***Propagowanie kapitału ludzkiego, tworzenie miejsc pracy i dialog społeczny**

1. W celu propagowania kapitału ludzkiego, tworzenia miejsc pracy i dialogu społecznego EFMR może wspierać:
 - a) szkolenie zawodowe, uczenie się przez całe życie, wspólne projekty obejmujące upowszechnianie wiedzy o charakterze ekonomicznym, technicznym, regulacyjnym lub naukowym oraz innowacyjnych praktyk, zdobywanie nowych umiejętności zawodowych, zwłaszcza związanych ze zrównoważonym zarządzaniem ekosystemami morskimi, higieną, zdrowiem, bezpieczeństwem, działaniami w sektorze gospodarki morskiej, innowacjami i przedsiębiorczością;
 - b) tworzenie sieci kontaktów i wymianę doświadczeń oraz sprawdzonych rozwiązań między zainteresowanymi stronami, także między organizacjami promującymi równość szans dla mężczyzn i kobiet, propagowanie roli kobiet w społecznościach rybackich i propagowanie niedostatecznie reprezentowanych grup biorących udział w łodziowym rybołówstwie przybrzeżnym lub połowach ręcznych;
 - c) dialog społeczny na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym lub lokalnym, z udziałem rybaków, partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron.
2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, można udzielać również małżonkom pracujących na własny rachunek rybaków lub – w przypadkach i zakresie przewidzianym w prawie krajowym – partnerom życiowym pracujących na własny rachunek rybaków na warunkach określonych w art. 2 lit. b) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn prowadzących działalność na własny rachunek oraz uchylająca dyrektywę Rady 86/613/EWG (Dz.U. L 180 z 15.7.2010, s. 1).

3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1 lit. a), może zostać przyznane, na maksymalny okres dwóch lat, na szkolenie osób poniżej 30. roku życia, uznanych za bezrobotne przez dane państwo członkowskie („stażyści”). Takie wsparcie jest ograniczone do szkolenia na pokładzie statku floty łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego należącego do zawodowego rybaka w wieku co najmniej 50 lat, sformalizowane za pomocą umowy między stażystą a właścicielem statku, w przypadku uznania jej przez dane państwo członkowskie, w tym kursy w zakresie praktyk zrównoważonych połowów i ochrony żywych zasobów morza określonych w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013. Stażyście towarzyszy na statku zawodowy rybak w wieku co najmniej 50 lat.

4. Wsparcie na mocy ust. 3 jest przyznawane zawodowym rybakom na wypłatę wynagrodzenia stażysty i pokrycie powiązanych kosztów i obliczane jest zgodnie z art. 67 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 przy uwzględnieniu sytuacji gospodarczej i poziomu życia w danym państwie członkowskim. Wsparcie to nie przekracza maksymalnej kwoty w wysokości 40 000 EUR na każdego beneficjenta w okresie programowania.

Artykuł 30

Różnicowanie i nowe formy dochodów

1. W ramach EFMR można udzielać wsparcia na rzecz inwestycji przyczyniających się do różnicowania dochodu rybaków przez rozwój działalności uzupełniającej, w tym inwestycji na statku, turystyki wędkarskiej, restauracji, usług środowiskowych dotyczących rybołówstwa oraz działań edukacyjnych związanych z połowami.

2. Wsparcia na podstawie ust. 1 udziela się rybakom, którzy:

a) przedkładają plan biznesowy dotyczący rozwoju swojej nowej działalności; oraz

b) mają odpowiednie umiejętności zawodowe, które mogą zostać zdobyte dzięki operacjom finansowanym na podstawie art. 29 ust. 1 lit. a).

3. Wsparcia na podstawie ust. 1 udziela się wyłącznie w przypadku, gdy działalność uzupełniająca wiąże się z podstawową działalnością rybaków związaną z rybołówstwem.

4. Kwota wsparcia przyznawana na podstawie ust. 1 nie przekracza 50 % budżetu przewidzianego w planie biznesowym na każdą operację ani maksymalnej kwoty wynoszącej 75 000 EUR dla każdego beneficjenta.

Artykuł 31

Wsparcie dla młodych rybaków rozpoczynających działalność

1. EFMR może udzielać wsparcia przeznaczonego na nowo powstające przedsiębiorstwa młodych rybaków.

2. Wsparcie na mocy niniejszego artykułu może być przyznane wyłącznie w odniesieniu do pierwszego nabycia statku rybackiego:

a) którego długość całkowita wynosi mniej niż 24 metry;

b) który jest wyposażony w sprzęt do połowów morskich;

c) którego wiek wynosi od 5 do 30 lat; oraz

d) który należy do segmentu floty, w stosunku do którego sprawozdanie dotyczące zdolności, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wykazało równowagę z uprawnieniami do połowów dostępnymi dla tego segmentu.

3. Na użytek niniejszego artykułu termin „młody rybak” oznacza osobę fizyczną, która po raz pierwszy chce nabyć statek rybacki i która w momencie składania wniosku ma mniej niż 40 lat i która co najmniej od pięciu lat pracowała jako rybak lub przeszła równoważne szkolenie zawodowe. Państwa członkowskie mogą określić dalsze obiektywne kryteria dla młodych rybaków dotyczące ich kwalifikowalności do wsparcia na mocy niniejszego artykułu.

4. Wsparcie na mocy niniejszego artykułu nie przekracza 25 % kosztów nabycia statku rybackiego, a w żadnym razie nie może być wyższe niż 75 000 EUR na młodego rybaka.

Artykuł 32

Zdrowie i bezpieczeństwo

1. W celu poprawy higieny, zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy rybaków EFMR może wspierać inwestycje na statku rybackim lub w sprzęt indywidualny, pod warunkiem że takie inwestycje wykraczają poza wymogi ustanowione w prawie unijnym lub krajowym.

2. Wsparcie na mocy niniejszego artykułu przyznaje się rybakom lub właścicielom statków rybackich.
3. Jeżeli operacja polega na inwestycji na statku, wsparcie na ten sam rodzaj inwestycji na tym samym statku rybackim przyznaje się tylko raz w trakcie okresu programowania. Jeżeli operacja polega na inwestycji w sprzęt indywidualny, wsparcie na ten sam rodzaj sprzętu i dla tego samego beneficjenta przyznaje się tylko raz w trakcie okresu programowania.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 126 aktów delegowanych w celu określenia rodzajów kwalifikowalnych operacji na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 33

Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej

1. EFMR może wspierać finansowanie środków na rzecz tymczasowego zaprzestania działalności połowowej w następujących przypadkach:
 - a) wdrażania środków Komisji lub środków nadzwyczajnych państw członkowskich, o których mowa w art. 12 i 13 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, lub środków ochrony, o których mowa w art. 7 tego rozporządzenia, w tym okresów ochronnych,
 - b) nieprzedłużenia ważności umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów lub protokołów do tych umów;
 - c) gdy tymczasowe zaprzestanie zostało określone w planie zarządzania przyjętym zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1967/2006 lub w planie wieloletnim przyjętym na mocy art. 9 i 10 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, gdy, na podstawie informacji naukowych, zmniejszenie nakładu połowowego jest konieczne do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 2 ust. 2 i art. 2 ust. 5 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.
2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, może być udzielane na okres maksymalnie 6 miesięcy na statek w latach 2014–2020.
3. Wsparcia, o którym mowa w ust. 1, udziela się jedynie:
 - a) właścicielom unijnych statków rybackich, które są zarejestrowane jako aktywne oraz które w ostatnich dwóch latach kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o wsparcie przez co najmniej 120 dni prowadziły działalność połowową na morzu; lub
 - b) rybakom, którzy w ostatnich dwóch latach kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o wsparcie przez co najmniej 120 dni pracowali na morzu na pokładzie unijnego statku rybackiego, którego dotyczy tymczasowe zaprzestanie.
4. Cała działalność połowowa prowadzona przez statek rybacki lub danego rybaka zostaje skutecznie zawieszona. Właściwa instytucja upewnia się, że dany statek rybacki zaprzestał wszelkiej działalności połowowej w okresie, którego dotyczy tymczasowe zaprzestanie.

Artykuł 34

Trwałe zaprzestanie działalności połowowej

1. EFMR może wspierać finansowanie środków na rzecz trwałego zaprzestania działalności połowowej wyłącznie w drodze złomowania statków rybackich i pod warunkiem że:
 - a) takie złomowanie zostało ujęte w programie operacyjnym, o którym mowa w art. 18; oraz
 - b) trwałe zaprzestanie zostało przewidziane jako narzędzie planu działania, o którym mowa w art. 22 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wskazującego, że dany segment floty nie jest skutecznie równoważony uprawnieniami do połowów, którymi dysponuje.
2. Wsparcia na podstawie ust. 1 udziela się:
 - a) właścicielom unijnych statków rybackich, które są zarejestrowane jako aktywne oraz które w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o wsparcie prowadziły działalność połowową na morzu przez co najmniej 90 dni w roku; lub
 - b) rybakom, którzy w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o wsparcie przez co najmniej 90 dni w roku pracowali na morzu na pokładzie unijnego statku rybackiego, którego dotyczy trwałe zaprzestanie.

3. Dani rybacy skutecznie zaprzestają wszelkiej działalności połowowej. Beneficjent dostarcza właściwemu organowi dowód skutecznego zaprzestania działalności połowowej. W przypadku gdy rybak wróci do działalności połowowej w okresie krótszym niż dwa lata od daty złożenia wniosku o wsparcie, rekompensata zostaje zwrócona na podstawie pro rata temporis.

4. Wsparcie udzielane na mocy niniejszego artykułu może być przyznawana do dnia 31 grudnia 2017 r.

5. Wsparcie na mocy niniejszego artykułu wypłaca się wyłącznie po trwałym usunięciu równoważnej zdolności z rejestru floty rybackiej Unii, a także po trwałym odebraniu licencji połowowych i upoważnień do połowów. Beneficjent nie może zarejestrować nowego statku rybackiego w ciągu pięciu lat od otrzymania takiego wsparcia. Wynikiem zmniejszenia zdolności w rezultacie trwałego zaprzestania działalności połowowej z pomocą publiczną jest trwałe równoważne zmniejszenie pułapów zdolności połowowej określonych w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

6. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 statki mogą otrzymać wsparcie na rzecz trwałego zaprzestania działalności połowowej bez złomowania, pod warunkiem że statki te zostaną doposażone z myślą o działalności innej niż połowy przemysłowe.

Dodatkowo, z uwagi na ochronę dziedzictwa morskiego, tradycyjne statki drewniane mogą otrzymać wsparcie na rzecz trwałego zaprzestania działalności połowowej bez złomowania, pod warunkiem że takie statki zachowają na lądzie funkcję związaną z dziedzictwem.

Artykuł 35

Fundusze wspólnego inwestowania w związku z niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi i incydentami środowiskowymi

1. W ramach EFMR można wносить wkład do funduszy wspólnego inwestowania służących wypłacania rekompensat finansowych rybakom za straty ekonomiczne spowodowane niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi lub zdarzeniami środowiskowymi lub w związku z kosztami ratowania rybaków lub statków rybackich, w przypadku wypadków na morzu podczas ich działalności rybackiej.

2. Do celów ust. 1 termin „fundusz wspólnego inwestowania” oznacza system akredytowany przez państwo członkowskie zgodnie z jego prawem krajowym, umożliwiający ubezpieczenie należących do niego rybaków, który przewiduje wypłacanie rekompensaty rybakom do niego należącym za straty ekonomiczne spowodowane zdarzeniami określonymi w ust. 1.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby nie wystąpiła nadmierna rekompensata w wyniku połączenia wsparcia na podstawie niniejszego artykułu z innymi unijnymi lub krajowymi instrumentami lub prywatnymi systemami ubezpieczeń.

4. Aby kwalifikować się do wsparcia na mocy niniejszego artykułu, dane fundusze wspólnego inwestowania:

- a) są akredytowane przez właściwą instytucję państwa członkowskiego zgodnie z prawem krajowym;
- b) prowadzą przejrzystą politykę w odniesieniu do wpłat do funduszu i wypłat z niego; oraz
- c) mają jasne zasady podziału odpowiedzialności za długi.

5. Państwa członkowskie określają zasady tworzenia funduszy wspólnego inwestowania i zarządzania nimi, w szczególności w zakresie przyznawania wypłat rekompensat i kwalifikowalności rybaków do takiej rekompensaty w przypadku niekorzystnych zjawisk klimatycznych, zdarzeń środowiskowych lub wypadków na morzu, o których mowa w ust. 1, a także w zakresie zarządzania zgodnością z tymi zasadami i jej monitorowania. Państwa członkowskie zapewniają, aby ustalenia dotyczące funduszy przewidywały sankcje w przypadku zaniedbania ze strony rybaka.

6. Niekorzystne zjawiska klimatyczne, zdarzenia środowiskowe lub wypadki na morzu, o których mowa w ust. 1, to te, które zostały formalnie uznane przez właściwą instytucję zainteresowanego państwa członkowskiego.

7. Wkłady, o których mowa w ust. 1, dotyczą wyłącznie kwot wypłaconych przez fundusz wspólnego inwestowania jako finansowa rekompensata dla rybaków. Koszty administracyjne tworzenia funduszy wspólnego inwestowania nie jest kwalifikowalne do wsparcia. Państwa członkowskie mogą ograniczyć koszty, które są kwalifikowalne do wsparcia, przez zastosowanie górnych pułapów dla funduszy wspólnego inwestowania.

8. Wkłady, o których mowa w ust. 1, są przyznawane wyłącznie na pokrycie strat spowodowanych przez niekorzystne zjawiska klimatyczne, zdarzenia środowiskowe lub wypadki na morzu, które wynoszą ponad 30 % rocznego obrotu danego przedsiębiorstwa, obliczonego na podstawie średniego obrotu przedsiębiorstwa z poprzednich trzech lat kalendarzowych.

9. Początkowy kapitał podstawowy nie jest zasilany z wkładu z EFMR.
10. W przypadku, gdy państwa członkowskie decydują o ograniczeniu kosztów, które kwalifikują się do wsparcia przez zastosowanie górnych pułapów dla funduszy wspólnego inwestowania podają one szczegóły i uzasadnienia dotyczące tego w ich programach operacyjnych.

Artykuł 36

Wsparcie na rzecz systemów przyznawania uprawnień do połowów

1. W celu dostosowania działalności połowowej do uprawnień do połowów w ramach EFMR można wspierać opracowywanie, rozwijanie, monitorowanie i ocenę systemów przyznawania uprawnień do połowów, a także zarządzanie tymi systemami.
2. Wsparcie na podstawie niniejszego artykułu przyznaje się organom publicznym, osobom prawnym lub fizycznym lub organizacjom rybaków, uznanym przez dane państwo członkowskie, w tym uznanym organizacjom producentów uczestniczącym w zbiorowym zarządzaniu systemami, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 37

Wsparcie na rzecz opracowywania i wdrażania środków ochrony oraz współpraca regionalna

1. W celu zapewnienia skutecznego opracowywania i wdrażania środków ochrony na podstawie art. 7, 8 i 11 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz współpracy regionalnej na podstawie art. 18 tego rozporządzenia w ramach EFMR można wspierać:
- a) opracowywanie, rozwijanie i monitorowanie technicznych oraz administracyjnych środków niezbędnych do rozwijania i wdrażania środków ochrony oraz regionalizację;
 - b) udział zainteresowanych stron w opracowywaniu i wdrażaniu środków ochrony i współpracę między państwami członkowskimi w tym zakresie oraz regionalizację.
2. W ramach EFMR można wspierać na podstawie ust. 1 bezpośrednio zarybianie, wyłącznie gdy jest ono uznane za środek ochrony w akcie prawnym Unii.

Artykuł 38

Zmniejszenie oddziaływania rybołówstwa na środowisko morskie i dostosowanie połowów do ochrony gatunków

1. Aby zmniejszyć negatywne oddziaływanie rybołówstwa na środowisko morskie, wspierać stopniową eliminację odrzutów i ułatwić przejście do zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów morza zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, EFMR może wspierać inwestycje:
- a) w sprzęt poprawiający selektywność narzędzi połowowych pod względem wielkości lub pod względem gatunków;
 - b) na statku lub w sprzęt, które eliminują odrzuty przez unikanie i redukcję niechcianych połowów stad handlowych lub które zajmują się niechcianymi połowami, które mają być wyładowane zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - c) w sprzęt ograniczający i, w miarę możliwości, eliminujący fizyczne i biologiczne oddziaływanie połowów na ekosystem lub dno morskie;
 - d) w sprzęt zabezpieczający narzędzia i połowy przed ssakami i ptakami chronionymi na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG lub dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego 2009/147/WE⁽¹⁾, pod warunkiem że nie narusza to selektywności narzędzi połowowych i że wprowadzono wszystkie odpowiednie środki pozwalające zapobiec fizycznym szkodom wśród drapieżników.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 11 lit. a) w regionach najbardziej oddalonych wsparcie, o którym mowa w ust. 1, może być przyznane dla zakotwiczonych urządzeń do sztucznej koncentracji ryb, o ile przyczyniają się one do zrównoważonych i selektywnych połowów.
3. Wsparcie to przyznaje się na rzecz tego samego rodzaju sprzętu dla tego samego statku rybackiego Unii tylko raz w trakcie okresu programowania.
4. Wsparcie to przyznaje się tylko wtedy, gdy narzędzia lub inny sprzęt, o którym mowa w ust. 1, charakteryzują się wyraźnie lepszą selektywnością pod względem wielkości lub oddziałują na ekosystem i na gatunki niedocelowe w mniejszym stopniu niż standardowe narzędzia lub inny sprzęt dozwolony przez prawo unijne lub odpowiednie prawo krajowe przyjęte w kontekście regionalizacji, mowa jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

5. Wsparcie przyznaje się:
- właścicielom unijnych statków rybackich, które są zarejestrowane jako aktywne i które prowadziły działalność połowową na morzu przez co najmniej 60 dni w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o wsparcie;
 - rybakom posiadającym narzędzie podlegające wymianie, którzy pracowali na pokładzie unijnego statku rybackiego przez co najmniej 60 dni w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o wsparcie;
 - organizacjom rybaków uznanym przez dane państwo członkowskie.

Artykuł 39

Innowacje związane z ochroną żywych zasobów morza

- W celu przyczyniania się do stopniowej eliminacji odrzutów i przyłówów oraz ułatwiania przejścia do eksploatacji żywych zasobów morza zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, a także zmniejszenia negatywnego oddziaływania połowów na środowisko morskie i oddziaływania chronionych drapieżników, EFMR może wspierać operacje mające na celu rozwijanie lub wprowadzanie nowej wiedzy technicznej lub organizacyjnej, zmniejszające oddziaływanie działalności połowowej na środowisko – w tym ulepszonych technik połowowych i ulepszonej selektywności narzędzi połowowych – lub mające na celu osiągnięcie bardziej zrównoważonego wykorzystywania żywych zasobów morza i współistnienia z chronionymi drapieżnikami.
- Operacje finansowane na podstawie niniejszego artykułu prowadzone są przez uznany przez państwo członkowskie organ naukowy lub techniczny, który zatwierdza wyniki takich operacji, lub we współpracy z nim.
- Wyniki operacji finansowanych na podstawie niniejszego artykułu są upowszechniane przez państwo członkowskie zgodnie z art. 119.
- Statki rybackie uczestniczące w projektach finansowanych na podstawie niniejszego artykułu nie mogą stanowić więcej niż 5 % liczby statków floty krajowej lub 5 % pojemności brutto floty krajowej, według stanu w chwili złożenia wniosku. Na wniosek państwa członkowskiego, w należycie uzasadnionych okolicznościach oraz na podstawie zalecenia Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF), ustanowionego decyzją Komisji 2005/629/WE⁽¹⁾, Komisja może zatwierdzić projekty, które przekraczają limity określone w niniejszym ustępie.
- Operacje, które nie kwalifikują się jako połowy do celów naukowych zgodnie z art. 33 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009 i które polegają na testowaniu nowych narzędzi lub technik połowowych, przeprowadza się z uwzględnieniem ograniczeń wyznaczonych przez uprawnienia do połowów przyznane danemu państwu członkowskiemu.
- Dochody netto wygenerowane w związku z udziałem statku rybackiego w danej operacji odejmuje się od wydatków kwalifikowalnych operacji zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.
- Na użytek ust. 6, termin „dochody netto” oznacza dochód uzyskany rybaków z pierwszej sprzedaży ryb lub skorupiaków lub mięczaków złowionych w okresie wdrażania i testowania nowej wiedzy technicznej lub organizacyjnej, pomniejszony o koszty sprzedaży, takie jak opłata za korzystanie z miejsca sprzedaży.

Artykuł 40

Ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemy rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej

- W celu ochrony i odbudowy morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich w ramach zrównoważonej działalności połowowej z udziałem rybaków, w stosownych przypadkach, EFMR może wspierać następujące operacje:
 - zbieranie przez rybaków odpadów z morza, jak na przykład usuwanie utraconych narzędzi połowowych i innych odpadów morskich;
 - budowę, instalację lub modernizację stałych lub ruchomych urządzeń służących ochronie i rozwojowi fauny i flory morskiej, w tym ich przygotowanie pod względem naukowym, oraz ocenę;
 - przyczynianie się do lepszego zarządzania żywymi zasobami morza lub do ich lepszej ochrony;
 - przygotowanie obejmujące analizy, opracowywanie, monitorowanie i aktualizowanie planów w zakresie ochrony i zarządzania do celów działań związanych z rybołówstwem i odnoszących się do obszarów sieci Natura 2000 i obszarów ochrony przestrzennej, o których mowa w dyrektywie 2008/56/WE, oraz innych specjalnych siedlisk;

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2005/629/WE z dnia 26 sierpnia 2005 r. ustanawiająca Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa (Dz.U. L 225 z 31.8.2005, s. 18).

- e) zarządzanie obszarami sieci Natura 2000, ich odbudowę i monitorowanie, zgodnie z dyrektywami 92/43/EWG i 2009/147/WE, zgodnie z traktowanymi priorytetowo ramowymi programami ustalonymi na podstawie dyrektywy 92/43/EWG;
 - f) zarządzanie morskimi obszarami chronionymi, ich odbudowę i monitorowanie celem wdrażania środków ochrony przestrzennej, o których mowa w art. 13 ust. 4 dyrektywy 2008/56/WE;
 - g) zwiększanie świadomości w kwestiach środowiska, włączające rybaków, w odniesieniu do ochrony i odbudowy morskiej różnorodności biologicznej;
 - h) systemy rekompensaty za szkody wyrządzone połowem przez ssaki i ptaki chronione na mocy dyrektyw 92/43/EWG oraz 2009/147/WE;
 - i) udział w innych działaniach mających na celu zachowanie i zwiększenie różnorodności biologicznej oraz usług ekosystemowych, takich jak odbudowa szczególnych siedlisk morskich i przybrzeżnych w celu wspierania zrównoważonych stad ryb, w tym ich przygotowanie pod względem naukowym, oraz ocenę.
2. Wsparcie na mocy ust. 1 lit. h) zależy od formalnego uznania takich systemów przez właściwe organy państw członkowskich. Państwa członkowskie zapewniają także, aby nie wystąpiła nadmierna rekompensata w wyniku połączenia unijnych, krajowych i prywatnych systemów rekompensat.
3. Operacje, o których mowa w niniejszym artykule, mogą być wdrażane przez naukowe lub techniczne podmioty prawa publicznego, komitety doradcze, rybaków lub organizacje rybaków, uznane przez państwo członkowskie, lub organizacje pozarządowe we współpracy z organizacjami rybaków lub RLGD.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 126 określające koszty kwalifikujące się do wsparcia na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 41

Efektywność energetyczna i łagodzenie skutków zmiany klimatu

1. W celu łagodzenia skutków zmiany klimatu i poprawy efektywności energetycznej statków rybackich EFMR może wspierać:
- a) inwestycje w sprzęt lub inwestycje na statku mające na celu zmniejszanie emisji substancji zanieczyszczających lub gazów cieplarnianych oraz zwiększanie efektywności energetycznej statków rybackich. Inwestycje w narzędzia połowowe są także kwalifikowalne, pod warunkiem że nie naruszają selektywności tych narzędzi;
 - b) audyty efektywności energetycznej i programy związane z efektywnością energetyczną;
 - c) analizy służące ocenie wkładu alternatywnych systemów napędzania i projektów kadłubów w efektywność energetyczną statków rybackich.
2. Wsparcie na wymianę lub modernizację głównych lub dodatkowych silników może zostać przyznane wyłącznie:
- a) statkom o długości całkowitej do 12 m, pod warunkiem że nowy lub zmodernizowany silnik ma moc nie większą niż moc obecnego silnika;
 - b) statkom o długości całkowitej między 12 m a 18 m, pod warunkiem że moc w kW nowego lub zmodernizowanego silnika jest co najmniej o 20 % mniejsza niż moc obecnego silnika;
 - c) statkom o długości całkowitej między 18 m a 24 m, pod warunkiem że moc w kW nowego lub zmodernizowanego silnika jest co najmniej o 30 % mniejsza niż moc obecnego silnika.
3. Wsparcie na mocy ust. 2 na wymianę lub modernizację głównych lub dodatkowych silników może zostać przyznane wyłącznie w odniesieniu do statków należących do segmentu floty, co do którego sprawozdanie dotyczące zdolności połowowych, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wykazuje równowagę z uprawnieniami do połowów dostępnymi dla tego segmentu.
4. Wsparcie na mocy ust. 2 niniejszego artykułu przyznawane jest wyłącznie na wymianę lub modernizację głównych lub dodatkowych silników, które zostały oficjalnie certyfikowane zgodnie z art. 40 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009. Wypłacane jest one dopiero po tym, gdy wymagane zmniejszenie zdolności w kW zostanie na trwałe usunięte z rejestru floty rybackiej Unii.

5. Dla statków rybackich niepodlegających certyfikacji mocy silnika wsparcie na mocy ust. 2 niniejszego artykułu przyznawane jest wyłącznie na wymianę lub modernizację głównych lub dodatkowych silników, w odniesieniu do których zgodność mocy silnika została zweryfikowana zgodnie z art. 41 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009 i fizycznie sprawdzona, aby zapewnić, aby moc silnika nie przekraczała mocy określonej w licencjach połowowych.
6. Zmniejszenie mocy silnika, o którym mowa w ust. 2 lit. b) i c), może zostać osiągnięte przez grupę statków dla każdej kategorii statków, o których mowa w tych literach.
7. Bez uszczerbku dla art. 25 ust. 3 wsparcie z EFMR na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu nie przekracza wyższego z następujących dwóch progów:
 - a) 1 500 000 EUR; lub
 - b) 3 % unijnego wsparcia finansowego przyznanego przez dane państwo członkowskie na priorytety Unii określone w art. 6 ust. 1, 2 i 5.
8. Wnioski składane przez podmioty z sektora łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego są rozpatrywane priorytetowo do wysokości 60 % całkowitego wsparcia przyznanego na wymianę lub modernizację głównych lub dodatkowych silników, o którym mowa w ust. 2, w odniesieniu do całego okresu programowania.
9. Wsparcie na podstawie ust. 1 i 2 przyznaje się wyłącznie właścicielom statków rybackich i przyznaje się je tylko raz na ten sam rodzaj inwestycji w trakcie okresu programowania dla tego samego statku rybackiego.
10. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 126 w celu ustalenia kosztów kwalifikowalnych do wsparcia na podstawie ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu.

Artykuł 42

Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połowów

1. W celu poprawy wartości dodanej lub jakości złowionych ryb EFMR może wspierać:
 - a) inwestycje podnoszące wartość produktów rybołówstwa, w szczególności przez umożliwianie rybakom przetwarzania, obrotu oraz bezpośredniej sprzedaży własnych połowów;
 - b) innowacyjne inwestycje na statku poprawiające jakość produktów rybołówstwa.
2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1 lit. b), jest uzależnione od używania selektywnych narzędzi w celu zminimalizowania niechcianych połowów i jest przyznawane wyłącznie właścicielom unijnych statków rybackich, którzy prowadzili działalność połowową na morzu przez co najmniej 60 dni w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku o wsparcie.

Artykuł 43

Porty rybackie, miejsca wyładunku, giełdy rybne i przystanie

1. W celu podnoszenia jakości, kontroli i identyfikowalności wyładowanych produktów, zwiększania efektywności energetycznej, przyczyniania się do ochrony środowiska oraz poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy EFMR może wspierać inwestycje mające na celu poprawę infrastruktury portów rybackich, giełd rybnych, miejsc wyładunku i przystani, w tym inwestycje w obiekty do zbiórki odpadów i odpadów morskich.
2. Aby ułatwić przestrzeganie obowiązku dotyczącego wyładunku wszystkich połowów zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i art. 8 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, a także podniesienia wartości niewykorzystanych elementów połowu, EFMR może wspierać inwestycje w porty rybackie, giełdy rybne, miejsca wyładunku i przystanie.
3. W celu poprawy bezpieczeństwa rybaków EFMR może również wspierać inwestycje związane z budową lub modernizacją przystani morskich.
4. Wsparcie nie obejmuje budowy nowych portów, nowych miejsc wyładunku lub nowych giełd rybnych.

Artykuł 44

Rybołówstwo śródlądowe oraz śródlądowa fauna i flora wodna

1. W celu zmniejszenia oddziaływania rybołówstwa śródlądowego na środowisko, zwiększenia efektywności energetycznej, podniesienia wartości lub jakości wyładowanych ryb lub poprawy zdrowia, bezpieczeństwa, warunków pracy, kapitału ludzkiego i szkoleń EFMR może wspierać następujące inwestycje:

- a) propagowanie kapitału ludzkiego, tworzenia miejsc pracy i dialogu społecznego, o których mowa w art. 29, i zgodnie z warunkami określonymi w tym artykule;
- b) inwestycje na statku lub w sprzęt indywidualny, o których mowa w art. 32, i zgodnie z warunkami określonymi w tym artykule;
- c) inwestycje w sprzęt i rodzaje operacji, o których mowa w art. 38 i 39, i zgodnie z warunkami określonymi w tych artykułach;
- d) poprawa efektywności energetycznej oraz łagodzenie zmian klimatu, o których mowa w art. 41, i na mocy warunków określonych w tym artykule;
- e) poprawa wartości lub jakości złowionych ryb, o czym mowa w art. 42, i zgodnie z warunkami określonymi w tym artykule;
- f) inwestycje w porty rybackie, przystanie i miejsca wyładunku, o których mowa w art. 43, i zgodnie z warunkami określonymi w tym artykule.

2. EFMR może wspierać inwestycje związane z rozpoczynaniem działalności przez młodych rybaków, o czym mowa w art. 31, zgodnie z warunkami określonymi w tym artykule, z wyjątkiem wymogu, o którym mowa w ust. 2 lit. b) tego artykułu.

3. EFMR może udzielać wsparcia na rozwój i ułatwianie realizacji innowacji zgodnie z art. 26, usługi doradcze zgodnie z art. 27 i partnerstwa między naukowcami a rybakami zgodnie z art. 28.

4. W celu zachęcania do prowadzenia zróżnicowanej działalności przez rybaków zajmujących się rybołówstwem śródlądowym EFMR może wspierać dywersyfikację działalności w zakresie rybołówstwa śródlądowego w kierunku działalności uzupełniającej, zgodnie z warunkami określonymi w art. 30.

5. Na użytek ust. 1:

- a) odniesienia do statków rybackich zawarte w art. 30, 32, 38, 39, 41 i 42 uznaje się za odniesienia do statków operujących wyłącznie na wodach śródlądowych;
- b) odniesienia do środowiska morskiego zawarte w art. 38 uznaje się za odniesienia do środowiska, w którym działają statki rybackie wykorzystywane do rybołówstwa śródlądowego.

6. W celu ochrony oraz rozwoju fauny i flory wodnej EFMR może wspierać:

- a) zarządzanie obszarami sieci Natura 2000, ich odbudowę i monitorowanie, gdy jej obszary są związane z działalnością połowową, oraz rekultywację wód śródlądowych zgodnie z dyrektywą 2000/60/UE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾, w tym na tarliskach i szlakach migracyjnych gatunków migrujących, bez uszczerbku dla art. 40 ust. 1 lit. e) niniejszego rozporządzenia i w stosownych przypadkach z udziałem rybaków śródlądowych;
- b) budowę, modernizację lub instalację stałych lub ruchomych urządzeń służących ochronie i rozwojowi fauny i flory wodnej, w tym ich przygotowanie pod względem naukowym, monitorowanie i ocenę.

7. Państwa członkowskie zapewniają, aby statki otrzymujące wsparcie na podstawie niniejszego artykułu nadal działały wyłącznie na wodach śródlądowych.

ROZDZIAŁ II

Zrównoważony rozwój akwakultury

Artykuł 45

Cele szczegółowe

Wsparcie przyznawane na podstawie niniejszego rozdziału przyczynia się do realizacji szczególnego celu w ramach priorytetu Unii określonego w art. 6 ust. 2.

Artykuł 46

Warunki ogólne

1. Wsparcie przyznawane na podstawie niniejszego rozdziału ogranicza się do przedsiębiorstw z sektora akwakultury, o ile w niniejszym rozporządzeniu nie określono inaczej.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

2. Do celów niniejszego artykułu, przedsiębiorcy rozpoczynający działalność w tym sektorze przedstawiają plan biznesowy i – w przypadku gdy koszt inwestycji jest wyższy niż 50 000 EUR – studium wykonalności, w tym ocenę środowiskową działań. Wsparcia przyznawanego na podstawie niniejszego rozdziału udziela się wyłącznie w przypadku, gdy niezależne sprawozdanie z obrotu wyraźnie wykaże, że dany produkt ma dobre, zrównoważone perspektywy rynkowe.

3. W przypadku gdy operacje polegają na inwestycjach w sprzęt lub infrastrukturę zapewniające spełnianie przyszłych wymogów dotyczących środowiska, zdrowia ludzi lub zwierząt, higieny lub dobrostanu zwierząt, przewidzianych prawem Unii, wsparcie można przyznawać do dnia, w którym takie wymogi staną się obowiązkowe dla przedsiębiorstw.

4. Nie udziela się wsparcia na hodowlę organizmów modyfikowanych genetycznie.

5. Nie udziela się wsparcia na operacje z obszaru akwakultury prowadzone w morskich obszarach chronionych, jeżeli właściwa instytucja państwa członkowskiego ustaliła na podstawie oceny oddziaływania na środowisko, że dana operacja miałaby znaczne negatywne oddziaływanie na środowisko, którego nie można odpowiednio złagodzić.

Artykuł 47

Innowacje

1. W celu stymulowania innowacji w sektorze akwakultury EFMR może wspierać operacje mające na celu:

- a) rozwijanie w gospodarstwach akwakultury wiedzy technicznej, naukowej lub organizacyjnej, która, w szczególności, ograniczy oddziaływanie na środowisko, zmniejszy uzależnienie od mączki rybnej i oleju rybnego, będzie wspierać zrównoważone gospodarowanie zasobami w sektorze akwakultury, poprawi dobrostan zwierząt lub ułatwi nowe zrównoważone metody produkcji;
- b) rozwijanie lub wprowadzanie do obrotu nowych gatunków akwakultury o dobrym potencjale rynkowym, nowych lub znacznie ulepszonych produktów, nowych lub ulepszonych procesów, lub nowych lub ulepszonych systemów zarządzania i organizacji;
- c) badanie innowacyjnych produktów lub procesów pod względem ich wykonalności technicznej lub ekonomicznej.

2. Operacje finansowane na podstawie niniejszego artykułu prowadzone są przez naukowe lub techniczne organy publiczne lub prywatne uznane przez państwo członkowskie, które zatwierdzają wyniki takich operacji, lub we współpracy z nimi.

3. Wyniki operacji otrzymujących wsparcie są odpowiednio upowszechniane przez państwo członkowskie zgodnie z art. 119.

Artykuł 48

Inwestycje produkcyjne w akwakulturę

1. EFMR może wspierać:

- a) inwestycje produkcyjne w akwakulturę;
- b) różnicowanie produkcji akwakultury i hodowanych gatunków;
- c) modernizację jednostek akwakultury, w tym poprawę warunków pracy i bezpieczeństwa pracowników sektora akwakultury;
- d) usprawnienia i modernizację w odniesieniu do zdrowia i dobrostanu zwierząt, w tym zakup sprzętu służącego ochronie gospodarstw przed dzikimi drapieżnikami;
- e) inwestycje zmniejszające negatywne lub zwiększające pozytywne oddziaływanie na środowisko oraz poprawę efektywnego gospodarowania zasobami;
- f) inwestycje służące poprawie jakości produktów akwakultury lub stanowiące dla nich wartość dodaną;
- g) odbudowę istniejących stawów lub zalewów w sektorze akwakultury przez usuwanie mułu lub inwestycje mające na celu zapobieganie odkładaniu się mułu;
- h) różnicowanie dochodów przedsiębiorstw z sektora akwakultury przez rozwój działalności uzupełniającej;

- i) inwestycje skutkujące znacznym zmniejszeniem oddziaływania przedsiębiorstw z sektora akwakultury na zużycie i jakość wody, w szczególności przez zmniejszanie ilości wykorzystywanych wody lub chemikaliów, antybiotyków i innych leków lub poprzez poprawę jakości wody wyjściowej, w tym przez zakładanie multitroficznych systemów dla akwakultury;
- j) propagowanie akwakultury z zamkniętym obiegiem, w przypadku której produkty akwakultury są hodowane w zamkniętych systemach recykulacyjnych, minimalizując tym samym zużycie wody;
- k) inwestycje zwiększające efektywność energetyczną i propagowanie przejścia przedsiębiorstw z sektora akwakultury na korzystanie z odnawialnych źródeł energii.

2. Wsparcie na podstawie w ust. 1 lit. h) udziela się wyłącznie przedsiębiorstwom z sektora akwakultury, jeżeli że ta działalność uzupełniająca wiąże się z podstawową działalnością przedsiębiorstwa dotyczącą akwakultury i obejmuje turystykę wędkarską, usługi środowiskowe dotyczące akwakultury lub działania edukacyjne dotyczące akwakultury.

3. Wsparcie na podstawie ust. 1 można udzielać na zwiększenie produkcji lub na modernizację istniejących przedsiębiorstw z sektora akwakultury lub na budowę nowych, pod warunkiem że rozwój ten jest zgodny z krajowym wieloletnim planem strategicznym rozwoju akwakultury, o którym mowa w art. 34 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

Artykuł 49

Usługi z zakresu zarządzania, zastępstw i doradztwa dla gospodarstw akwakultury

1. W celu poprawy ogólnych wyników i konkurencyjności gospodarstw akwakultury oraz aby zmniejszyć negatywne oddziaływanie ich operacji na środowisko EFMR może wspierać:

- a) zapewnianie usług z zakresu zarządzania, zastępstw i doradztwa dla gospodarstw akwakultury;
- b) zakup usług doradczych o charakterze technicznym, naukowym, prawnym, środowiskowym lub gospodarczym, związanych z prowadzeniem gospodarstwa.

2. Usługi doradcze, o których mowa w ust. 1 lit. b), obejmują:

- a) potrzeby związane z zarządzaniem mające na celu umożliwienie gospodarstwom akwakultury przestrzeganie przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczących środowiska, a także wymogów wynikających z planowania przestrzennego obszarów morskich;
- b) ocenę oddziaływania na środowisko, o której mowa w dyrektywach 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ i 92/43/EWG;
- c) potrzeby związane z zarządzaniem mające na celu umożliwienie gospodarstwom akwakultury przestrzeganie przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt wodnych lub zdrowia publicznego;
- d) standardy bezpieczeństwa i higieny pracy wynikające z prawa unijnego i krajowego;
- e) strategie dotyczące obrotu i strategie biznesowe.

3. Usługi doradcze, o których mowa w ust. 1 lit. b), są świadczone przez organy naukowe lub techniczne, a także podmioty zapewniające doradztwo prawne lub ekonomiczne, posiadające niezbędne kompetencje uznane przez państwo członkowskie.

4. Wsparcie na podstawie ust. 1 lit. a) przyznaje się wyłącznie podmiotom prawa publicznego lub innym podmiotom, wybranym przez państwo członkowskie do celów zapewniania usług doradczych dla gospodarstw akwakultury. Wsparcie na podstawie ust. 1 lit. b) przyznaje się wyłącznie MŚP z sektora akwakultury lub organizacjom z sektora akwakultury, w tym organizacjom producentów z sektora akwakultury i stowarzyszeniom organizacji producentów z sektora akwakultury.

5. W przypadku gdy wsparcie nie przekracza kwoty 4 000 EUR, wybór beneficjenta może zostać dokonany w drodze procedury przyspieszonej.

6. Beneficjenci mogą otrzymać wsparcie tylko jeden raz w roku w przypadku każdej kategorii usług doradczych, o których mowa w ust. 2.

Artykuł 50

Propagowanie kapitału ludzkiego i tworzenia sieci kontaktów

1. W celu propagowania kapitału ludzkiego i tworzenia sieci kontaktów w sektorze akwakultury EFMR może wspierać:

⁽¹⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

- a) szkolenie zawodowe, uczenie się przez całe życie, upowszechnianie wiedzy naukowej i technicznej oraz innowacyjnych praktyk, a także zdobywanie nowych umiejętności zawodowych związanych z sektorem akwakultury i w odniesieniu do zmniejszenia środowiskowego oddziaływania operacji w sektorze akwakultury;
 - b) poprawę warunków pracy i promowanie bezpieczeństwa pracy;
 - c) tworzenie sieci kontaktów i wymianę doświadczeń oraz sprawdzonych rozwiązań między przedsiębiorstwami lub organizacjami zawodowymi z sektora akwakultury i innymi zainteresowanymi stronami, w tym organami naukowymi i technicznymi lub organami propagującymi równe szanse mężczyzn i kobiet.
2. Wsparcia, o którym mowa w ust. 1 lit. a), nie udziela się dużym przedsiębiorstwom z sektora akwakultury, chyba że angażują się one w dzielenie się wiedzą z MŚP.
 3. Na zasadzie odstępstwa od art. 46 wsparcia udziela się także organizacjom publicznym lub półpublicznym oraz innym organizacjom uznanym przez dane państwo członkowskie.
 4. Wsparcia, na podstawie niniejszego artykułu, udziela się również małżonkom pracujących na własny rachunek hodowców z sektora akwakultury lub – w przypadkach i zakresie przewidzianych w prawie krajowym – partnerom życiowym pracujących na własny rachunek hodowców z sektora akwakultury na warunkach określonych w art. 2 lit. b) dyrektywy 2010/41/UE.

Artykuł 51

Zwiększanie potencjału miejsc hodowli akwakultury

1. W celu przyczyniania się do rozwoju miejsc hodowli i infrastruktury akwakultury oraz w celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania operacji na środowisko EFMR może wspierać:
 - a) identyfikowanie i tworzenie map obszarów o warunkach najlepiej dopasowanych do rozwoju akwakultury, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, procesów związanych z planowaniem przestrzennym, oraz identyfikowanie i tworzenie map obszarów, na których akwakultura powinna być wykluczona, aby utrzymać rolę takich obszarów w funkcjonowaniu ekosystemu;
 - b) poprawę i rozwijanie urządzeń i infrastruktur wspierających, niezbędnych do zwiększenia potencjału terenów hodowli w ramach akwakultury i zmniejszenia negatywnego oddziaływania akwakultury na środowisko, w tym inwestycje w scalanie gruntów, dostawy energii lub gospodarkę wodną;
 - c) działania podejmowane i wdrażane przez właściwe instytucje na podstawie art. 9 ust. 1 dyrektywy 2009/147/WE lub art. 16 ust. 1 dyrektywy 92/43/WE w celu zapobiegania poważnemu szkodliwemu oddziaływaniu na akwakulturę;
 - d) działania przyjmowane i realizowane przez właściwe instytucje w następstwie wykrycia podwyższonej śmiertelności lub chorób określonych w art. 10 dyrektywy Rady 2006/88/WE⁽¹⁾. Działania te mogą obejmować przyjęcie planów działania dotyczących skorupiaków lub mięczaków i służących ochronie, odbudowie i zarządzaniu, w tym wsparciu producentów skorupiaków lub mięczaków na rzecz utrzymania naturalnych stanowisk skorupiaków lub mięczaków i miejsc połowu.
2. Beneficjentami wsparcia przyznanego na podstawie niniejszego artykułu są wyłącznie podmioty prawa publicznego lub podmioty prywatne, którym dane państwo członkowskie powierzyło zadania, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 52

Zachęcanie nowych hodowców do rozpoczęcia działalności w sektorze zrównoważonej akwakultury

1. W celu wspierania przedsiębiorczości w sektorze akwakultury EFMR może wspierać zakładanie zrównoważonych przedsiębiorstw w sektorze akwakultury przez hodowców rozpoczynających działalność w sektorze akwakultury.
2. Wsparcie zgodnie z ust. 1 przyznaje się hodowcom rozpoczynającym działalność w sektorze akwakultury, pod warunkiem że:
 - a) mają oni odpowiednie umiejętności i kompetencje zawodowe;
 - b) po raz pierwszy zakładają w sektorze akwakultury mikroprzedsiębiorstwo lub małe przedsiębiorstwo w charakterze osoby zarządzającej takim przedsiębiorstwem; oraz
 - c) przedkładają plan biznesowy dotyczący rozwoju swojej działalności w sektorze akwakultury.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2006/88/WE z dnia 24 października 2006 r. w sprawie wymogów w zakresie zdrowia zwierząt akwakultury i produktów akwakultury oraz zapobiegania niektórym chorobom zwierząt wodnych i zwalczania tych chorób (Dz.U. L 328 z 24.11.2006, s. 14).

3. Aby zdobyć odpowiednie umiejętności zawodowe, hodowcy rozpoczynający działalność w sektorze akwakultury mogą korzystać ze wsparcia oferowanego na podstawie art. 50 ust. 1 lit. a).

Artykuł 53

Przejście na systemy ekozarządzania i audytu oraz na akwakulturę ekologiczną

1. W celu propagowania rozwoju akwakultury ekologicznej lub energooszczędnej EFMR może wspierać:
 - a) przejście od tradycyjnych metod produkcji stosowanych w akwakulturze do akwakultury ekologicznej w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 ⁽¹⁾ oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 710/2009 ⁽²⁾;
 - b) udział w unijnych systemach ekozarządzania i audytu (EMAS) ustanowionych rozporządzeniem (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾.
2. Wsparcie przyznaje się wyłącznie tym beneficjentom, którzy zobowiązują się, że przez co najmniej trzy lata będą uczestniczyć w systemie EMAS lub że przez co najmniej pięć lat będą spełniać wymogi produkcji ekologicznej.
3. Wsparcie ma formę rekompensaty przez maksymalny okres trzech lat w okresie, w którym przedsiębiorstwo przechodzi na produkcję ekologiczną lub przygotowuje się do udziału w systemie EMAS. Państwa członkowskie obliczają kwoty rekompensaty na podstawie:
 - a) utraty dochodu lub dodatkowych kosztów poniesionych w trakcie okresu przechodzenia od tradycyjnej produkcji do produkcji ekologicznej – w przypadku kwalifikowalnych operacji na podstawie ust. 1 lit. a); lub
 - b) dodatkowych kosztów wynikających z zastosowania systemu EMAS i przygotowania się do udziału w systemie EMAS – w przypadku kwalifikowalnych operacji na podstawie ust. 1 lit. b).

Artykuł 54

Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe

1. W celu wspierania rozwoju akwakultury świadczącej usługi środowiskowe EFMR może wspierać:
 - a) metody akwakultury zgodne ze szczególnymi potrzebami środowiskowymi i podlegające szczególnym wymogom w zakresie zarządzania wynikającym z wyznaczenia obszarów sieci Natura 2000, zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG oraz 2009/147/WE;
 - b) udział, w odniesieniu do kosztów bezpośrednio z nim związanych, w ochronie i rozmnażaniu *ex situ* zwierząt wodnych w ramach programów ochrony środowiska i odbudowy różnorodności biologicznej, opracowanych przez organy publiczne lub prowadzonych pod ich nadzorem;
 - c) operacje w ramach akwakultury, obejmujące ochronę i poprawę środowiska i różnorodności biologicznej, a także zarządzanie krajobrazem i tradycyjne cechy terenów akwakultury.
2. Wsparcie przewidziane w ust. 1 lit. a) przyjmuje formę wypłacanej rocznie rekompensaty poniesionych kosztów dodatkowych lub dochodów utraconych na skutek zastosowania się do wymogów dotyczących zarządzania na danych obszarach, w związku z wdrażaniem dyrektywy 92/43/EWG lub 2009/147/WE.
3. Wsparcie przewidziane w ust. 1 lit. c) przyznaje się tylko tym beneficjentom, którzy zobowiązują się do spełniania przez okres co najmniej pięciu lat wymogów związanych ze środowiskiem wodnym wykraczających poza zwykłe stosowanie prawa unijnego i krajowego. Korzyści dla środowiska płynące z danej operacji są wykazywane w ocenie przeprowadzonej uprzednio przez właściwe organy wyznaczone przez państwo członkowskie, o ile takie korzyści dla środowiska płynące z tej operacji nie zostały już wcześniej uznane.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. L 189 z 20.7.2007, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 710/2009 z dnia 5 sierpnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 889/2008 ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustanawiania szczegółowych zasad dotyczących ekologicznej produkcji zwierzęcej w sektorze akwakultury i ekologicznej produkcji wodorostów morskich (Dz.U. L 204 z 6.8.2009, s. 15).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie (EMAS) (Dz.U. L 114 z 24.4.2001, s. 1)

4. Wsparcie na podstawie ust. 1 lit. c) ma formę rocznej rekompensaty poniesionych kosztów dodatkowych lub utraconych dochodów.
5. Wyniki operacji finansowanych na podstawie niniejszego artykułu są odpowiednio upowszechniane przez państwo członkowskie zgodnie z art. 119.

Artykuł 55

Środki dotyczące zdrowia publicznego

1. EFMR może wspierać rekompensatę kosztów ponoszonych przez hodowców mięczaków w związku z czasowym zawieszeniem zbiorów hodowanych mięczaków, gdy takie zawieszenie następuje wyłącznie z powodu kwestii związanych ze zdrowiem publicznym.
2. Wsparcie można przyznać tylko w przypadku, gdy zawieszenie zbiorów spowodowane zanieczyszczeniem mięczaków wynika z rozprzestrzenienia się planktonu wytwarzającego toksyny lub obecności planktonu zawierającego biotoksyny, oraz pod warunkiem że:
 - a) takie zanieczyszczenie trwa dłużej niż cztery następujące po sobie miesiące; lub
 - b) strata poniesiona w wyniku zawieszenia zbiorów wynosi więcej niż 25 % rocznego obrotu takiego przedsiębiorstwa, obliczanego na podstawie średniego obrotu danego przedsiębiorstwa z okresu trzech lat kalendarzowych poprzedzających rok, w którym nastąpiło zawieszenie zbiorów.

Na użytek akapitu pierwszego lit. b) państwa członkowskie mogą wprowadzić szczególne zasady obliczania dla przedsiębiorstw działających krócej trzy lata.

3. Maksymalny okres, w odniesieniu do którego można przyznać rekompensatę, wynosi 12 miesięcy w trakcie całego okresu programowania. W należycie uzasadnionych przypadkach okres ten można przedłużyć jednokrotnie o maksymalnie dodatkowych 12 miesięcy, łącznie nie więcej niż 24 miesiące.

Artykuł 56

Środki dotyczące zdrowia i dobrostanu zwierząt

1. W celu wspierania zdrowia i dobrostanu zwierząt w przedsiębiorstwach z sektora akwakultury, między innymi w kontekście profilaktyki i bezpieczeństwa biologicznego, EFMR może wspierać:
 - a) koszty kontroli i zwalczania chorób w sektorze akwakultury zgodnie z warunkami decyzji Rady 2009/470/WE⁽¹⁾, w tym koszty operacyjne niezbędne do wypełnienia obowiązków zawartych w planie zwalczania;
 - b) opracowanie ogólnych i zorientowanych na poszczególne gatunki sprawdzonych rozwiązań lub kodeksów postępowania dotyczących bezpieczeństwa biologicznego lub potrzeb w zakresie zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt w akwakulturze;
 - c) inicjatywy mające na celu zmniejszenie zależności akwakultury od leków weterynaryjnych;
 - d) badania weterynaryjne lub farmaceutyczne oraz upowszechnianie i wymianę informacji i sprawdzonych rozwiązań w zakresie chorób weterynaryjnych w akwakulturze, mając na uwadze propagowanie odpowiedniego korzystania z leków weterynaryjnych;
 - e) ustanawianie i funkcjonowanie grup ochrony zdrowia w sektorze akwakultury, uznawanych przez państwa członkowskie;
 - f) rekompensaty dla hodowców mięczaków za tymczasowe zawieszenie ich działalności z powodu wyjątkowej masowej śmiertelności, gdy wskaźnik śmiertelności przekracza 20 % lub gdy strata spowodowana zawieszeniem działalności wynosi ponad 35 % rocznego obrotu danego przedsiębiorstwa, obliczanego na podstawie średniego obrotu przedsiębiorstwa z trzech lat kalendarzowych poprzedzających rok, w którym nastąpiło zawieszenie działalności.
2. Wsparcie przyznawane na podstawie ust. 1 lit. d) nie obejmuje zakupu leków weterynaryjnych.
3. Wyniki badań finansowanych na podstawie ust. 1 lit. d) podlegają odpowiednim wymogom dotyczącym sprawozdawczości i upowszechniania przez państwo członkowskie zgodnie z art. 119.
4. Wsparcie można również przyznawać podmiotom prawa publicznego.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii (wersja ujednolicona) (Dz.U. L 155 z 18.6.2009, s. 30).

*Artykuł 57***Ubezpieczenie zasobów akwakultury**

1. W celu ochrony dochodów producentów z sektora akwakultury EFMR może wspierać ubezpieczenie zasobów akwakultury pokrywające straty ekonomiczne powstałe w związku z co najmniej jednym z poniższych przypadków:

- a) klęskami żywiołowymi;
- b) niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi;
- c) nagłymi zmianami jakości i ilości wody, za które dany podmiot nie jest odpowiedzialny;
- d) chorobami w akwakulturze, awarią lub zniszczeniem obiektów produkcyjnych, za które dany podmiot nie ponosi odpowiedzialności.

2. Wystąpienie okoliczności, o których mowa w ust. 1, w akwakulturze w sposób formalny uznaje zainteresowane państwo członkowskie.

3. W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą z wyprzedzeniem ustanowić kryteria, na podstawie których będzie można stwierdzić, że miało miejsce formalne uznanie, o którym mowa w ust. 2.

4. Wsparcie przyznaje się wyłącznie dla umów ubezpieczenia dotyczących zasobów akwakultury, które obejmują straty ekonomiczne, o których mowa w ust. 1, przekraczające 30 % średniego rocznego obrotu danego hodowcy akwakultury, obliczane na podstawie średniego rocznego obrotu hodowcy z sektora akwakultury w przeciągu trzech lat kalendarzowych poprzedzających rok, w którym wystąpiła strata.

*ROZDZIAŁ III***Zrównoważony rozwój obszarów rybackich i obszarów akwakultury***Sekcja 1***Zakres stosowania i cele***Artykuł 58***Zakres stosowania**

W ramach EFMR wspiera się zrównoważony rozwój obszarów rybackich i obszarów akwakultury z zastosowaniem podejścia do rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność określonego w art. 32 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

*Artykuł 59***Cele szczegółowe**

Wsparcie przyznawane na podstawie niniejszego rozdziału przyczynia się do realizacji szczególnych celów priorytetu Unii określonego w art. 6 ust. 4.

*Sekcja 2***Lokalne strategie rozwoju kierowane przez społeczność i rybackie lokalne grupy działania***Artykuł 60***Lokalne strategie rozwoju kierowane przez społeczność**

1. Aby przyczynić się do realizacji celów, o których mowa w art. 59, w ramach lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność dąży się do:

- a) maksymalizowania udziału sektorów rybołówstwa i akwakultury w zrównoważonym rozwoju przybrzeżnych i śródlądowych obszarów rybackich i obszarów akwakultury;
- b) zapewnienia, aby lokalne społeczności w pełni wykorzystywały możliwości oferowane przez rozwój gospodarki morskiej i śródlądowej oraz obszarów przybrzeżnych, a także czerpały z tych możliwości korzyści, w szczególności udzielały małym i upadającym portom rybackim pomocy w celu maksymalizacji ich potencjału morskiego poprzez rozwój zróżnicowanej infrastruktury.

2. Strategie są spójne z możliwościami i potrzebami określonymi dla danego obszaru oraz priorytetami Unii, określonymi w art. 6. Strategie mogą być różne – od takich, które ukierunkowane są na rybołówstwo, po strategie o szerszym zakresie, ukierunkowane na różnicowanie na obszarach rybackich. Strategie mają zakres szerszy niż zwykły zbiór operacji lub zestawienie środków sektorowych.

*Artykuł 61***Rybackie lokalne grupy działania**

1. Na potrzeby EFMR lokalne grupy działania, o których mowa w art. 32 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, nazywane są rybackimi lokalnymi grupami działania („RLGD”).
2. RLGD proponują lokalną strategię rozwoju kierowaną przez społeczność opartą co najmniej na elementach określonych w art. 60 niniejszego rozporządzenia i odpowiadają za jej realizację.
3. RLGD:
 - a) w szerokim ujęciu odzwierciedlają główny nacisk swoich strategii i społeczno-gospodarczy układ obszaru przez zrównoważoną reprezentację głównych zainteresowanych stron, w tym stron z sektora prywatnego, sektora publicznego i społeczeństwa obywatelskiego;
 - b) zapewniają istotną reprezentację sektorów rybołówstwa lub akwakultury.
4. Jeżeli oprócz wsparcia z EFMR lokalna strategia rozwoju kierowana przez społeczność otrzymuje wsparcie z innych funduszy, organ RLGD ds. wyboru projektów wspieranych w ramach EFMR spełnia wymogi określone w ust. 3.
5. RLGD mogą także realizować zadania wykraczające poza zadania minimalne określone w art. 34 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, gdy zadania te zostały im zlecone przez instytucję zarządzającą.

*Sekcja 3***Kwalifikowalne operacje***Artykuł 62***Wsparcie z EFMR na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność**

1. Następujące operacje są kwalifikowalne do wsparcia na podstawie tej sekcji zgodnie z art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013:
 - a) wsparcie przygotowawcze;
 - b) realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność;
 - c) działania prowadzone w ramach współpracy;
 - d) koszty bieżące i aktywizacja.
2. RLGD mogą do instytucji zarządzającej złożyć wniosek o wypłatę zaliczki, jeżeli taka możliwość została przewidziana w programie operacyjnym. Kwota zaliczki nie przekracza 50 % wsparcia publicznego związanego z kosztami bieżącymi i aktywizacją.

*Artykuł 63***Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność**

1. Wsparcie na rzecz realizacji lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność można przyznawać na następujące cele:
 - a) podnoszenie wartości produktów, tworzenie miejsc pracy, zachęcanie młodych ludzi i propagowanie innowacji na wszystkich etapach łańcucha dostaw produktów w sektorze rybołówstwa i akwakultury;
 - b) wspieranie różnicowania działalności w ramach rybołówstwa przemysłowego i poza nim, wspieranie uczenia się przez całe życie i tworzenia miejsc pracy na obszarach rybackich i obszarach akwakultury;
 - c) wspieranie i wykorzystywanie atutów środowiska na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym operacje na rzecz łagodzenia zmiany klimatu;
 - d) propagowanie dobrostanu społecznego i dziedzictwa kulturowego na obszarach rybackich i obszarach akwakultury, w tym dziedzictwa kulturowego rybołówstwa i akwakultury oraz morskiego dziedzictwa kulturowego;
 - e) powierzenie społecznościom rybackim ważniejszej roli w rozwoju lokalnym oraz zarządzaniu lokalnymi zasobami rybołówstwa i działalnością morską.

2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1 może obejmować środki przewidziane w rozdziałach I, II i IV niniejszego tytułu, z wyłączeniem art. 66 i 67, pod warunkiem że istnieje wyraźne uzasadnienie dla zarządzania nimi na szczeblu lokalnym. Do wsparcia przyznawanego dla operacji odpowiadających tym środkom stosuje się odpowiednie warunki i poziomy udziału na operację określone w rozdziałach I, II i IV niniejszego tytułu.

Artykuł 64

Działania z zakresu współpracy

1. Wsparcia, o którym mowa w art. 35 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, można udzielać na:

- a) projekty współpracy międzyterytorialnej lub transnarodowej;
- b) techniczne wsparcie przygotowawcze dla projektów współpracy międzyterytorialnej i transnarodowej, pod warunkiem że RLGD mogą wykazać, iż planują realizację konkretnego projektu.

Na użytek niniejszego artykułu termin „współpraca międzyterytorialna” oznacza współpracę w ramach państwa członkowskiego, a termin „współpraca transnarodowa” oznacza współpracę między terytoriami w kilku państwach członkowskich lub współpracę pomiędzy przynajmniej jednym terytorium państwa członkowskiego i przynajmniej jednym terytorium w państwach trzecich.

2. Do celów niniejszego artykułu poza innymi RLGD partnerami RLGD w ramach EFMR mogą być lokalne partnerstwa publiczno-prywatne, które realizują lokalną strategię rozwoju kierowaną przez społeczność na terytorium Unii lub poza nim.

3. W przypadku gdy projekty współpracy nie są wybierane przez RLGD, państwa członkowskie ustanawiają odpowiedni system do celów ułatwienia projektów współpracy. Najpóźniej w terminie dwóch lat od daty zatwierdzenia ich programu operacyjnego państwa członkowskie podają do wiadomości publicznej krajowe lub regionalne procedury administracyjne dotyczące wyboru projektów współpracy transnarodowej oraz wykaz kosztów kwalifikowalnych.

4. Decyzje administracyjne dotyczące projektów współpracy podejmuje się nie później niż cztery miesiące od daty złożenia projektu.

5. Państwa członkowskie informują Komisję o zatwierdzonych projektach współpracy transnarodowej zgodnie z art. 110.

ROZDZIAŁ IV

Środki dotyczące obrotu i przetwarzania

Artykuł 65

Cele szczegółowe

Wsparcie przyznawane na podstawie niniejszego rozdziału przyczynia się do osiągnięcia celów szczegółowych w ramach priorytetu Unii określonego w art. 6 ust. 5.

Artykuł 66

Plany produkcji i obrotu

1. EFMR wspiera opracowywanie i realizację planów produkcji i obrotu, o których mowa w art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013.

2. Wydatki związane z planami produkcji i obrotu kwalifikują się do uzyskania wsparcia z EFMR wyłącznie po zatwierdzeniu przez właściwe instytucje w państwie członkowskim rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 28 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013.

3. Wsparcie przyznawane rocznie na organizację producentów na podstawie niniejszego artykułu nie przekracza 3 % średniej rocznej wartości produkcji wprowadzonej do obrotu przez tę organizację producentów w poprzedzających trzech latach kalendarzowych. Dla nowo uznanej organizacji producentów wsparcie to nie przekracza 3 % średniej rocznej wartości produkcji wprowadzonej do obrotu przez członków tej organizacji w poprzedzających trzech latach kalendarzowych.

4. Zainteresowane państwo członkowskie może przyznać zaliczkę w wysokości 50 % wsparcia finansowego po zatwierdzeniu planu produkcji i obrotu zgodnie z art. 28 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013.

5. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, przyznaje się wyłącznie organizacjom producentów i stowarzyszeniom organizacji producentów.

Artykuł 67

Dopłaty do składowania

1. EFMR może wspierać rekompensaty przyznawane uznanym organizacjom producentów i stowarzyszeniom organizacji producentów, które przechowują produkty rybołówstwa wymienione w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, pod warunkiem że produkty te przechowuje się zgodnie z art. 30 i 31 tego rozporządzenia:

- a) kwota dopłat do składowania nie przekracza kwoty technicznych i finansowych kosztów działań koniecznych do stabilizacji i składowania danych produktów;
- b) ilości kwalifikowalne do dopłat do składowania nie przekraczają 15 % rocznych ilości danych produktów przeznaczonych do sprzedaży przez organizację producentów;
- c) wsparcie finansowe przyznawana rocznie nie przekracza 2 % średniej rocznej wartości produkcji wprowadzonej do obrotu przez członków organizacji producentów w okresie 2009–2011.

Na użytek akapitu pierwszego lit. c) jeżeli członkowie organizacji producentów nie wprowadzili do obrotu żadnych produktów w okresie 2009 do 2011, pod uwagę bierze się średnią roczną wartość produkcji wprowadzonej do obrotu w ciągu pierwszych trzech lat produkcji prowadzonej przez tego członka.

2. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1, zostanie zakończone najpóźniej do dnia 31 grudnia 2018 r.
3. Wsparcie, o którym mowa w ust. 1 przyznaje się wyłącznie po przekazaniu produktów do spożycia przez ludzi.
4. Państwa członkowskie ustalają kwotę technicznych i finansowych kosztów obowiązujących na ich terytoriach w następujący sposób:
 - a) koszty techniczne oblicza się każdego roku na podstawie bezpośrednich kosztów związanych z działaniami wymaganymi do stabilizacji i składowania danych produktów;
 - b) koszty finansowe oblicza się każdego roku na podstawie stopy procentowej określonej co roku w każdym państwie członkowskim.

Te koszty techniczne i finansowe podaje się do wiadomości publicznej.

5. Państwa członkowskie przeprowadzają kontrole w celu zapewnienia, aby produkty objęte dopłatami do składowania spełniały warunki określone w niniejszym artykule. Na potrzeby takich kontroli beneficjenci dopłat do składowania prowadzą ewidencję towarową dla każdej kategorii produktów przyjętych do składowania, a następnie ponownie wprowadzonych do obrotu celem ich spożycia przez ludzi.

Artykuł 68

Środki dotyczące obrotu

1. EFMR może wspierać środki dotyczące obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury, których celem jest:
 - a) tworzenie organizacji producentów, stowarzyszeń organizacji producentów lub organizacji międzysektorowych, które mają być uznane na podstawie rozdziału II sekcja II rozporządzenia (UE) nr 1379/2013;
 - b) znalezienie nowych rynków i poprawa warunków wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, w tym również:
 - (i) gatunków o potencjale handlowym;
 - (ii) wylądowanych niechcianych połowów stad handlowych zgodnie ze środkami technicznymi, art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i art. 8 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1379/2013;
 - (iii) produktów rybołówstwa i akwakultury uzyskanych za pomocą metod o niewielkim oddziaływaniu na środowisko lub produktów akwakultury ekologicznej w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 834/2007;

- c) propagowanie jakości i wartości dodanej przez ułatwianie:
- (i) składania wniosków o rejestrację danego produktu i dostosowywania danych podmiotów do odpowiednich wymogów zgodności i certyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012⁽¹⁾;
 - (ii) certyfikacji i propagowania produktów zrównoważonego rybołówstwa i zrównoważonej akwakultury, w tym produktów pochodzących z łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego, oraz metod przetwarzania przyjaznych dla środowiska;
 - (iii) bezpośredniego obrotu produktami rybołówstwa przez rybaków zajmujących się łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym, lub rybaków łowiących z brzegu;
 - (iv) prezentacji i pakowania produktów;
- d) przyczynianie się do przejrzystości produkcji i rynków oraz przeprowadzanie badań rynku i analiz zależności Unii od przywozu;
- e) przyczynianie się do identyfikowalności produktów rybołówstwa lub akwakultury i, w stosownych przypadkach, rozwój ogólnounijnego ekologicznego oznakowania produktów rybołówstwa i akwakultury, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) nr 1379/2013;
- f) sporządzanie standardowych, zgodnych z prawem Unii, umów dla MŚP;
- g) prowadzenie regionalnych, krajowych lub transnarodowych kampanii komunikacyjnych i promocyjnych służących podniesieniu poziomu publicznej świadomości na temat zrównoważonych produktów rybołówstwa i akwakultury.
2. Operacje, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować działania związane z produkcją, przetwarzaniem i obrotem prowadzone w ramach łańcucha dostaw.

Operacje, o których mowa w ust. 1 lit. g), nie mogą dotyczyć marek handlowych.

Artykuł 69

Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury

1. EFMR może wspierać inwestycje związane z przetwarzaniem produktów rybołówstwa i akwakultury, które:
- a) przyczyniają się do oszczędzania energii lub zmniejszania oddziaływania na środowisko, w tym unieszkodliwianie odpadów;
 - b) poprawiają bezpieczeństwo, higienę, zdrowie i warunki pracy;
 - c) wspierają przetwarzanie połowów ryb ze stad przemysłowych, które nie mogą być przeznaczone do spożycia przez ludzi;
 - d) dotyczą przetwarzania produktów ubocznych powstałych na skutek głównej działalności związanej z przetwarzaniem;
 - e) dotyczą przetwarzania produktów akwakultury ekologicznej zgodnie z art. 6 i 7 rozporządzenia (WE) nr 834/2007;
 - f) powstanie nowych lub udoskonalonych produktów, nowych lub udoskonalonych procesów lub też nowych lub udoskonalonych systemów zarządzania i organizacji.
2. W odniesieniu do przedsiębiorstw innych niż MŚP, wsparcie, o którym mowa w ust. 1, przyznaje się wyłącznie za pośrednictwem instrumentów finansowych przewidzianych w części 2 tytułu IV rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

ROZDZIAŁ V

Rekompensata za dodatkowe koszty związane z produktami rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych

Artykuł 70

System rekompensat

1. EFMR może wspierać rekompensaty za dodatkowe koszty ponoszone przez podmioty zajmujące się połowami, uprawą, i przetwarzaniem niektórych produktów rybołówstwa i akwakultury z regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE, a także obrotem tymi produktami.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1).

2. Każde zainteresowane państwo członkowskie określa dla regionów, o których mowa w ust. 1, wykaz produktów rybołówstwa i akwakultury oraz ilości tych produktów, które kwalifikują się do rekompensaty.
3. Przy ustalaniu wykazu i ilości, o których mowa w ust. 2, państwa członkowskie uwzględniają wszystkie istotne czynniki, w szczególności konieczność zapewnienia, aby rekompensata była w pełni zgodna z przepisami WPRyb.
4. Rekompensaty nie przyznaje się dla produktów rybołówstwa i akwakultury:
 - a) złowionych przez statki państw trzecich z wyjątkiem statków rybackich pływających pod banderą Wenezueli i prowadzących działalność na wodach Unii;
 - b) złowionych przez statki rybackie Unii, które nie są zarejestrowane w jednym z portów znajdujących się w regionach, o których mowa w ust. 1;
 - c) przywiezionych z państw trzecich.
5. ust. 4 lit. b) nie ma zastosowania, w przypadku gdy istniejący potencjał przemysłu przetwórczego w danym regionie najbardziej oddalonym jest większy niż ilość surowca dostarczonego zgodnie z planem rekompensat dla tego regionu..
6. Do rekompensaty kwalifikują się następujące podmioty:
 - a) osoby fizyczne lub prawne wykorzystujące środki produkcji do uzyskania produktów rybołówstwa lub akwakultury z zamiarem obrotu nimi;
 - b) właściciele lub operatorzy statków zarejestrowanych w portach regionów, o których mowa w ust. 1, i działających w tych regionach lub stowarzyszenia takich właścicieli lub operatorów;
 - c) podmioty w sektorze przetwarzania i obrotu lub stowarzyszenia takich podmiotów.

Artykuł 71

Obliczanie rekompensaty

Rekompensata jest wypłacana podmiotom, o których mowa w art. 70 ust. 6, a które prowadzą działalność w regionach, o których mowa w art. 70 ust. 1, i uwzględnia:

- a) dla każdego produktu rybołówstwa lub akwakultury lub kategorii produktów – dodatkowe koszty wynikające ze szczególnych utrudnień występujących w danych regionach, oraz
- b) wszelkie inne rodzaje interwencji publicznej mające wpływ na poziom dodatkowych kosztów.

Artykuł 72

Plan rekompensat

1. Zainteresowane państwa członkowskie przedkładają Komisji plan rekompensat dla każdego z regionów, o których mowa w art. 70 ust. 1. Plan ten obejmuje wykaz i ilości produktów rybołówstwa i akwakultury oraz rodzaj podmiotów, o których mowa w art. 70, poziom rekompensat, o którym mowa w art. 71, oraz organ zarządzający, o którym mowa w art. 97. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające jej decyzję w przedmiocie zatwierdzenia takich planów rekompensat.
2. Państwa członkowskie mogą wprowadzać zmiany treści planu rekompensat, o którym mowa w ust. 1. Państwa członkowskie przedkładają takie zmiany Komisji. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające jej decyzję w przedmiocie zatwierdzenia takich zmian.
3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające struktury planu rekompensat. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.
4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 126 aktów delegowanych, określających kryteria obliczania dodatkowych kosztów wynikających ze szczególnych utrudnień występujących w danych regionach.

Artykuł 73

Pomoc państwa na realizację planów rekompensat

Państwa członkowskie mogą przyznać dodatkowe środki finansowe na realizację planów rekompensat, o których mowa w art. 72. W takich przypadkach państwa członkowskie zgłaszają Komisji pomoc państwa, którą Komisja może zatwierdzić zgodnie z niniejszym rozporządzeniem jako część tych planów. Pomoc państwa, o której w ten sposób powiadomiono, uznaje się za pomoc zgłoszoną w rozumieniu art. 108 ust. 3 zdanie pierwsze TFUE.

ROZDZIAŁ VI

Środki towarzyszące WPRyB w ramach zarządzania dzielonego

Artykuł 74

Zakres geograficzny

Na zasadzie odstępstwa od art. 2 niniejszy rozdział ma zastosowanie również do operacji prowadzonych poza terytorium Unii.

Artykuł 75

Cele szczegółowe

Wsparcie przyznawane na podstawie niniejszego rozdziału przyczynia się do osiągnięcia celów szczegółowych w ramach priorytetu Unii określonego w art. 6 ust. 3.

Artykuł 76

Kontrola i egzekwowanie

1. EFMR może wspierać wdrażanie unijnego systemu kontroli, inspekcji i egzekwowania, zgodnie z przepisami art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz następnie szczegółowo określonego w rozporządzeniu (WE) nr 1224/2009.
2. Do wsparcia kwalifikują się w szczególności następujące rodzaje operacji:
 - a) zakup, instalacja i opracowywanie technologii, w tym sprzętu komputerowego i oprogramowania, systemów wykrywania statków (VDS), systemów telewizji przemysłowej (CCTV) oraz sieci informatycznych umożliwiających gromadzenie danych dotyczących rybołówstwa, administrowanie nimi, ich zatwierdzanie, analizowanie, zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do tych danych, ich prezentowanie (na stronach internetowych dotyczących kontroli) i ich wymianę, a także opracowywanie metod pobierania próbek takich danych, oraz wzajemne połączenia z międzysektorowymi systemami wymiany danych;
 - b) opracowanie, zakup i instalacja podzespołów, w tym sprzętu i oprogramowania komputerowego, niezbędnych do zapewnienia transmisji danych od podmiotów zajmujących się połowami i wprowadzaniem do obrotu produktów rybołówstwa do odpowiednich organów państw członkowskich i Unii, w tym niezbędnych podzespołów do systemów elektronicznej rejestracji i elektronicznego raportowania (ERS), systemów monitorowania statków (VMS) oraz systemów automatycznej identyfikacji (AIS) stosowanych na potrzeby kontroli;
 - c) opracowanie, zakup i instalacja podzespołów, w tym sprzętu i oprogramowania komputerowego, niezbędnych do zapewnienia identyfikowalności produktów rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w art. 58 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009;
 - d) wdrażanie programów służących wymianie danych między państwami członkowskimi oraz ich analizie;
 - e) modernizacja i zakup statków patrolowych, statków powietrznych i śmigłowców, pod warunkiem że używa się ich na potrzeby kontroli rybołówstwa przez co najmniej 60 % całkowitego okresu użytkowania w roku;
 - f) zakup innych środków kontroli, w tym urządzeń umożliwiających pomiar mocy silnika i sprzętu ważącego;
 - g) opracowanie innowacyjnych systemów kontroli i monitorowania oraz realizacja pilotażowych projektów dotyczących kontroli rybołówstwa, w tym analiza DNA ryb lub tworzenie stron internetowych dotyczących kontroli;
 - h) szkolenia i programy wymiany – także pomiędzy państwami członkowskimi – personelu odpowiedzialnego za działania w zakresie monitorowania, kontroli i nadzorowania działalności połowowej;
 - i) analizy kosztów i korzyści, oraz oceny poniesionych wydatków i audytów dokonanych przez właściwe instytucje w ramach monitorowania, kontroli i nadzoru;
 - j) inicjatywy, łącznie z seminariami i narzędziami medialnymi, skierowane zarówno do rybaków, jak i innych uczestników, takich jak inspektorzy, prokuratura i sędziowie, jak również do ogółu społeczeństwa, prowadzone w celu lepszego uświadomienia im konieczności zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów oraz stosowania przepisów WPRyB;
 - k) koszty operacyjne poniesione w trakcie wykonywania wzmocnionej kontroli stad podlegających indywidualnym programom kontroli i inspekcji ustanowionym zgodnie z art. 95 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009, a także z zastrzeżeniem koordynacji kontroli zgodnie z art. 15 rozporządzenia Rady (WE) nr 768/2005 ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 768/2005 z dnia 26 kwietnia 2005 r. ustanawiające Wspólnotową Agencję Kontroli Rybołówstwa oraz zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2847/93 ustanawiające system kontroli mający zastosowanie do wspólnej polityki rybołówstwa (Dz.U. L 128 z 21.5.2005, s. 1).

- l) programy związane z wdrożeniem planu działania ustanowionego zgodnie z art. 102 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009, w tym również wszelkie poniesione koszty operacyjne.
3. Środki wymienione w ust. 2 lit. h) do l) kwalifikują się do wsparcia tylko wówczas, jeżeli dotyczą działań w zakresie kontroli prowadzonych przez organ publiczny.
4. W przypadku środków wymienionych w ust. 2 lit. d) i h) dane państwa członkowskie wyznaczają instytucje zarządzające odpowiedzialne za projekt.

Artykuł 77

Gromadzenie danych

1. EFMR wspiera gromadzenie danych zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, wyszczególnionych dalej w rozporządzeniu (WE) nr 199/2008, a także zarządzanie nimi i ich wykorzystywanie.
2. Do wsparcia kwalifikują się w szczególności następujące rodzaje operacji:
 - a) gromadzenie danych, zarządzanie nimi i ich wykorzystywanie na potrzeby analizy naukowej i wdrażania WPRyb;
 - b) krajowe, transnarodowe i realizowane na szczeblu niższym niż krajowy wieloletnie programy pobierania próbek, pod warunkiem że odnoszą się one do stad objętych WPRyb;
 - c) prowadzone na morzu monitorowanie rybołówstwa przemysłowego i połowów rekreacyjnych, w tym monitorowanie przyłowów organizmów morskich, takich jak ssaki i ptaki morskie;
 - d) prowadzenie badań na morzu;
 - e) udział przedstawicieli państw członkowskich, a także przedstawicieli władz regionalnych, w regionalnych posiedzeniach koordynujących” posiedzeniach regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem, w których Unia jest umawiającą się stroną lub ma status obserwatora lub w posiedzeniach międzynarodowych gremiów odpowiedzialnych za zapewnianie doradztwa naukowego;
 - f) usprawnienie gromadzenia danych i systemów zarządzania danymi oraz realizacja badań pilotażowych w celu usprawnienia istniejących systemów gromadzenia danych i zarządzania danymi.

ROZDZIAŁ VII

Pomoc techniczna z inicjatywy państw członkowskich

Artykuł 78

Pomoc techniczna z inicjatywy państw członkowskich

1. EFMR może wspierać, z inicjatywy państwa członkowskiego, oraz z zastrzeżeniem pułapu w wysokości 6 % całkowitej kwoty przewidzianej w ramach programu operacyjnego:
 - a) środki pomocy technicznej, o których mowa w art. 59 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
 - b) ustanowienie krajowych sieci, których celem jest upowszechnianie informacji, budowanie potencjału, wymiana sprawdzonych rozwiązań i wspieranie współpracy między RLGD na terytorium państwa członkowskiego.
2. W odpowiednio uzasadnionych okolicznościach próg, o którym mowa w ust. 1, może zostać wyjątkowo przekroczony.

ROZDZIAŁ VIII

Środki dotyczące zintegrowanej polityki morskiej [finansowane w ramach zarządzania dzielonego

Artykuł 79

Cele szczegółowe

1. Wsparcie na mocy niniejszego rozdziału przyczynia się do osiągnięcia celów szczegółowych w ramach priorytetu Unii ustanowionego w art. 6 ust. 6, w tym:
 - a) integrację nadzoru morskiego (ZNM), a w szczególności wprowadzenie wspólnego mechanizmu wymiany informacji (CISE) dla obszarów morskich Unii;
 - b) propagowanie ochrony środowiska morskiego, w szczególności jego różnorodności biologicznej i morskich obszarów chronionych, takich jak obszary Natura 2000, bez uszczerbku dla art. 37 niniejszego rozporządzenia, oraz zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych, a także określenie w sposób bardziej szczegółowy granic zrównoważonego charakteru działalności człowieka, która oddziałuje na środowisko morskie, w szczególności w ramach dyrektywy 2008/56/WE.

2. Zmiany w programie operacyjnym w odniesieniu do środków, o których mowa w ust. 1, nie mogą powodować wzrostu łącznego przydziału środków finansowych, o którym mowa w art. 13 ust. 7.

Artykuł 80

Kwalifikowalne operacje

1. EFMR może wspierać operacje zgodnie z celami przedstawionymi w art. 79, takie jak operacje:
 - a) umożliwiające osiągnięcie celów ZNM, a w szczególności CISE;
 - b) ochrona środowiska morskiego, w szczególności jego różnorodności biologicznej i morskich obszarów chronionych, takich jak obszary Natura 2000 zgodnie z obowiązkami ustanowionymi w dyrektywach 92/43/EWG i 2009/14/WE;
 - c) poprawa wiedzy na temat stanu środowiska morskiego z myślą o ustanowieniu programów monitorujących i programów środków określonych w dyrektywie 2008/56/WE, zgodnie z obowiązkami ustanowionymi w tej dyrektywie.
2. Koszty wynagrodzenia personelu administracji krajowych nie uważa się za kwalifikowalne koszty operacyjne.

TYTUŁ VI

ŚRODKI FINANSOWANE W RAMACH ZARZĄDZANIA BEZPOŚREDNIEGO

ROZDZIAŁ I

Zintegrowana polityka morska

Artykuł 81

Zakres geograficzny

Na zasadzie odstępstwa od art. 2 niniejszy rozdział ma zastosowanie również do operacji prowadzonych poza terytorium Unii.

Artykuł 82

Zakres stosowania i cele

Wsparcie przyznawane na podstawie niniejszego rozdziału przyczynia się do wzmocnienia rozwoju i wdrażania ZPM Unii. W ramach wsparcia:

- a) promuje się rozwój i realizację zintegrowanego zarządzania kwestiami dotyczącymi obszarów morskich i przybrzeżnych, w szczególności przez:
 - (i) propagowanie działań służących zachęcaniu państw członkowskich i ich regionów do rozwijania, wprowadzania lub realizacji zintegrowanego zarządzania morskiego;
 - (ii) promowanie dialogu i współpracy między właściwymi instytucjami państw członkowskich i zainteresowanymi stronami w zakresie spraw morskich, obejmujące opracowywanie i wdrażanie zintegrowanych strategii na rzecz basenów morskich, z uwzględnieniem zrównoważonego podejścia we wszystkich basenach morskich, a także specyfiki basenów morskich i ich podobszarów, a także, w stosownych przypadkach, właściwych strategii makroregionalnych;
 - (iii) wspieranie międzysektorowych platform i sieci współpracy, z udziałem przedstawicieli organów publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, przemysłu, w tym turystyki, zainteresowanych stron z sektora badań naukowych, obywateli, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych;
 - (iv) poprawia się współpracę między państwami członkowskimi poprzez wymianę informacji i sprawdzonych rozwiązań wśród właściwych organów;
 - (v) propagowanie wymiany sprawdzonych rozwiązań i dialogu na szczeblu międzynarodowym, w tym dwustronnego dialogu z państwami trzecimi – z uwzględnieniem UNCLOS i odpowiednich konwencji międzynarodowych opartych na niej – bez uszczerbku dla innych ewentualnych porozumień lub ustaleń między Unią a zainteresowanymi państwami trzecimi. Taki dialog obejmuje, w odpowiednich przypadkach, skuteczne dyskusje dotyczące ratyfikacji i wdrażania UNCLOS;
 - (vi) zwiększanie widoczności spraw morskich oraz podnoszenie świadomości morskiej wśród organów publicznych, sektora prywatnego i ogółu społeczeństwa;

- b) przyczynia się do rozwoju międzysektorowych inicjatyw przynoszących wzajemne korzyści różnym sektorom gospodarki morskiej lub politykom sektorowym, z uwzględnieniem i wykorzystaniem istniejących narzędzi i inicjatyw, takich jak:
- (i) ZNM – z myślą o wzmocnieniu bezpiecznego, pewnego i zrównoważonego wykorzystywania przestrzeni obszarów morskich, w szczególności przez zwiększenie skuteczności i wydajności w drodze wymiany informacji między różnymi sektorami i ponad granicami, przy uwzględnieniu obecnych i przyszłych mechanizmów i systemów współpracy;
 - (ii) promowanie procesów morskiego planowania przestrzennego i zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi;
 - (iii) stały rozwój wszechstronnej i powszechnie dostępnej wysokiej jakości bazy wiedzy i danych o morzu, która umożliwi wymianę, wielokrotne wykorzystywanie i rozpowszechnianie tych danych i wiedzy między różnymi grupami użytkowników, zapobiegając w ten sposób powielaniu wysiłków; w tym celu jak najlepiej wykorzystuje się istniejące programy Unii i państw członkowskich;
- c) wspiera się trwały wzrost gospodarczy, zatrudnienie, innowacje i nowe technologie w powstających i przyszłych sektorach gospodarki morskiej, a także w regionach przybrzeżnych, wyspiarskich i najbardziej oddalonych w Unii, w sposób uzupełniający ustalone działania sektorowe i krajowe;
- d) promuje się ochronę środowiska morskiego, w szczególności jej różnorodność biologiczną i chronione obszary morskie, takie jak obszary Natura 2000, oraz zrównoważoną eksploatację zasobów morskich i przybrzeżnych, a także w sposób bardziej szczegółowy określa się granice zrównoważonego charakteru działań prowadzonych przez ludzi, które mają wpływ na środowisko morskie, zgodnie z celami polegającymi na osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu środowiska zgodnie z wymogami dyrektywy 2008/56/WE.

Artykuł 83

Kwalifikowalne operacje

1. EFMR może wspierać operacje zgodne z celami określonymi w art. 82, takie jak:
 - a) badania;
 - b) projekty, w tym projekty testowe i projekty współpracy,
 - c) powszechne udostępnianie informacji i wymiana najlepszych praktyk, kampanie służące podnoszeniu świadomości i pokrewne działania w zakresie komunikacji i upowszechniania informacji, w tym kampanie promocyjne, jak również imprezy oraz opracowywanie i prowadzenie stron internetowych, i platformy zainteresowanych stron;
 - d) konferencje, seminaria, fora i warsztaty;
 - e) działania w zakresie koordynacji, w tym sieci umożliwiające wymianę informacji, i wsparcie w zakresie rozwoju dla strategii na rzecz basenu morskiego;
 - f) rozwój, funkcjonowanie i utrzymanie systemów i sieci informatycznych umożliwiających gromadzenie danych, administrowanie nimi, ich zatwierdzanie, analizowanie i wymianę, a także rozwój metod pobierania próbek danych i połączenia między międzysektorowymi systemami wymiany danych;
 - g) projekty szkoleniowe na rzecz rozwijania wiedzy, zdobywania kwalifikacji zawodowych i działania sprzyjające rozwojowi zawodowemu w sektorze morskim.
2. W celu realizacji szczegółowego celu zakładającego rozwijanie operacji transgranicznych i międzysektorowych określonych w art. 82 lit. b) EFMR może wspierać:
 - a) opracowywanie i wdrażanie narzędzi technicznych służących ZMP, w szczególności w celu wspierania uruchomienia, funkcjonowania i utrzymania CISE, z myślą o propagowaniu międzysektorowej i transgranicznej wymiany informacji o nadzorze, obejmującej wzajemne połączenie wszystkich społeczności użytkowników, przy uwzględnieniu postępów polityk sektorowych w odniesieniu do nadzoru oraz, w stosownych przypadkach, wnoszeniu wkładu w ich niezbędną ewolucję;
 - b) działania związane z koordynacją i współpracą w obrębie państw członkowskich lub regionów i między nimi służące rozwojowi morskiego planowania przestrzennego i zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi, w tym wydatki związane z systemami i praktykami w dziedzinie wymiany i monitorowania danych, działania związane z oceną, zakładanie i obsługa sieci ekspertów, oraz tworzenie programu mającego na celu budowanie potencjału państw członkowskich w zakresie wdrażania morskiego planowania przestrzennego;
 - c) inicjatywy na rzecz współfinansowania, zakupu i utrzymywania systemów obserwacji morskiej i narzędzi technicznych służących projektowaniu, ustanawianiu i obsłudze operacyjnej systemu europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego mającej na celu ułatwianie gromadzenia, nabywania, składania, przetwarzania, kontroli jakości, wielokrotnego wykorzystania i dystrybucji danych morskich i wiedzy w drodze współpracy między danymi instytucjami państw członkowskich lub instytucjami międzynarodowymi.

ROZDZIAŁ II

Środki towarzyszące WPRyb i ZPM podlegające zarządzaniu bezpośrednio

Artykuł 84

Zakres geograficzny

Na zasadzie odstępstwa od art. 2 niniejszy rozdział ma zastosowanie również do operacji prowadzonych poza terytorium Unii.

Artykuł 85

Cele szczegółowe

Środki przewidziane w niniejszym rozdziale ułatwiają wdrażanie WPRyb i ZPM w szczególności w odniesieniu do:

- a) gromadzenia i upowszechniania doradztwa naukowego w ramach WPRyb oraz zarządzania nim;
- b) szczególnych środków kontroli i egzekwowania w ramach WPRyb;
- c) dobrowolnych wkładów na rzecz organizacji międzynarodowych;
- d) komitetów doradczych;
- e) rozpoznania rynku;
- f) działań komunikacyjnych dotyczących WPRyb i ZPM.

Artykuł 86

Doradztwo naukowe i wiedza naukowa

1. EFMR może wspierać zapewnianie rezultatów naukowych, w szczególności projektów badań stosowanych związanych bezpośrednio z zapewnieniem opinii i doradztwa naukowego i społeczno-gospodarczego, na potrzeby podejmowania rzetelnych i efektywnych decyzji dotyczących zarządzania rybołówstwem w ramach WPRyb.
2. Do wsparcia kwalifikują się w szczególności następujące rodzaje operacji:
 - a) badania i projekty pilotażowe konieczne do wdrożenia i rozwoju WPRyb, w tym alternatywne rodzaje zrównoważonych technik zarządzania rybołówstwem i akwakulturą, w tym w ramach komitetów doradczych;
 - b) przygotowanie i zapewnienie opinii i ekspertyz naukowych przez organy naukowe, w tym międzynarodowe organy doradcze odpowiedzialne za sporządzanie ocen zasobów, przez niezależnych ekspertów i instytucje badawcze;
 - c) udział ekspertów w eksperckich grupach roboczych dotyczących kwestii naukowych i technicznych w zakresie rybołówstwa takich jak STECF” a także w międzynarodowych organach doradczych oraz w posiedzeniach, podczas których wymagany jest wkład ekspertów w dziedzinie rybołówstwa i akwakultury;
 - d) połowy kontrolne na morzu, o których mowa w art. 12 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 199/2008, w obszarach, na których statki unijne działają w ramach umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów, o których mowa w art. 31 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;
 - e) wydatki ponoszone przez Komisję w zakresie usług związanych z gromadzeniem danych, zarządzaniem nimi i ich wykorzystywaniem, z organizowaniem posiedzeń ekspertów w dziedzinie rybołówstwa i zarządzaniem nimi, a także zarządzaniem rocznymi programami prac związanymi z wiedzą naukową i techniczną w zakresie rybołówstwa, z przetwarzaniem połączeń w celu transmisji danych i przetwarzaniem zbiorów danych oraz z pracami przygotowawczymi mającymi na celu dostarczenie opinii i doradztwa naukowego;
 - f) działania w zakresie współpracy między państwami członkowskimi w dziedzinie gromadzenia danych, z uwzględnieniem różnych zainteresowanych stron na szczeblu regionalnym oraz z uwzględnieniem ustanawiania i obsługi regionalnych baz danych do przechowywania danych, zarządzania nimi i ich wykorzystywania, które przyniosą korzyści dla współpracy regionalnej i poprawią skuteczność działań z zakresu gromadzenia danych i zarządzania nimi, jak również poprawa ekspertyz naukowych wspierających zarządzanie rybołówstwem.

Artykuł 87

Kontrola i egzekwowanie

1. EFMR może wspierać wdrażanie unijnego systemu kontroli, inspekcji i egzekwowania określonego w art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i określonego dalej w rozporządzeniu (WE) nr 1224/2009.

2. Do wsparcia kwalifikują się w szczególności następujące rodzaje operacji:
- wspólny zakup lub czarter przez kilka państw członkowskich o terytoriach znajdujących się na tym samym obszarze geograficznym statków patrolowych, statków powietrznych i śmigłowców, pod warunkiem że używane są do celów kontroli rybołówstwa przez co najmniej 60 % całkowitego okresu użytkowania w roku;
 - wydatki związane z oceną i rozwojem nowych technologii kontroli, a także procesami służącymi wymianie danych;
 - wszystkie wydatki operacyjne związane z kontrolą i oceną wdrażania WPRyb, przeprowadzanymi przez Komisję, w szczególności z misjami związanymi z weryfikacją, inspekcją i audytem, sprzętem i szkoleniami urzędników Komisji, organizacją spotkań lub udziałem w nich, w tym wymianą między państwami członkowskimi informacji i sprawdzonych rozwiązań, badaniami, usługami i dostawcami informatycznymi, oraz z czarterem lub zakupem przez Komisję środków dotyczących inspekcji określonych w tytułach IX i X rozporządzenia (WE) nr 1224/2009.
3. W celu wzmocnienia i ujednoczenia kontroli EFMR może wspierać realizację projektów transnarodowych mających na celu wprowadzenie i testowanie międzypaństwowych systemów kontroli, inspekcji i egzekwowania zgodnie z przepisami art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, określonych dalej w rozporządzeniu (WE) nr 1224/2009.
4. Do wsparcia kwalifikują się w szczególności następujące rodzaje operacji:
- międzynarodowe programy szkoleń pracowników odpowiedzialnych za zadania polegające na monitorowaniu, kontroli i nadzorowaniu działalności połowowej;
 - inicjatywy, w tym seminaria i narzędzia medialne mające na celu ujednoczenie w Unii interpretacji regulacji i wynikających z nich kontroli.
5. W przypadku operacji, o których mowa w ust. 2 lit. a), jako beneficjenta wyznacza się tylko jedno z danych państw członkowskich.

Artykuł 88

Dobrowolne wkłady finansowe na rzecz organizacji międzynarodowych

EFMR może wspierać następujące rodzaje operacji w dziedzinie stosunków międzynarodowych:

- dobrowolne wkłady finansowe na rzecz ONZ, organizacji, jak również dobrowolne finansowanie członkostwa w dowolnej organizacji międzynarodowej aktywnie działającej w dziedzinie prawa morza;
- dobrowolne wkłady finansowe na rzecz przygotowania powstania nowych organizacji międzynarodowych lub sporządzania nowych traktatów międzynarodowych będących przedmiotem zainteresowania Unii;
- dobrowolne wkłady finansowe na rzecz prac lub programów przeprowadzanych przez organizacje międzynarodowe i będących przedmiotem szczególnego zainteresowania Unii;
- wkłady finansowe na rzecz dowolnych działań (w tym roboczych, nieformalnych lub nadzwyczajnych posiedzeń zainteresowanych stron), które wspierają interesy Unii w organizacjach międzynarodowych i wzmacniają współpracę z jej partnerami w ramach tych organizacji. W związku z tym, gdy uczestnictwo przedstawicieli z państw trzecich w negocjacjach i posiedzeniach forów i organizacji międzynarodowych jest niezbędne w interesie Unii, koszty takiego uczestnictwa mogą być pokrywane ze środków EFMR.

Artykuł 89

Komitety doradcze

- EFMR wspiera koszty operacyjne funkcjonowania komitetów doradczych tworzonych zgodnie z art. 43 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.
- Komitet doradczy mający osobowość prawną może ubiegać się o wsparcie unijne jako organ dążący do realizacji celu leżącego w ogólnym interesie europejskim.

Artykuł 90

Rozpoznanie rynku

EFMR może wspierać opracowywanie i upowszechnianie przez Komisję rozpoznania rynku produktów rybołówstwa i akwakultury zgodnie z art. 42 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013.

Artykuł 91

Działania komunikacyjne dotyczące WPRyb i ZPM

EFMR może wspierać:

- a) koszty działań informacyjnych i komunikacyjnych związanych WPRyb i ZPM, w tym:
 - (i) koszty produkcji, tłumaczenia i upowszechniania materiałów opracowanych specjalnie po to, by spełnić określone potrzeby różnych grup docelowych, i sporządzonych w formie pisemnej, audiowizualnej i elektronicznej;
 - (ii) koszty przygotowania i organizacji wydarzeń i spotkań mających na celu upowszechnianie informacji lub poznawanie opinii różnych stron, których dotyczy WPRyb i ZPM;
- b) koszty podróży i zakwaterowania ekspertów i przedstawicieli zainteresowanych stron zaproszonych przez Komisję na spotkania;
- c) koszty komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ III

Pomoc techniczna

Artykuł 92

Pomoc techniczna z inicjatywy Komisji

EFMR może wspierać, z inicjatywy Komisji, oraz z zastrzeżeniem pułapu 1,1 % EFMR:

- a) środki pomocy technicznej wyszczególnione w art. 58 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
- b) przygotowanie, monitorowanie i ocenę porozumień w sprawie zrównoważonego zarządzania rybołówstwem i uczestnictwo Unii w regionalnych organizacjach ds. rybołówstwa. Odnośne środki obejmują badania, posiedzenia, zaangażowanie ekspertów, koszty personelu tymczasowego, działania informacyjne oraz wszelkie inne koszty administracyjne lub koszty wynikające z pomocy naukowej lub technicznej, zapewnianej przez Komisję;
- c) utworzenie europejskiej sieci RLGD, której celem jest budowanie potencjału, upowszechnianie informacji, wymiana doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań oraz wspieranie współpracy między RLGD. Sieć ta współpracuje z podmiotami zaangażowanymi w tworzenie sieci kontaktów i pomoc techniczną w dziedzinie rozwoju lokalnego, utworzonymi przez EFRR, EFS i EFRROW w odniesieniu do ich działań w zakresie rozwoju lokalnego i współpracy transnarodowej.

TYTUŁ VII

WDRAŻANIE W RAMACH ZARZĄDZANIA DZIELONEGO

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 93

Zakres stosowania

Niniejszy tytuł ma zastosowanie do środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego, jak określono w tytule V.

ROZDZIAŁ II

Mechanizm realizacji

Sekcja 1

Wsparcie z EFMR

Artykuł 94

Określenie stopy współfinansowania

1. Przyjmując akty wykonawcze zatwierdzające program operacyjny zgodnie z art. 19, Komisja ustala maksymalny wkład z EFMR dla tego programu.

2. Wkład z EFMR oblicza się na podstawie kwoty kwalifikowalnych wydatków publicznych.

W programie operacyjnym ustala się stawkę wkładu z EFMR obowiązującą zgodnie z priorytetami Unii określonymi w art. 6. Maksymalny poziom wkładu z EFMR wynosi 75 %, zaś minimalny poziom wkładu z EFMR wynosi 20 % kwalifikowalnych wydatków publicznych.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 wkład z EFMR wynosi:

- a) 100 % kwalifikowalnych wydatków publicznych w przypadku wsparcia w ramach dopłat do składowania, o którym mowa w art. 67;
- b) 100 % kwalifikowalnych wydatków publicznych w przypadku systemu rekompensat, o którym mowa w art. 70;
- c) 50 % kwalifikowalnych wydatków publicznych w przypadku wsparcia, o którym mowa w art. 33, 34 i art. 41 ust. 2;
- d) 70 % kwalifikowalnych wydatków publicznych w przypadku wsparcia, o którym mowa w art. 76 ust. 2 lit. e);
- e) 90 % kwalifikowalnych wydatków publicznych w przypadku wsparcia, o którym mowa w art. 76 ust. 2 lit. a)–d) oraz f)–l);
- f) 80 % kwalifikowalnych wydatków w przypadku wsparcia, o którym mowa w art. 77.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 maksymalny poziom wkładu z EFRM obowiązujący dla każdego z celów szczegółowych określonych zgodnie z priorytetami Unii zwiększa się o dziesięć punktów procentowych, w przypadku gdy realizacja całości priorytetów Unii, o których mowa w art. 6 ust. 4, dokonuje się poprzez rozwój lokalny kierowany przez społeczność.

Artykuł 95

Intensywność pomocy publicznej

1. Państwa członkowskie stosują maksymalną intensywność pomocy publicznej w wysokości 50 % całkowitych kwalifikowalnych wydatków związanych z daną operacją.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą stosować intensywność pomocy publicznej w wysokości 100 % kwalifikowalnych wydatków związanych z daną operacją, w przypadku gdy:

- a) beneficjent jest podmiotem prawa publicznego lub przedsiębiorstwem zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, o którym mowa w art. 106 ust. 2 TFUE, gdy pomoc jest przyznawana na zarządzanie takimi usługami;
- b) operacja dotyczy dopłat do składowania, o których mowa w art. 67;
- c) operacja dotyczy systemu rekompensat, o którym mowa w art. 70;
- d) operacja dotyczy gromadzenia danych, o którym mowa w art. 77;
- e) operacja dotyczy wsparcia na mocy art. 33 lub art. 34 lub rekompensaty na mocy art. 54, 55 lub 56;
- f) operacja dotyczy środków ZPM, o których mowa w art. 80.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą stosować intensywność pomocy publicznej w wysokości między 50 % a 100 % całkowitych kwalifikowalnych wydatków gdy:

- a) operację przeprowadza się na podstawie tytułu V rozdziału I, II, lub IV i spełnia ona wszystkie poniższe kryteria:
 - (i) jest w interesie zbiorowym;
 - (ii) ma zbiorowego beneficjenta;
 - (iii) projekt ma innowacyjne właściwości, w stosownych przypadkach, na szczeblu lokalnym.
- b) operację przeprowadza się na podstawie tytułu V rozdział III, spełnia ona jedno z kryteriów, o których mowa lit. a) ppkt (i), (ii) lub (iii) niniejszego ustępu, a także zapewnia publiczny dostęp do jej wyników.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 do szczególnych typów operacji określonych w załączniku I stosuje się dodatkowe punkty procentowe intensywności pomocy publicznej.
5. Komisja przyjmuje akty wykonawcze, ustalające, w jaki sposób różne punkty procentowe intensywności pomocy publicznej stosuje się w przypadkach spełniania kilku warunków określonych w załączniku I. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą w art. 127 ust. 3.

Artykuł 96

Obliczanie kosztów dodatkowych lub utraconych dochodów

W przypadku gdy pomocy udziela się na podstawie dodatkowych kosztów lub utraconych dochodów, państwa członkowskie zapewniają, aby odpowiednie obliczenia były właściwe, dokładne oraz ustalone z wyprzedzeniem na podstawie rzetelnych, sprawiedliwych i weryfikowalnych wyliczeń.

ROZDZIAŁ III

System zarządzania i kontroli

Artykuł 97

Institucja zarządzająca

1. W uzupełnieniu ogólnych zasad określonych w art. 125 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 instytucja zarządzająca odpowiada za
 - a) do dnia 31 marca każdego roku przekazywanie Komisji odpowiednich zbiorczych danych dotyczących operacji wybranych do finansowania do końca poprzedniego roku kalendarzowego, w tym najważniejszych cech beneficjenta i samej operacji;
 - b) zapewnienie reklamy programu operacyjnego poprzez informowanie potencjalnych beneficjentów, organizacji zawodowych, partnerów gospodarczych i społecznych, podmiotów zaangażowanych w propagowanie równości kobiet i mężczyzn oraz zainteresowanych organizacji pozarządowych, w tym organizacji zajmujących się kwestiami środowiska naturalnego, o możliwościach oferowanych przez program i zasadach uzyskania dostępu do finansowania w ramach programu;
 - c) zapewnienie reklamy programu operacyjnego przez informowanie beneficjentów o wkładzie Unii oraz ogółu społeczeństwa – o roli odgrywanej przez Unię w programie.
2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające przepisy dotyczące sposobu prezentacji danych, o których mowa w ust. 1 lit. a). Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradcą, o której mowa w art. 127 ust. 2.

Artykuł 98

Przekazywanie danych finansowych

1. Do dnia 31 stycznia i 31 lipca państwa członkowskie przekazują Komisji drogą elektroniczną prognozę kwot wniosków o płatność przewidzianych do złożenia w obecnym i kolejnym roku budżetowym.
2. Komisja przyjmuje akt wykonawczy ustanawiający wzór stosowany na potrzeby przekazywania Komisji danych finansowych. Ten akt wykonawczy przyjmowany jest zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.

ROZDZIAŁ IV

Kontrola sprawowana przez państwa członkowskie

Artykuł 99

Korekty finansowe dokonywane przez państwa członkowskie

1. Oprócz korekt finansowych, o których mowa w art. 143 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, państwa członkowskie dokonują korekt finansowych, jeżeli beneficjent nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 10 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.
2. W przypadku korekt finansowych, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie ustalają kwotę korekty proporcjonalną do charakteru, wagi, czasu trwania i powtarzalności naruszenia lub przestępstwa popełnionego przez beneficjenta, i znaczenia wkładu z EFMR w działalność gospodarczą beneficjenta.

ROZDZIAŁ V

Kontrola sprawowana przez Komisję

Sekcja 1

Wstrzymanie i zawieszenie

Artykuł 100

Wstrzymanie biegu terminu płatności

1. Oprócz wymienionych w art. 83 ust. 1 lit. a), b) i c) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 kryteriów pozwalających na wstrzymanie, termin płatności dla wniosku o płatność okresową może zostać wstrzymany przez urzędnika zatwierdzającego w rozumieniu rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 w przypadku nieprzestrzegania przez państwo członkowskie zobowiązań wynikających z WPRyb, które mają wpływ na wydatki zawarte w poświadczonej deklaracji wydatków, w związku z którymi wnioskowano o płatność okresową.
2. Przed wstrzymaniem biegu terminu płatności okresowej, o którym mowa w ust. 1, Komisja przyjmuje akty wykonawcze uznające, że dane państwo członkowskie nie wypełniło swoich zobowiązań wynikających z WPRyb. Przed przyjęciem takich aktów Komisja niezwłocznie informuje państwo członkowskie o takich dowodach lub wiarygodnych informacjach, a państwa członkowskie mają możliwość przedstawienia swoich uwag w rozsądnym terminie.
3. Wstrzymanie całości lub części płatności okresowych dotyczących wydatków, o których mowa w ust. 1, objętych wnioskiem o płatność jest proporcjonalne oraz uwzględnia charakter, wagę, czasu trwania i powtarzalność nieprzestrzegania zobowiązań.

Artykuł 101

Zawieszenie płatności

1. W uzupełnieniu art. 142 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Komisja może przyjąć akty wykonawcze zawieszające całość lub część płatności okresowych w ramach programu operacyjnego, w przypadku poważnego nieprzestrzegania przez państwo członkowskie jego zobowiązań wynikających z WPRyb, które mają wpływ na wydatki zawarte w poświadczonej deklaracji wydatków, których dotyczy wniosek o płatność okresową.
2. Przed zawieszeniem płatności okresowej, o którym mowa w ust. 1, Komisja przyjmuje akt wykonawczy uznający, że dane państwo członkowskie nie wypełniło swoich zobowiązań wynikających z WPRyb. Przed przyjęciem takiego aktu wykonawczego Komisja niezwłocznie informuje o takich ustaleniach lub wiarygodnych informacjach, zapewniając państwu członkowskiemu możliwość wniesienia uwag na ten temat.
3. Zawieszenie całości lub części płatności okresowych, o którym mowa w ust. 1, dotyczących wydatków objętych wnioskiem o płatność jest proporcjonalne oraz uwzględnia charakter, wagę, czasu trwania i powtarzalność poważnego nieprzestrzegania zobowiązań.

Artykuł 102

Uprawnienia Komisji

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 126 aktów delegowanych określających przypadki nieprzestrzegania, o których mowa w art. 100, oraz przypadki poważnego nieprzestrzegania, o których mowa w art. 101 ust. 1, w odniesieniu do odpowiednich zasad WPRyb, które mają podstawowe znaczenie dla ochrony żywych zasobów morza.

Sekcja 2

Wymiana informacji i korekty finansowe

Artykuł 103

Dostęp do informacji

Na żądanie Komisji, państwa członkowskie przekazują jej przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, które przyjęły w celu wdrożenia aktów prawnych Unii dotyczących WPRyb, w przypadku gdy akty te mają konsekwencje finansowe dla EFMR.

Artykuł 104

Poufność

1. Państwa członkowskie i Komisja podejmują wszelkie działania niezbędne do zapewnienia poufności informacji przekazywanych lub otrzymywanych podczas kontroli na miejscu lub w ramach rozliczania rachunków, prowadzonych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Do informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stosuje się zasady określone w art. 8 rozporządzenia Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 ⁽¹⁾.

Artykuł 105

Korekty finansowe dokonywane przez Komisję

1. Oprócz przypadków, o których mowa w art. 22 ust. 7, art. 85 i art. 144 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Komisja przyjmuje akty wykonawcze dokonujące korekt finansowych poprzez anulowanie całości lub części wkładu unijnego na rzecz programu operacyjnego, w przypadku gdy w wyniku niezbędnych analiz stwierdzi, że:

- a) wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków jest związany z przypadkami, gdy beneficjent nie przestrzega obowiązków, o których mowa w art. 10 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, i nie został skorygowany przez państwo członkowskie przed wszczęciem procedury korekty na podstawie niniejszego ustępu;
- b) wydatek ujęty w poświadczonej deklaracji wydatków jest związany z innymi przypadkami poważnego nieprzestrzegania przez państwo członkowskie przepisów WPRyb, które skutkowały zawieszeniem płatności na mocy art. 101 niniejszego rozporządzenia i gdy dane państwo członkowskie nadal nie jest w stanie wykazać, że podjęło konieczne działania naprawcze, by zapewnić zgodność z mającymi zastosowanie przepisami i ich egzekwowanie w przyszłości.

2. Komisja podejmuje decyzję o kwocie korekty, uwzględniając charakter, wagę, czas trwania i powtarzalność poważnego nieprzestrzegania przepisów WPRyb przez państwo członkowskie lub beneficjenta i znaczenie wkładu z EFMR w działalność gospodarczą danego beneficjenta.

3. Gdy nie jest możliwe precyzyjne określenie kwoty wydatków związanych z nieprzestrzeganiem przepisów WPRyb przez państwo członkowskie, Komisja stosuje stawkę zryczałtowaną lub ekstrapolowaną korektę finansową zgodnie z ust. 4.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 126 aktu delegowanego określającego kryteria ustalania poziomu korekty finansowej, który ma być zastosowany, i kryteria stosowania stawek zryczałtowanych lub ekstrapolowanych korekt finansowych.

Artykuł 106

Procedura

W przypadku gdy Komisja zaproponuje korektę finansową, o której mowa w art. 105 niniejszego rozporządzenia, stosuje się odpowiednio art. 145 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.

ROZDZIAŁ VI

Monitorowanie, ewaluacja, informacje i komunikacja

Sekcja 1

Ustanowienie i cele wspólnego systemu monitorowania i ewaluacji

Artykuł 107

System monitorowania i ewaluacji

1. Ustanawia się wspólny system monitorowania i ewaluacji operacji finansowanych przez EFMR w ramach zarządzania dzielonego, w celu oceny wykonania EFMR. Celem zapewnienia skutecznej oceny wykonania, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych, zgodnie z art. 126 określających w odniesieniu do treści i struktury tego systemu.

2. Ogólne oddziaływanie EFMR rozpatruje się w odniesieniu do priorytetów Unii określonych w art. 6.

Komisja może przyjmować akty wykonawcze ustanawiające zestaw wskaźników właściwych dla tych priorytetów Unii. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.

3. Państwa członkowskie dostarczają Komisji wszelkich informacji koniecznych do umożliwienia oceny i monitorowania przedmiotowych środków. Komisja bierze pod uwagę zapotrzebowanie na dane oraz synergie pomiędzy potencjalnymi źródłami danych, w szczególności w odniesieniu do ich wykorzystania w celach statystycznych w stosownych przypadkach. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające przepisy dotyczące informacji przekazywanych przez państwa członkowskie, jak również przepisy dotyczące zapotrzebowania na dane oraz przepisy dotyczące synergii między potencjalnymi źródłami danych. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

4. Co cztery lata Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące wdrażania niniejszego artykułu. Pierwsze sprawozdanie zostanie przedstawione nie później niż dnia 31 grudnia 2017 r.

Artykuł 108

Cele

Celami wspólnego systemu monitorowania i oceny są:

- a) zaprezentowanie postępów i osiągnięć w dziedzinie WPRyb i ZPM, rozważenie ogólnego wpływu oraz dokonanie oceny efektywności, skuteczności i znaczenia operacji w ramach EFMR;
- b) przyczynianie się do lepszego ukierunkowania wsparcia na rzecz WPRyb i ZPM;
- c) wspieranie wspólnego procesu uczenia się w odniesieniu do monitorowania i oceny;
- d) zapewnienie solidnych, opartych na dowodach ocen operacji w ramach EFMR, które zostaną uwzględnione w procesie decyzyjnym.

Sekcja 2

Przepisy techniczne

Artykuł 109

Wspólne wskaźniki

1. Celem umożliwienia gromadzenia danych na poziomie Unii, ustala się w ramach systemu monitorowania i ewaluacji określonego w art. 107, wykaz wspólnych wskaźników mających zastosowanie do każdego programu operacyjnego, dotyczących sytuacji początkowej, jak również realizacji finansowej, wytworzonych produktów i osiągniętych wyników programu operacyjnego.

2. Wspólne wskaźniki połączone są z celami pośrednimi i końcowymi, ustalonymi w programach operacyjnych zgodnie z priorytetami Unii określonymi w art. 6. Takich wspólnych wskaźników używa się do przeglądu wyników, o którym mowa w art. 21 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013; ponadto umożliwiają one ocenę postępów, skuteczności i efektywności w zakresie realizacji polityki w stosunku do założeń i celów na poziomie unijnym i na poziomie programu.

Artykuł 110

Elektroniczny system informacji

1. Dla każdej operacji wybranej do finansowania, a także operacji ukończonej, kluczowe informacje na temat wdrażania programu operacyjnego potrzebne do monitorowania i ewaluacji, w tym najważniejsze charakterystyki beneficjenta i projektu, są rejestrowane i przechowywane w wersji elektronicznej.
2. Komisja zapewnia istnienie odpowiedniego bezpiecznego systemu elektronicznego do rejestrowania i przechowywania najważniejszych informacji oraz zarządzania nimi, a także do celów sprawozdawczości w zakresie monitorowania i ewaluacji.

Artykuł 111

Przekazywanie informacji

Beneficjenci wsparcia w ramach EFMR, w tym RLGD, przekazują instytucji zarządzającej lub wyznaczonym ewaluatorom lub innym podmiotom wyznaczonym do pełnienia funkcji w ich imieniu wszystkie dane i informacje niezbędne do umożliwienia monitorowania i oceny programu operacyjnego, szczególnie w odniesieniu do realizacji określonych celów i priorytetów.

Sekcja 3

Monitorowanie

Artykuł 112

Procedury monitorowania

1. Instytucja zarządzająca, o której mowa w art. 97 niniejszego rozporządzenia, oraz komitet monitorujący, o którym mowa w art. 41 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, monitorują jakość realizacji programu.
2. Instytucja zarządzająca oraz komitet monitorujący prowadzą monitorowanie programu operacyjnego poprzez wskaźniki finansowe oraz wskaźniki dotyczące produktów i wyników.

Artykuł 113

Funkcje komitetu monitorującego

Poza funkcjami przewidzianymi w art. 49 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 komitet monitorujący weryfikuje wyniki programu operacyjnego i skuteczności jego realizacji. W tym celu komitet monitorujący:

- a) w terminie sześciu miesięcy od wydania decyzji zatwierdzającej program, uczestniczy w konsultacjach i zatwierdza kryteria wyboru dla finansowanych operacji kryteria wyboru podlegają weryfikacji zgodnie z potrzebami programowania;
- b) bada działania i produkty związane z planem ewaluacji programu;
- c) bada działania w ramach programu związane ze spełnieniem konkretnych uwarunkowań *ex ante*;
- d) bada i zatwierdza roczne sprawozdania z realizacji przed wysłaniem ich do Komisji;
- e) bada działania mające na celu propagowanie równouprawnienia mężczyzn i kobiet, równych szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Komitet monitorujący nie uczestniczy w konsultacjach na temat planów prac dotyczących gromadzenia danych, o których mowa w art. 21.

Artykuł 114

Roczne sprawozdanie z realizacji

1. Do dnia 31 maja 2016 r., a następnie do dnia 31 maja każdego kolejnego roku do 2023 r. włącznie, państwa członkowskie przesyłają do Komisji roczne sprawozdania z realizacji dotyczące wdrażania programu operacyjnego w poprzednim roku kalendarzowym. Sprawozdanie przedłożone w 2016 r. obejmuje lata kalendarzowe 2014 i 2015.

2. Poza elementami, o których mowa w art. 50 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, roczne sprawozdanie z realizacji zawiera:

- a) informacje na temat zobowiązań finansowych i wydatków w podziale na środki;
- b) podsumowanie działań podjętych w odniesieniu do planu ewaluacji;
- c) informacje o działaniach podjętych w przypadkach poważnych naruszeń, o których mowa w art. 10 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, oraz o nieprzestrzeganiu warunków, określonych w ust. 10 ust. 2 niniejszego rozporządzenia i o działaniach naprawczych;
- d) informacje na temat działań podjętych w celu spełnienia art. 41 ust. 10 niniejszego rozporządzenia;
- e) informacje na temat działań podjętych w celu zapewnienia publikacji beneficjentów zgodnie z załącznikiem V do niniejszego rozporządzenia, w odniesieniu do osób fizycznych zgodnie z krajowym ustawodawstwem, w tym z uwzględnieniem wszelkich obowiązujących progów.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające przepisy dotyczące formy i prezentacji rocznych sprawozdań z realizacji. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3.

Sekcja 4

O c e n a

Artykuł 115

Przepisy ogólne

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające elementy, które należy zawrzeć w sprawozdaniach z oceny *ex ante*, o których mowa w art. 55 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, oraz ustanawiające minimalne wymogi dotyczące planu oceny, o którym mowa w art. 56 tego rozporządzenia. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 127 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby oceny były zgodne ze wspólnym systemem monitorowania i ewaluacji ustalonym zgodnie z art. 107, organizują wytwarzanie i gromadzenie koniecznych danych oraz udostępniają ewaluatorom różne informacje dostarczane przez system monitorowania.

3. Państwa członkowskie udostępniają z oceny w internecie, a Komisja udostępnia je na stronie internetowej Unii.

Artykuł 116

Ocena ex ante

Państwa członkowskie zapewniają, by ewaluator *ex ante* był od wczesnego etapu zaangażowany w proces opracowywania programu operacyjnego, w tym w opracowywanie analizy, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. a), projektowanie logiki interwencji programu i ustalanie celów programu.

Artykuł 117

Ocena ex post

Zgodnie z art. 57 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Komisja w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi przygotowuje sprawozdanie z oceny *ex post*.

Artykuł 118

Synteza ocen

Na poziomie Unii w ramach odpowiedzialności Komisji podejmowane są syntezy sprawozdań z oceny *ex ante*. Syntezy sprawozdań z oceny należy zakończyć najpóźniej do dnia 31 grudnia roku przypadającego po roku przedłożenia odpowiednich ocen.

Sekcja 5

Informacja i komunikacja

Artykuł 119

Informacja i promocja

1. Zgodnie z art. 97 ust. 1 lit. b) instytucja zarządzająca jest odpowiedzialna za:

- a) zapewnienie stworzenia jednej strony internetowej lub jednego portalu internetowego dostarczającego informacje na temat programu operacyjnego w każdym państwie członkowskim oraz dostępu do niego;
- b) informowanie potencjalnych beneficjentów o możliwościach finansowania w ramach programu operacyjnego;
- c) upowszechnianie wśród obywateli Unii roli i osiągnięć EFMR przez działania informacyjne i komunikacyjne na temat rezultatów i oddziaływania umów partnerstwa, programów operacyjnych i operacji;
- d) zapewnienie, aby do publicznej wiadomości podane zostało podsumowanie dotyczące środków mających na celu zapewnienie zgodności z przepisami WPRyb, w tym przypadków nieprzestrzegania przez państwa członkowskie lub beneficjentów, a także działań naprawczych, takich jak korekty finansowe.

2. W celu zapewnienia przejrzystości dotyczącej wsparcia z EFMR państwa członkowskie prowadzą wykaz operacji w formacie CSV lub XML, który jest dostępny za pośrednictwem jednej strony internetowej lub jednego portalu internetowego przedstawiających wykaz operacji oraz krótki opis programu operacyjnego.

Wykaz operacji jest aktualizowany co najmniej raz na sześć miesięcy.

Minimum informacji, jakie mają być zawarte w wykazie operacji, w tym szczegółowe informacje dotyczące operacji prowadzonych na podstawie art. 26, 39, 47, 54 i 56 określono w załączniku V.

3. Szczegółowe zasady dotyczące działań informacyjnych i promocyjnych dla ogółu społeczeństwa oraz działań informacyjnych dla wnioskodawców i beneficjentów określono w załączniku V.

4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze określające charakterystykę techniczną działań informacyjnych i promocyjnych w odniesieniu do operacji, wytyczne dotyczące stworzenia symbolu oraz określenia standardowej kolorystyki. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 127 ust. 2.

TYTUŁ VIII

WDRAŻANIE W RAMACH ZARZĄDZANIA BEZPOŚREDNIEGO

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 120

Zakres stosowania

Niniejszy tytuł stosuje się do środków finansowanych w ramach zarządzania bezpośredniego określonych w tytule VI.

ROZDZIAŁ II

Kontrola

Artykuł 121

Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające w trakcie realizacji operacji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia ochronę interesów finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje.

2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do audytu, zarówno na podstawie dokumentów jak i kontroli na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki.

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu u podmiotów gospodarczych, których takie finansowanie unijne bezpośrednio lub pośrednio dotyczy, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁾ i w rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem dotyczącym finansowania przez Unię.

3. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2, w umowach dotyczących współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, umowach o udzielenie dotacji, decyzjach o udzieleniu dotacji i zamówieniach wynikających z wdrażania niniejszego rozporządzenia wyraźnie zamieszcza się przepisy uprawniające Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia audytów, kontroli i inspekcji na miejscu, o których mowa w tych ustępach, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

Artykuł 122

Audyty

1. Urzędnicy Komisji i Trybunału Obrachunkowego lub ich przedstawiciele mogą w okresie do trzech lat po dokonaniu przez Komisję końcowej płatności, w każdej chwili przeprowadzić audyt na miejscu, powiadamiając o tym na co najmniej 10 dni roboczych wcześniej, w zakresie operacji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia po uprzednim zawiadomieniu, z wyjątkiem pilnych przypadków..

2. Urzędnicy Komisji i Trybunału Obrachunkowego lub ich przedstawiciele, mający odpowiednie uprawnienia do przeprowadzania audytów na miejscu, mają dostęp do ksiąg i wszelkich innych dokumentów, w tym dokumentów i metadanych sporządzonych lub otrzymanych i zapisanych na nośnikach elektronicznych, dotyczących wydatków finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

3. Uprawnienia do przeprowadzania audytów, o których mowa w ust. 2, nie naruszają stosowania przepisów krajowych, które zastrzegają dostęp do niektórych aktów dla osób specjalnie wyznaczonych na podstawie ustawodawstwa krajowego. Urzędnicy Komisji i Trybunału Obrachunkowego lub ich przedstawiciele nie uczestniczą, między innymi, w wizytach domowych ani w formalnych przesłuchaniach osób w ramach ustawodawstwa krajowego danego państwa członkowskiego. Mają oni jednak dostęp do uzyskanych w ten sposób informacji.

4. Jeżeli jakiegokolwiek wsparcie finansowe Unii przyznane na podstawie niniejszego rozporządzenia zostanie następnie przyznane stronie trzeciej jako beneficjentowi końcowemu, beneficjent pierwotny otrzymujący wsparcie finansowe Unii przekazuje Komisji wszystkie istotne informacje dotyczące tożsamości tego beneficjenta końcowego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

Artykuł 123

Zawieszenie płatności, zmniejszenie i wycofanie wkładu finansowego

1. Jeżeli Komisja uzna, że fundusze Unii nie zostały wykorzystane zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym rozporządzeniu lub w jakimkolwiek innym mającym zastosowanie akcie prawnym Unii, powiadamia beneficjentów, którzy w terminie jednego miesiąca od daty takiego powiadomienia przekazują swoje uwagi Komisji.
2. Jeżeli beneficjenci nie odpowiedzą w terminie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu lub jeżeli ich uwagi nie zostaną uznane za zadowalające, Komisja zmniejsza lub cofa przyznany wkład finansowy lub zawiesza płatności. Wszelkie nienależnie wypłacone kwoty są zwracane do budżetu ogólnego Unii. Do wszelkich kwot, które nie zostaną zwrócone we właściwym czasie, dolicza się odsetki zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012.

ROZDZIAŁ III

Ocena i sprawozdawczość

Artykuł 124

Ocena

1. Operacje finansowane w ramach niniejszego rozporządzenia monitoruje się regularnie w celu śledzenia ich realizacji.
2. Komisja zapewnia regularną, niezależną i zewnętrzną ocenę finansowanych operacji.

Artykuł 125

Sprawozdawczość

Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie:

- a) nie później niż do dnia 31 marca 2017 r., sprawozdanie z oceny okresowej dotyczące uzyskanych wyników oraz jakościowych i ilościowych aspektów realizacji operacji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia;
- b) nie później niż do dnia 31 sierpnia 2018 r. komunikat na temat kontynuacji operacji finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

TYTUŁ IX

PRZEPISY PROCEDURALNE

Artykuł 126

Wykonywanie przekazywanych uprawnień

1. Komisji powierza się uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych na warunkach określonych w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 10, 14, 32, 40, 41, 72, 102, 105, 107 i 129, powierza się do dnia 31 grudnia 2020 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 10, 14, 32, 40, 41, 72, 102, 105, 107 i 129, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Staje się ona skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub od określonej w niej późniejszej daty. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 10, 14, 32, 40, 41, 72, 102, 105, 107 i 129, wchodzi w życie tylko wówczas, jeżeli ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeżeli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 127

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Funduszu Morskiego i Rybackiego. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie wyda opinii w sprawie projektu aktu wykonawczego, który ma zostać przyjęty zgodnie z art. 95 ust. 5 niniejszego rozporządzenia, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

TYTUŁ X

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 128

Uchylenie

1. Nie naruszając przepisów art. 129 ust. 2, rozporządzenia (WE) nr 2328/2003 (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006, (WE) nr 791/2007, (UE) nr 1255/2011, i art. 103 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009 uchyla się z dniem 1 stycznia 2014 r.
2. Odesłania do uchylonych rozporządzeń traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 129

Przepisy przejściowe

1. W celu ułatwienia przejścia z systemu wsparcia ustanowionego rozporządzeniami (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006, (WE) nr 791/2007 i (UE) nr 1255/2011 na system ustanowiony niniejszym rozporządzeniem Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 126 aktów delegowanych określających warunki, na jakich wsparcie zatwierdzone przez Komisję na podstawie wspomnianych rozporządzeń może być połączone ze wsparciem udzielonym na podstawie niniejszego rozporządzenia, w tym w odniesieniu do pomocy technicznej i oceny *ex post*.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację ani modyfikację, w tym całkowite lub częściowe wycofanie, takich przedsięwzięć, do czasu ich zamknięcia, lub pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzeń (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006, (WE) nr 791/2007 i (UE) nr 1255/2011 oraz art. 103 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009 lub jakichkolwiek innych przepisów mających zastosowanie do takiej pomocy w dniu 31 grudnia 2013 r., które mają nadal zastosowanie do takich projektów lub pomocy.
3. Wnioski złożone na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1198/2006 zachowują ważność.

Artykuł 130

Wejście w życie i data stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 maja 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

SZCZEGÓŁOWA INTENSYWNOŚĆ POMOCY

Rodzaj operacji	Punkty procentowe
Operacje związane z łodziowym rybołówstwem przybrzeżnym – mogą skorzystać ze zwiększenia o:	30
Operacje zlokalizowane na odległych wyspach greckich oraz na chorwackich wyspach Dugi Otok, Vis, Mljet i Lastovo – mogą skorzystać ze zwiększenia o:	35
Operacje zlokalizowane w regionach najbardziej oddalonych – mogą skorzystać ze zwiększenia o:	35
Operacje realizowane przez organizacje rybaków lub innych beneficjentów zbiorowych nieobjętych tytułem V rozdział III – mogą skorzystać ze zwiększenia o:	10
Operacje realizowane przez organizacje producentów, stowarzyszenia organizacji producentów lub organizacje międzysektorowe – mogą skorzystać ze zwiększenia o:	25
Operacje realizowane w ramach art. 76 dotyczącego kontroli i egzekwowania – mogą skorzystać ze zwiększenia o:	30
Operacje realizowane w ramach art. 76 dotyczącego kontroli i egzekwowania w odniesieniu do łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego – mogą skorzystać ze zwiększenia o:	40
Operacje realizowane w ramach art. 41 ust. 2 dotyczące wymiany lub modernizacji głównych lub dodatkowych silników, – podlegają zmniejszeniu o:	20
Operacje realizowane przez przedsiębiorstwa niespełniające definicji MŚP – podlegają zmniejszeniu o:	20

ZAŁĄCZNIK II

ROZNIKI PODZIAŁ ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA W LATACH 2014–2020

Opis	Okres	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem
Zarządzanie dzielone w ramach EFMR	(2014-2020)	788 060 689	798 128 031	805 423 852	818 478 098	837 523 233	843 250 018	858 467 679	5 749 331 600

ZAŁĄCZNIK III

INDYKATYWNY ROZDZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA POTRZEBY TYTUŁU VI ROZDZIAŁY I I II MIĘDZY CELE OKREŚLONE W ART. 82 I 85 ⁽¹⁾

Cele określone w art. 82:

- 1) rozwój i realizacja zintegrowanego zarządzania kwestiami dotyczącymi obszarów morskich i przybrzeżnych – 5 %
- 2) rozwój inicjatyw międzysektorowych – 33 %
- 3) wspieranie zrównoważonego rozwoju gospodarczego, zatrudnienia, innowacji i nowych technologii – 2 %
- 4) propagowanie ochrony środowiska morskiego – 5 %

Cele określone w art. 85:

- 1) gromadzenie i upowszechnianie doradztwa naukowego oraz zarządzanie nim w ramach WPRyb – 11 %
- 2) szczególne środki kontroli i egzekwowania w ramach WPRyb – 19 %
- 3) dobrowolne wkłady na rzecz organizacji międzynarodowych – 10 %
- 4) komitety doradcze i działania komunikacyjne dotyczące WPRyb i ZPM – 9 %
- 5) rozpoznanie rynku, w tym ustanowienie rynków elektronicznych – 6 %

—

⁽¹⁾ Wartości procentowe mają zastosowanie do kwoty określonej w art. 14 z wyłączeniem przydziału na mocy art. 92.

SZCZEGÓLNE UWARUNKOWANIA EX ANTE

Cel szczegółowy w ramach priorytetu unijnego dotyczącego EFMR Cel tematyczny wspólnych ram strategicznych	Uwarunkowanie <i>ex ante</i>	Kryteria decydujące o spełnieniu
<p>Priorytet EFMR:</p> <p>1. Propagowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy.</p> <p>Cel szczegółowy: a)–f)</p> <p>Cel tematyczny 3: podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);</p> <p>Cel tematyczny 6: ochrona środowiska naturalnego i propagowanie efektywnego gospodarowania zasobami</p> <p>Cel tematyczny 8: promowanie zrównoważonego zatrudnienia o wysokiej jakości oraz wspieranie mobilności na rynku</p>	<p>Przedłożono sprawozdanie na temat zdolności połowowej zgodnie z art. 22 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013</p>	<p>Sprawozdanie sporządzone jest zgodnie ze wspólnymi wytycznymi wydanymi przez Komisję</p> <p>Zdolność połowowa nie przekracza pułapu zdolności połowowej ustalonego w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1380/2013</p>
<p>Priorytet EFMR:</p> <p>2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy.</p> <p>Cele szczegółowe: a), b) i c)</p> <p>Cel tematyczny 3: podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);</p> <p>Cel tematyczny 6: ochrona i zachowanie środowiska naturalnego i propagowanie efektywnego gospodarowania zasobami</p> <p>Cel tematyczny 8: promowanie zrównoważonego zatrudnienia o wysokiej jakości oraz wspieranie mobilności na rynku pracy</p>	<p>Stworzenie do 2014 r. wieloletniego krajowego planu strategicznego dla akwakultury, o którym mowa w art. 34 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;</p>	<p>Wieloletni krajowy plan strategiczny dla akwakultury przesyłany jest do Komisji najpóźniej w dniu przesłania programu operacyjnego.</p> <p>Program operacyjny zawiera informacje na temat komplementarności z wieloletnim krajowym planem strategicznym dla akwakultury</p>

Cel szczegółowy w ramach priorytetu unijnego dotyczącego EFMR Cel tematyczny wspólnych ram strategicznych	Uwarunkowanie <i>ex ante</i>	Kryteria decydujące o spełnieniu
<p>Priorytet EFMR:</p> <p>3. Wspieranie wdrażania WPRyb</p> <p>Cel szczegółowy: a)</p> <p>Cel tematyczny 6: ochrona i zachowanie środowiska naturalnego i propagowanie efektywnego gospodarowania zasobami</p>	<p>Potencjał administracyjny: istnieje potencjał administracyjny umożliwiający wypełnienie wymogów w odniesieniu do danych dotyczących zarządzania rybołówstwem określonych w art. 25 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 199/2008.</p>	<p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego przygotowanie i zastosowanie wieloletniego programu dotyczącego gromadzenia danych do przeglądu przez STECF i zatwierdzenia przez Komisję</p> <p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego przygotowanie i realizację planów prac dotyczących gromadzenia danych do przeglądu przez STECF i zatwierdzenia przez Komisję</p> <p>Opis zdolności do przydziału zasobów ludzkich umożliwiającego nawiązanie dwustronnych lub wielostronnych porozumień z innymi państwami członkowskimi w przypadku dzielenia się pracą przy wypełnianiu obowiązków związanych z gromadzeniem danych</p>
<p>Priorytet EFMR:</p> <p>3. Wspieranie wdrażania WPRyb</p> <p>Cel szczegółowy: b)</p> <p>Cel tematyczny 6: ochrona środowiska naturalnego i propagowanie efektywnego gospodarowania zasobami</p>	<p>Potencjał administracyjny: istnieje potencjał administracyjny umożliwiający wypełnienie wymogów unijnego systemu kontroli, inspekcji i egzekwowania, określonego w art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i doprecyzowanego w rozporządzeniu (WE) nr 1224/2009.</p>	<p>Konkretne działania obejmują:</p> <p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego przygotowanie i realizację części programu operacyjnego odnoszącej się do krajowego programu finansowania kontroli na lata 2014–2020, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lit. o)</p> <p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego przygotowanie i realizację krajowego programu działań w zakresie kontroli w odniesieniu do planów wieloletnich, jak określono w art. 46 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009</p> <p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego przygotowanie i realizację wspólnego programu kontroli, który może zostać opracowany z innymi państwami członkowskimi, jak określono w art. 94 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009</p>
		<p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego przygotowanie i realizację szczególnych programów kontroli i inspekcji, jak określono w art. 95 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009</p> <p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego zastosowanie systemu skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar za poważne naruszenia przepisów, jak określono w art. 90 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009</p> <p>Opis potencjału administracyjnego umożliwiającego zastosowanie systemu punktów za poważne naruszenia przepisów, jak określono w art. 92 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009</p>

ZAŁĄCZNIK V

INFORMACJA I KOMUNIKACJA NA TEMAT WSPARCIA Z EFMR

1. Wykaz operacji

Wykaz operacji, o których mowa w art. 119, zawiera – przynajmniej w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego – następujące pola danych:

- nazwę lub imię i nazwisko beneficjenta (tylko podmioty prawne, a osoby fizyczne zgodnie z prawem krajowym);
- numer identyfikacyjny z rejestru floty rybackiej Wspólnoty (CFR), o którym mowa w art. 10 rozporządzenia (WE) nr 26/2004 (wypełniać tylko w przypadku, gdy dana operacja jest związana ze statkiem rybackim),
- nazwa operacji,
- skrócony opis operacji,
- data rozpoczęcia operacji,
- data zakończenia operacji (oczekiwana data fizycznego zakończenia lub pełnej realizacji operacji),
- wydatki kwalifikowalne ogółem,
- kwota wkładu Unii,
- kod pocztowy operacji,
- państwo,
- nazwa priorytetu Unii,
- data ostatniej aktualizacji wykazu operacji.

2. Działania informacyjne i promocyjne dla ogółu społeczeństwa

1. Państwo członkowskie zapewnia, aby działania informacyjne i promocyjne miały możliwie jak największe nagłośnienie w mediach, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji na odpowiednim poziomie.

2. Do obowiązków państwa członkowskiego należy organizowanie przynajmniej następujących działań informacyjnych i promocyjnych:

- a) szeroko zakrojone działania informacyjne reklamujące uruchomienie programu operacyjnego;
- b) w okresie programowania przynajmniej dwa szeroko zakrojone działania informacyjne propagujące możliwości finansowania i realizowane strategie oraz przedstawiające osiągnięcia programu operacyjnego;
- c) wystawianie flagi lub, stosownie do przypadku, emblematu Unii przed siedzibą każdej instytucji zarządzającej lub w jej siedzibie w miejscu widocznym dla ogółu społeczeństwa;
- d) publikowanie elektronicznego wykazu operacji zgodnie z sekcją 1;
- e) podawanie przykładów operacji, w podziale na programy operacyjne, na jednej stronie internetowej lub na stronie internetowej programu operacyjnego dostępnej za pośrednictwem jednego portalu internetowego; przykłady powinny być w powszechnie znanym języku urzędowym Unii innym niż język urzędowy lub języki urzędowe zainteresowanego państwa członkowskiego;

- f) zapewnienie, że specjalna sekcja tej jednej strony internetowej poświęcona jest krótkiemu podsumowaniu operacji innowacyjnych i ekoinnowacyjnych;
 - g) aktualizowanie informacji na temat realizacji programu operacyjnego, obejmujących jego główne osiągnięcia, na jednej stronie internetowej lub stronie internetowej programu operacyjnego dostępnej za pośrednictwem jednego portalu internetowego;
 - h) zapewnienie, aby do publicznej wiadomości podane zostało podsumowanie dotyczące środków mających na celu zapewnienie zgodności z przepisami WPRyb, w tym przypadków nieprzestrzegania przez państwa członkowskie lub beneficjentów, a także działań naprawczych, takich jak korekty finansowe.
3. Instytucja zarządzająca angażuje w działania informacyjne i promocyjne, zgodnie z krajowymi przepisami i praktykami, następujące podmioty:
- a) partnerów, o których mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013;
 - b) ośrodki informacji europejskiej, jak również przedstawicielstwa Komisji w państwach członkowskich;
 - c) instytucje edukacyjne i badawcze.

Podmioty te powinny szeroko rozpowszechniać informacje, o których mowa w art. 119 ust. 1 lit. a) i b).

3. Działania informacyjne skierowane do potencjalnych beneficjentów i do beneficjentów

3.1. Działania informacyjne skierowane do potencjalnych beneficjentów

1. Instytucja zarządzająca zapewnia, aby informacje dotyczące celów programu operacyjnego i możliwości finansowania oferowanych w ramach EFMR były szeroko rozpowszechniane wśród potencjalnych beneficjentów i wszystkich zainteresowanych stron.
2. Instytucja zarządzająca zapewnia, aby potencjalni beneficjenci otrzymywali informacje dotyczące przynajmniej następujących kwestii:
 - a) warunki kwalifikowalności wydatków, które należy spełnić, aby kwalifikować się do otrzymania wsparcia w ramach programu operacyjnego;
 - b) opis warunków dopuszczalności składania wniosków, procedur rozpatrywania wniosków o dofinansowanie i odnośne terminy;
 - c) kryteria wyboru operacji, które mają być objęte wsparciem;
 - d) osoby przewidziane do kontaktów na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które są w stanie dostarczyć informacji na temat programów operacyjnych;
 - e) wnioski powinny zawierać propozycję działań komunikacyjnych, proporcjonalnych do rozmiaru operacji, mających na celu informowanie ogółu społeczeństwa o celach operacji i wsparciu unijnym dla operacji.

3.2. Działania informacyjne skierowane do beneficjentów

Instytucja zarządzająca informuje beneficjentów o tym, że wyrażenie zgody na finansowanie oznacza zgodę na umieszczenie ich w wykazie operacji publikowanym zgodnie z art. 119 ust. 2.
